

Những Công Việc Của Ramadan

(Tóm lược “LaTa-if Al-Ma’arif” của Sheikh Zain Addin Abdurrahman bin Rajab Al-Hambali)

[Tiếng Việt – Vietnamese – فيتنامية]

Biên soạn và bổ sung
Sheikh Abdurrahman bin Muhammad bin
Qasim

Dịch thuật: Abu Zaytune Usman Ibrahim

Kiểm duyệt: Abu Hisaan Ibnu Ysa

2013 - 1434

IslamHouse.com

﴿ وظائف رمضان ﴾

ملخصة من لطائف المعارف

للشيخ زين الدين عبد الرحمن بن رجب الحنبلي

« باللغة الفيتنامية »

مع زيادات

للشيخ عبد الرحمن بن محمد بن قاسم

ترجمة: أبو زيتون عثمان إبراهيم

مراجعة: أبو حسان محمد زين بن عيسى

2013 - 1434

IslamHouse.com

Mục lục

Chủ đề	Trang
1 - Lời mở đầu	4
2 - Ân phúc tháng Ramadan	6
3 - Ân phúc nhịn chay tháng Ramadan	19
4 - Ân phúc của việc rộng lượng trong Ramadan và đọc xướng Qur'an	48
5 - Salah Tarawih	63
6 - Qiyam Ramadan	74
7 - Ân phúc của mười ngày giữa tháng Ramadan	82
8 - Ân phúc mười ngày cuối của Ramadan	87
9 - Trong bảy ngày cuối của Ramadan	100
10 - Đêm hy vọng nhiều nhất cho đêm định mệnh Qadr	105
11 - Các việc làm trong đêm định mệnh Qadr	108
12 - Chia tay Ramadan	111
13 - Nhịn chay sáu ngày tháng Shawwal	131

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Nhân Danh Allah
Đấng Rất Mực Độ Lượng
Đấng Rất Mực Khoan Dung

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَصَّ بِالْفَضْلِ وَالْتَّشْرِيفِ شَهْرَ رَمَضَانَ، وَأَنْزَلَ فِيهِ الْقُرْآنَ
هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ، وَخَصَّهُ بِالْعُفْرِ وَالْغُفْرَانِ،
وَاخْتَصَّ مِنَ اصْطَفَاهُ بِفَضْلِ مِنْهُ وَامْتِنَانٍ، وَأَيَّقِظَ بِالْوَعِظِ مَنْ وَ
فَقَّهَهُ فِي هَذَا الْمَوْسِمِ الْعَظِيمِ الشَّانِ.

وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ذُو الْفَضْلِ وَالْإِحْسَانِ.
وَأَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ سَيِّدُ وَلَدِ عَدَنَانَ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى
آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا.

Mọi lời ca ngợi và tán dương kính dâng lên Allah, Đấng đã ban hồng phúc và sự thiêng liêng đặc biệt cho tháng Ramadan, tháng mà Ngài đã ban xuống Kinh Qur'an dùng làm nguồn Chi đạo cho nhân loại và mang những bằng chứng rõ rệt và tiêu chuẩn phân biệt phúc tội và đúng sai, tháng mà Ngài dành riêng cho nó sự tha thứ và lòng bao dung đặc biệt, tháng mà Ngài dùng để thanh lọc người bề tôi bằng ân huệ và phúc lành của Ngài, và

tháng mà Ngài đánh thức những ai Ngài muốn phù hộ và soi sáng cho họ.

Tôi chứng nhận rằng không có Thượng Đế đích thực nào ngoài Allah, Ngài là Thượng Đế duy nhất không có đối tác ngang vai, Ngài là Đấng của ân phúc và tốt đẹp; và tôi chứng nhận rằng Muhammad là người bề tôi và là vị Thiên sứ của Ngài, cầu xin Allah ban sự bằng an và phúc lành cho Người, cho gia quyến của Người cùng tất cả các bạn đạo của Người.

Đây là phần tóm lược rất hữu ích về các việc làm cho mùa thiêng liêng và ân phúc, những động lực của tâm hồn cũng như sự quyết tâm song hành với những thời khắc quý báu.

Cầu xin Allah che chở và phù hộ chúng ta những gì Ngài yêu thích trong việc tuân lệnh và phục tùng Ngài, xin Ngài hãy nhân thêm cho chúng ta các ân phước và tha thứ tội lỗi cho chúng ta, xin Ngài hãy đáp lại lời cầu nguyện của chúng ta bởi quả thật Ngài là Đấng Quảng đại và Nhân từ.

Abdurrahman bin Muhammad bin Qasim

﴿رَمَضَانَ﴾

Ân Phúc Tháng Ramadan

Ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ đã báo tin mừng cho các vị Sahabah, Người nói:

« قَدْ جَاءَكُمْ شَهْرُ رَمَضَانَ شَهْرٌ مُبَارَكٌ افْتَرَضَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ صِيَامَهُ يُفْتَحُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ وَيُغْلَقُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَحِيمِ وَتَعْلُقُ فِيهِ الشَّيَاطِينُ فِيهِ لَيْلَةٌ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ مَنْ حُرِمَ خَيْرَهَا فَقَدْ حُرِمَ » رواه أحمد والنسائي.

“Quả thật, đã đến với các ngươi tháng Ramadan, một tháng ân phúc mà Allah đã sắc lệnh nhện chay cho các ngươi, Ngài ra lệnh cho các cánh cửa Thiên Đàng mở ra, các cửa Hỏa Ngục đóng lại, giam cầm những tên Shaytan, và trong nó có một đêm tốt hơn một ngàn tháng, người nào bị cấm sự tốt đẹp của đêm đó thì quả thật y là kẻ đã bị cấm điều tốt đẹp.” (Ahmad, Annasa-i).

Trong một lời dẫn khác thì Người ﷺ nói:

« أَتَاكُمْ رَمَضَانُ سَيِّدَ الشُّهُورِ، فَمَرْحَبًا بِهِ وَأَهْلًا »

“Đã đến với các ngươi Ramadan, tháng chủ đạo của các tháng, hãy hân hoan đón chào nó!”

Ông Ibad thuật lại, Nabi ﷺ nói:

« أَتَاكُمْ رَمَضَانُ، شَهْرٌ بَرَكَةٍ يَغْشَاكُمْ اللَّهُ فِيهِ، فَيَنْزِلُ الرَّحْمَةَ، وَيَحْطُ الْخَطَايَا، وَيَسْتَجِيبُ فِيهِ الدُّعَاءَ، يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى تَنَافُسِكُمْ فِيهِ، وَيُبَاهِي

بِكُمْ مَلَائِكَتُهُ، فَأَرَوْا اللَّهَ مِنْ أَنْفُسِكُمْ خَيْرًا، فَإِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ حُرِمَ فِيهِ رَحْمَةُ اللَّهِ» رواه الطبراني، ورُوِّاهُ ثِقَاتٌ.

“Tháng Ramadan đến với các ngươi, đó là tháng ân phúc, vào tháng này Allah sẽ ban nhiều bổng lộc cho các ngươi, Ngài sẽ ban xuống lòng nhân từ và bôi xóa tội lỗi và chấp nhận lời thỉnh cầu và khẩn nguyện, bởi thế, hãy thể hiện cho Allah thấy những điều tốt đẹp nơi bản thân mình, và quả thật người bất hạnh là người bị ngăn cản không tìm thấy lòng nhân từ của Allah trong tháng thiêng liêng và ân phúc này”. Câu nói “hãy thể hiện cho Allah thấy những điều tốt đẹp nơi bản thân mình” có nghĩa là hãy thi đua làm những việc thiện tốt, hãy phấn đấu trong việc tuân lệnh theo Chi đạo của Allah và hãy tránh xa những điều xấu và tội lỗi. (Attabra-ni ghi lại và những người dẫn truyền đều thuộc cấp trung thực và chính xác).

Ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại, Nabi ﷺ nói:

« إِذَا دَخَلَ شَهْرُ رَمَضَانَ فَتَحَّتْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ، وَعُلِقَتْ أَبْوَابُ جَهَنَّمَ، وَسُلسِلَتِ الشَّيَاطِينُ » رواه البخاري ومسلم.

“Khi vào tháng Ramadan thì các cửa trời được mở ra, các cửa Hỏa Ngục được đóng lại và những tên Shaytan bị xiềng xích” (Albukhari, Muslim).

Còn lời dẫn khác của Muslim thì lại ghi: *“Các cánh cửa hồng phúc được mở ra”*.

Và cũng theo sự ghi nhận của Muslim, ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại, Nabi ﷺ nói:

« إِذَا جَاءَ رَمَضَانُ فَتَحَتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ وَعُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ وَصَفَّدَتِ الشَّيَاطِينُ »

“Khi Ramadan đến, các cánh cửa Thiên Đàng được mở ra, các cánh cửa Hỏa Ngục được đóng lại và những tên Shaytan bị xích lại”.

Ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah

رضي الله عنه nói:

« إِذَا كَانَ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ صَفَّدَتِ الشَّيَاطِينُ وَمَرَدَةُ الْحِنِّ وَعُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ فَلَمْ يُفْتَحْ مِنْهَا بَابٌ وَفُتِّحَتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ فَلَمْ يُغْلَقْ مِنْهَا بَابٌ وَيُنَادِي مُنَادٍ يَا بَاغِيَ الْخَيْرِ أَقْبِلْ وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ وَلِلَّهِ عِتْقَاءُ مِنَ النَّارِ وَذَلِكَ كُلُّ لَيْلَةٍ » رواه الترمذي والنسائي والحاكم.

“Vào đêm đầu tiên của tháng Ramadan, Shaytan và ác quỷ sẽ bị xích lại, tất cả các cánh cửa của Hỏa Ngục được đóng lại còn tất cả các cánh cửa của Thiên Đàng sẽ được mở ra, và có tiếng gọi bảo: Nay hồi những ai muốn điều tốt đẹp hãy tiến lên và những ai muốn điều xấu hãy dừng lại và ở nơi Allah có sự giải phóng và ân xá khỏi Hỏa Ngục và điều đó diễn ra vào mỗi đêm” (Tirmizhi, Annasa-i và Hakim).

Ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah

رضي الله عنه nói:

« أُعْطِيَتْ أُمَّتِي حَمْسَ خِصَالٍ فِي رَمَضَانَ لَمْ تُعْطَهَا أُمَّةٌ قَبْلَهُمْ خُلُوفَ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ وَتَسْتَعُ فِرُّ لَهُمُ الْمَلَائِكَةُ حَتَّى يُفْطِرُوا وَيَزِينُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ كُلَّ يَوْمٍ جَنَّتَهُ ثُمَّ يَقُولُ يُوشِكُ عِبَادِي الصَّالِحُونَ أَنْ يُلْقُوا عَنْهُمْ الْمُتُونَةَ وَالْأَذَى وَيَصِيرُوا إِلَيْكَ وَتُصَفَّدَ فِيهِ مَرَدَّةُ الشَّيَاطِينِ فَلَا يَخْلُصُونَ فِيهِ إِلَّا مَا كَانُوا يَخْلُصُونَ إِلَيْهِ فِي غَيْرِهِ وَيُغْفَرُ لَهُمْ فِي آخِرِ لَيْلَةٍ ». قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَهِيَ لَيْلَةُ الْقَدْرِ قَالَ « لَا وَلَكِنَّ الْعَامِلَ إِنَّمَا يَوْفَى أَجْرَهُ إِذَا قَضَى عَمَلَهُ » رواه أحمد.

“Trong tháng Ramadan, cộng đồng của Ta được ban cho năm điều mà những cộng đồng trước họ không được ban cho, đó là mùi hôi của miệng người nhịn chay trở nên thơm tho của xạ hương nơi Allah, các Thiên Thần sẽ cầu xin tha thứ cho họ cho đến khi họ xả chay, mỗi ngày Allah trang hoàng Thiên Đàng rồi Ngài phán bảo: “Những người bề tôi ngoan đạo của TA đã chịu khổ hạnh vì muốn được đến với nhà người (Thiên Đàng)”, quỷ Shaytan sẽ bị nhốt lại, cho nên chúng không thể quấy nhiễu trong tháng này như chúng đã từng làm trong các tháng khác. Và Ngài sẽ tha thứ cho họ vào cuối đêm”, có lời hỏi: Thưa Thiên sứ của Allah! Đó có phải là đêm Qadr không? Người ﷺ nói: “Không, phần thưởng sẽ được ban cho người làm mỗi khi việc làm đã được thực hiện” (Ahmad).

Ông Salman Al-Farisi رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ đã thuyết giảng vào ngày cuối của tháng Sha’ban, Người nói:

« يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ أَظْلَكُمُ شَهْرٌ عَظِيمٌ، شَهْرٌ مُبَارَكٌ، شَهْرٌ فِيهِ لَيْلَةٌ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ، جَعَلَ اللَّهُ صِيَامَهُ فَرِيضَةً، وَقِيَامَ لَيْلِهِ تَطَوُّعًا، مَنْ تَقَرَّبَ فِيهِ بِمُخْصَلَةٍ مِنَ الْخَيْرِ كَانَ كَمَنْ آدَى فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ، وَمَنْ آدَى فَرِيضَةً فِيهِ كَانَ كَمَنْ آدَى سَبْعِينَ فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ، وَهُوَ شَهْرُ الصَّبْرِ، وَالصَّبْرُ ثَوَابُهُ الْجَنَّةُ، وَشَهْرُ الْمُوَاسَاةِ، وَشَهْرٌ يُزَادُ فِي رِزْقِ الْمُؤْمِنِ، مَنْ فَطَرَ فِيهِ صَائِمًا كَانَ لَهُ مَغْفِرَةٌ لِدُنُوبِهِ، وَعَتَقَ رَقَبَتَيْهِ مِنَ النَّارِ، وَكَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يُنْقَصَ مِنْ أَجْرِهِ شَيْءٌ " قُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، لَيْسَ كُنْتَا يَجِدُ مَا يُفْطِرُ الصَّائِمَ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " يُعْطِي اللَّهُ هَذَا الثَّوَابَ مَنْ فَطَرَ صَائِمًا عَلَى مَدَقَةِ لَبَنِ أَوْ تَمْرَةٍ أَوْ شَرِبَةٍ مِنْ مَاءٍ، وَمَنْ أَشْبَعَ صَائِمًا سَقَاهُ اللَّهُ مِنْ حَوْضِي شَرْبَةً لَا يَظْمَأُ حَتَّى يَدْخُلَ الْجَنَّةَ، وَهُوَ شَهْرٌ أَوْلُهُ رَحْمَةٌ، وَأَوْسَطُهُ مَغْفِرَةٌ، وَآخِرُهُ عِتْقٌ مِنَ النَّارِ مَنْ خَفَّفَ عَنْ مَمْلُوكِهِ فِيهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَأَعْتَقَهُ مِنَ النَّارِ فَاسْتَكْبَرُوا فِيهِ مِنْ أَرْبَعِ خِصَالٍ ، خَصَلْتَيْنِ تُرْضَوْنَ بِهِمَا رَبَّكُمُ ، وَخَصَلْتَيْنِ لَا غِنَى بِكُمُ عَنْهُمَا ، فَأَمَّا الْخِصْلَتَانِ اللَّتَانِ تُرْضَوْنَ بِهِمَا رَبَّكُمُ ، فَشَهَادَةُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَتَسْتُغْفِرُونَ ، وَأَمَّا اللَّتَانِ لَا غِنَى بِكُمُ عَنْهُمَا ، فَتَسْأَلُونَ اللَّهَ الْجَنَّةَ وَتَعُودُونَ بِهِ مِنَ النَّارِ " رواه ابن خزيمة والبيهقي وغيرهما.

“Hỡi người dân! Quả thật tháng vĩ đại ân phúc đã đến với các ngươi, tháng mà trong đó có một đêm định mệnh Qadr tốt hơn một ngàn tháng, tháng mà Allah đã sắc lệnh việc nhịn chay là bốn phận, dâng lễ nguyện Salah trong đêm là điều khuyến khích. Ai làm một điều gì đó trong những điều tốt đẹp và ân phước trong tháng này thì người đó giống như người đã làm một điều bốn phận, còn ai thực

hiện một điều bốn phận thì người đó giống như người đã thực hiện bảy mươi điều bốn phận. Và tháng Ramadan là tháng của sự kiên nhẫn, và sự kiên nhẫn phần thưởng của nó chính là Thiên Đàng, và nó là tháng của sự bình đẳng, tháng được ban phát thêm thiên lộc, ai tiếp đãi đồ xả chay cho một người nhịn chay thì y sẽ được tha thứ tội lỗi và được giải thoát khỏi Hỏa Ngục và y sẽ được ban ân phước giống như ân phước của người nhịn chay đó, tuy nhiên người nhịn chay đó không bị mất một điều gì từ ân phước của việc nhịn chay”.

Các Sahabah nói: Thừa Thiên sứ của Allah ﷺ! Đâu phải tất cả chúng tôi ai cũng có khả năng tiếp đãi đồ ăn cho người nhịn chay. Người ﷺ nói: “Allah sẽ ban thưởng ân phước cho ai tiếp đãi người nhịn chay một hộp sữa, hoặc một quả chà là khô hoặc một ngậm nước lã.

Và ai cho người nhịn chay uống thì Allah, Đấng Tối Cao sẽ cho người đó uống nước trong Hawdh (tên của một hồ nước ân phúc ở Ngày Sau) và sau khi uống y sẽ không bao giờ khát nữa cho đến khi y vào Thiên Đàng. Và ai giảm gánh nặng cho người giúp việc của y thì Allah sẽ tha thứ tội lỗi cho y và giải thoát y khỏi Hỏa Ngục và thu nhận y vào Thiên Đàng. Và tháng Ramadan, phần đầu của nó là lòng thương xót, phần giữa của nó là sự tha thứ và phần cuối của nó là sự giải thoát khỏi Hỏa Ngục.

Bởi thế, các người hãy làm thật nhiều bốn điều: hai điều mà Thượng Đế của các người hài lòng và hai điều mà các người không thể không cần đến chúng. Hai điều mà Thượng Đế của các người hài lòng chính là lời chứng

nhận “ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ” và cầu xin Ngài tha tứ tội lỗi; còn hai điều mà các người không thể không cần đến chúng chính là việc các người cầu xin Ngài ban cho Thiên Đàng và cầu xin Ngài che chở cứu rỗi khỏi Hỏa Ngục.” (Ibnu Khuzaimah, Albayhaqi và những người khác).

Ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah

ﷺ nói:

« أَظَلَّكُمْ شَهْرُكُمْ هَذَا، بِمَحْلُوفِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مَرَّ بِالْمُسْلِمِينَ شَهْرٌ خَيْرٌ لَهُمْ مِنْهُ، وَلَا مَرَّ بِالْمُنَافِقِينَ شَهْرٌ شَرٌّ لَهُمْ مِنْهُ بِمَحْلُوفِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، إِنَّ اللَّهَ لَيَكْتُبُ أَجْرَهُ وَتَوَافِلَهُ قَبْلَ أَنْ يُدْخِلَهُ، وَيَكْتُبُ إِصْرَهُ وَسَقَاءَهُ قَبْلَ أَنْ يُدْخِلَهُ، وَذَلِكَ أَنَّ الْمُؤْمِنَ يُعَدُّ فِيهِ الْقُوَّةَ وَالْتَفَقَةَ لِلْعِبَادَةِ، وَيَعُدُّ فِيهِ الْمُنَافِقُ أَتْبَاعَ عَقَلَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَإِتْبَاعَ عَوْرَاتِهِمْ، فَغَنَمَ يَغْنَمُهُ الْمُؤْمِنُ »

وَقَالَ بَنْدَارُ فِي حَدِيثِهِ: « فَهُوَ غَنَمٌ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغْتَنِمُهُ الْفَاجِرُ » رَوَاهُ ابْنُ خُرَيْمَةَ فِي صَحِيحِهِ وَعَبْرَهُ.

“Tháng này của các người đã đến với các người, với lời thề của Thiên sứ của Allah ﷺ rằng không có tháng nào đi qua những người Muslim lại ân phúc hơn tháng này và không có tháng nào đi qua những người Munafiq (giả tạo đức tin) lại tội tệ hơn tháng này; và với lời thề của một vị Thiên sứ của Allah ﷺ rằng quả thật Allah đã ghi nhận người được ân phước của tháng này trước khi đi vào nó và

Ngài đã ghi nhận những người bất hạnh không đạt được ân phước của tháng này trước khi đi vào nó. Quả thật, vào tháng này người có đức tin chuẩn bị lương thực và sự bố thí cho việc thờ phượng còn người Munafiq thì chuẩn bị theo dõi sự xao lãng của những người có đức tin cũng như thăm do khuyết điểm của họ. Do đó, người có đức tin sẽ được thành công.”

Bandar nói trong Hadith của ông: “Bởi thế, đó là sự thành công của những người có đức tin còn những kẻ vô đức tin sẽ thất bại thảm hại.” (Ibnu Khuzaimah ghi lại trong bộ Sahih của ông).

Ông Ibnu Abbas رضي الله عنه thuật lại, tôi đã nghe Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« إِنَّ الْجَنَّةَ لَتُرَيْنُ وَتُنَجَّدُ مِنَ الْحَوْلِ إِلَى الْحَوْلِ لِدُخُولِ شَهْرِ رَمَضَانَ ، فَإِذَا كَانَ أَوَّلَ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ هَبَّتْ رِيحٌ مِنْ تَحْتِ الْعَرْشِ يُقَالُ لَهَا : الْمُثِيرَةُ ، فَتَصْفِقُ أَوْرَاقَ أَشْجَارِ الْجَنَانِ ، وَحَلَقَ مَصَارِيحَ أَبْوَابِ الْجَنَانِ ، فَيَسْمَعُ لِدَلِكِ طِينٌ لَمْ يَسْمَعْ السَّامِعُونَ أَحْسَنَ مِنْهُ . وَتُرَيْنُ الْحُورُ الْعَيْنُ حَتَّى يَقْفَنَ بَيْنَ شَرَفِ الْجَنَّةِ ، فَيَنَادِينَ : هَلْ مِنْ حَاطِبٍ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَيُرَوِّجُهُ ، فَيَقْلُنْ ، يَا رِضْوَانَ مَا هَذِهِ اللَّيْلَةُ ؟ ، فَيُجِيبُهُنَّ بِالتَّلْبِيَةِ ، يَا خَيْرَاتُ حِسَانُ ، هَذِهِ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ ، وَيُفْتَحُ فِيهَا أَبْوَابُ الْجَنَانِ لِلصَّائِمِينَ مِنْ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . وَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ : يَا رِضْوَانُ ، افْتَحْ أَبْوَابَ الْجَنَانِ ، يَا مَالِكُ ، أَطْبِقْ أَبْوَابَ الْجَحِيمِ عَنِ الصَّائِمِينَ مِنْ أُمَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ » رواه البيهقي وغيره.

“Quả thật, Thiên Đàng được trang hoàng và làm đẹp từ năm này qua năm khác để đón tháng Rammadan. Đêm đầu tiên của tháng Ramadan thì cơn gió dưới chiếc Ngai vương Arsh thổi đến, nó có tên là Almuthirah, nó đánh vào những chiếc lá cây của Thiên Đàng làm chúng rụng xuống, tiếng xào xạc của hiện tượng đó rất êm tai mà người nghe chưa từng được nghe bao giờ, rồi các nàng trinh nữ có đôi mắt to trĩu tình xuất hiện đứng giữa chốn Thiên Đàng vinh dự và tiếng hô gọi vang lên: Có ai nói chuyện với Allah thì Ngài sẽ gả tôi cho người đó? Rồi các nàng trinh nữ mắt to trĩu tình nói: Hỡi các Thiên thần nơi Thiên Đàng, đây là đêm gì thế? Họ đáp: Đây là đêm đầu tiên của tháng Ramadan. Thế là các cánh cửa Thiên Đàng được mở ra cho những người nhịn chay thuộc cộng đồng của Muhammad ﷺ” (Albayhaqi).

Ông Amru bin Murrah رضي الله عنه thuật lại, có một người đàn ông đến gặp Thiên sứ của Allah ﷺ nói: Thưa Thiên sứ của Allah! Nếu tôi chứng nhận không có Thượng Đế đích thực nào khác ngoài Allah và Người là Thiên sứ của Allah, rồi tôi dâng năm lễ nguyện Salah bắt buộc, đóng Zakah, nhịn chay Ramadan và cầu nguyện trong đêm của nó thì Người thấy tôi sẽ thuộc thành phần nào? Người ﷺ nói:

« مِنَ الصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ » رواه ابن خزيمة وابن حبان.

“Thuộc những người Siddiq và Shaheed” (Ibnu Khuzaimah và Ibnu Hibban).

Ông Anas bin Malik رضي الله عنه thuật lại rằng Nabi ﷺ thường cầu nguyện khi Ramadan đến, và khi vào tháng Rajab thì Người ﷺ thường nói:

«اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَبَلِّغْنَا رَمَضَانَ» رواه الطبراني وغيره.

“Lạy Thượng Đế, xin Ngài ban hồng phúc cho bấy tôi trong tháng Rajab và Sha’bah, và xin Ngài hãy để bấy tôi gặp được Ramadan” (Attabrani và những người khác ghi lại).

Abdul-Aziz bin Marwan nói: những người Muslim trước kia thường cầu nguyện khi tháng Ramadan đến: ***“Lạy Thượng Đế, quả thật tháng Ramadan đã đến với bấy tôi, xin Ngài hãy cho bấy tôi bình an từ nó và cho nó bình an từ bấy tôi, xin Ngài hãy ban cho bề tôi sự nhịn chay và hành lễ cầu nguyện trong đêm của nó, xin Ngài hãy cho bấy tôi sự siêng năng, chăm chỉ, sức lực và sự tích cực và xin Ngài hãy che chở bấy tôi tránh xa khỏi những điều tội lỗi và sai trái!”***.

Mu’alla bin Al-Fadl nói: Họ thường cầu nguyện Allah trong sáu tháng rằng xin Ngài hãy để cho họ được gặp Ramadan, rồi sau đó họ thường cầu nguyện trong sáu tháng rằng xin Ngài hãy chấp nhận Ramadan của họ.

Yahya bin Abu Kathir nói: thường trong các lời Du-a của họ là họ nói: ***“Lạy Thượng Đế, xin Ngài hãy cho bề tôi bình an đến với Ramadan và hãy cho bề tôi bình an trong Ramadan và xin Ngài hãy đón nhận nó từ nơi bề tôi!”***.

Việc gặp được tháng Ramadan và được nhịn chay trong tháng đó là một ân huệ và hồng phúc vĩ đại, như có

một Hadith nói về hai người đàn ông, một trong hai đã tham gia chinh chiến và đã tử trận, người còn lại chết một năm sau đó trên giường bệnh. Vị Sahabah Talhah đã nằm mộng thấy tình trạng của hai người, người chết trên giường bệnh được vào Thiên Đàng trước người đã tử trận trong chinh chiến vì con đường chính nghĩa của Allah. Talhah cảm thấy lạ và nói lại cho mọi người nghe thì họ cũng thấy ngạc nhiên. Tất cả họ đã đến gặp Nabi ﷺ và kể lại sự việc cho Người thì Người nói: “Điều gì làm cho các người ngạc nhiên chứ?”. Các vị Sahabah nói: Người đã tử trận vì con đường chính nghĩa của Allah đáng lẽ phải được vào Thiên Đàng trước người chết trên giường của y chứ? Người ﷺ nói:

« أَلَيْسَ قَدْ مَكَتَ هَذَا بَعْدَهُ سَنَةً وَأَذْرَكَ رَمَضَانَ فَصَامَهُ وَصَلَّى كَذَا وَكَذَا سَجْدَةً فِي السَّنَةِ، فَلَمَّا بَيْنَهُمَا أَبْعَدَ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ » رواه أحمد وابن ماجه.

“Chẳng phải y (người chết trên giường) đã sống một năm trời sau người kia (người tử trận), y đã gặp được Ramadan và đã nhịn chay, y đã dâng lễ nguyện Salah thế này, đã Sujud thế này thế này trong một năm trời đó sao? Bởi thế, dĩ nhiên là khoảng cách giữa hai người rất xa tựa như khoảng cách giữa trời và đất” (Ahmad, Ibnu Majah).

Bà A’ishah رضي الله عنها thuật lại rằng bà đã nói với Thiên sứ của Allah ﷺ: Thừa Thiên sứ của Allah, đã vào tháng Ramadan, em nên cầu nguyện điều gì? Người bảo:

« قُولِي اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي » رواه أحمد.

“Nàng hãy cầu nguyện: Ollhumma innaka ‘Afu-wun tuhibbu Al-Afwa fa’fu ‘anni (Lạy Thượng Đế, quả thật Ngài là Đấng Khoan Dung, Ngài yêu thích sự khoan dung, bởi thế, xin Ngài hãy tha thứ tội lỗi cho bề tôi!)” (Ahmad).

Tháng Rammadan đến, trong nó có hồng phúc, sự giải thoát, sự thắng lợi và sự thanh thân ở nơi tâm hồn. Nếu ai đó không thu lợi được trong tháng này thì biết đến thời khắc nào nữa y có thể thu lợi? Ai không biết làm cho Thượng Đế của y hài lòng thì y là kẻ đã rời xa Ngài và sẽ không thành đạt. Ai yêu thương tháng này thì sẽ được yêu thương và ai rời bỏ điều tốt đẹp và phúc lành của nó thì y là kẻ đã bị ngăn cấm khỏi những điều phúc lành và tốt đẹp.

Ramadan đến với cánh đồng hành đạo

Thanh lọc tội lỗi và vết nhơ tâm hồn.

Hãy thực hiện bốn phận và nghĩa vụ

Lời nói, hàng động và cả tinh thần.

Nếu gieo hạt mà không tưới nước

Đến mùa thu hoạch ê chề tiếc thay.

Ông Abu Ja'far bin Ali ﷺ thuật lại: Thường khi vào đầu tháng Rammadan thì Thiên Sứ của Allah ﷺ hay hướng mặt về Qiblah rồi cầu nguyện nói:

« اللَّهُمَّ أَهْلَهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَالْإِيمَانِ وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ وَالْعَافِيَةِ الْمَجَلَّةِ،
وَدِفَاعِ الْأَسْقَامِ، وَالْعَوْنِ عَلَى الصَّلَاةِ وَالصِّيَامِ، وَتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ. اللَّهُمَّ

سَلَّمْنَا لِرَمَضَانَ وَسَلَّمَهُ لَنَا، وَتُسَلِّمُهُ مِنَّا، حَتَّى يَخْرُجَ رَمَضَانُ وَقَدْ
عَفَرَتْ لَنَا وَرَحِمَتْنَا وَعَفَوَتْ عَنَّا « رواه ابن عساكر.

“Lạy Thượng Đế, xin Ngài hãy bắt đầu nó cho bầy tôi sự an bình, Iman, qui phục, sức khỏe dồi dào, chống được bệnh tật, xin Ngài hãy giúp đỡ bầy tôi trong sự dâng lễ nguyện Salah, nhịn chay, và đọc xướng Qur’an. Lạy Thượng Đế, hãy cho bầy tôi bằng an với Ramadan và cho nó bằng an với bầy tôi và xin đón nhận nó từ bầy tôi, và khi Ramadan ra đi thì mong rằng Ngài đã tha thứ cho bầy tôi, đã yêu thương bầy tôi và đã khoan dung với bầy tôi!”
(Ibnu ‘Asa-kir).

Ibnu Annajjar thuật lại từ Al-Harith Al’Awar rằng Ali عليه السلام, khi nào ông nhìn thấy trăng lưỡi liềm đầu tháng thì ông cầu nguyện, nói: *“Lạy Thượng Đế, quả thật bề tôi cầu xin Ngài điều tốt đẹp và phúc lành của tháng này, xin Ngài hãy mở cánh cửa ân phúc, xin Ngài hãy ban phát thiên lộc, ánh sáng và tinh thần của Ramadan, và cầu xin Ngài che chở khỏi điều xấu và tội lỗi trong nó và tiếp diễn sau nó”*.

﴿ رَمَضَانَ ﴾

Ân Phúc Nhịn Chay Tháng Ramadan

Ông Abu Huroiroh thuật lại, Nabi ﷺ nói:

« قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ الْحَسَنَةُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِمِائَةٍ ضِعْفٍ إِلَّا الصِّيَامَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزَى بِهِ تَرَكَ شَهْرَتَهُ وَطَعَامَهُ وَشَرَابَهُ مِنْ أَجْلِي ، لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ فَرْحَةٌ عِنْدَ فِطْرِهِ وَفَرْحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ وَخَلُوفٌ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ » رواه البخاري ومسلم.

“Allah, Đấng Tối Cao và Toàn Năng nói: Tất cả mỗi việc làm của con cháu Adam đều có công đức, mỗi công đức được ban cho mười ân phúc và được nhân lên bảy trăm lần, riêng việc nhịn chay sẽ là của TA, chính TA sẽ tự định đoạt ân phúc cho việc làm đó của y bởi vì y đã bỏ dục vọng của bản thân mình, y đã bỏ ăn bỏ uống vì TA; Người nhịn chay có hai niềm vui: niềm vui lúc được ăn uống trở lại (sau mỗi ngày nhịn chay và sau khi hoàn tất tháng Ramadan) và niềm vui lúc trở lại gặp Thượng Đế của y; Và quả thật, nước bọt trong miệng của người nhịn chay ở nơi Allah sẽ thơm hơn xạ hương” (Albukhari, Muslim).

Và trong một lời dẫn khác của Bukhari:

« لِكُلِّ عَمَلٍ كَفَّارَةٌ ، وَالصَّوْمُ لِي وَأَنَا أَجْزَى بِهِ »

“Tất cả mỗi việc làm đều có mức lượng ân phúc của nó, riêng nhịn chay là của TA, và chính TA sẽ tự ban ân phúc cho nó”.

Còn trong lời dẫn của Ahmad:

« لِكُلِّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ كَفَّارَةٌ ، وَالصَّوْمُ لِي وَأَنَا أُجْرِي بِهِ »

“Tất cả mỗi việc làm của con cháu Adam đều có mức lượng ân phước của nó, riêng nhịn chay là của TA, và chính TA sẽ tự ban ân phước cho nó”.

Các việc làm đều được nhân thêm ân phước từ mười lần đến bảy trăm lần ngoại trừ việc nhịn chay, nó sẽ không có giới hạn trong việc được nhân thêm ân phước mà chính Allah sẽ ban cho nó vô số ân phước, bởi quả thật, nhịn chay là sự kiên nhẫn chịu đựng. Allah, Đấng Tối Cao phán:

﴿ إِنَّمَا يُوفَى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾ ﴾ [سورة الزمر: 10]

«Chỉ những người kiên nhẫn chịu đựng mới hưởng trọn phần thưởng của mình một cách không cần tính toán.»
(Chương 39 – Azzumar, câu 10).

Sự kiên nhẫn chịu đựng được phân làm ba dạng: kiên nhẫn chịu đựng trong việc tuân lệnh và phục tùng Allah, kiên nhẫn chịu đựng trong việc tránh xa những điều Allah nghiêm cấm, và kiên nhẫn chịu đựng về những điều được Allah an bài và định đoạt. Và tất cả ba dạng này đều có trong nhịn chay.

Trong Hadith được nói ở trên qua lời thuật của Salman Al-Farisy رضي الله عنه: “*Và tháng Ramadan là tháng của sự kiên nhẫn, và sự kiên nhẫn phần thưởng của nó chính là Thiên Đàng*”.

Ibnu Umar رضي الله عنه thuật lại, Nabi ﷺ có nói:

« الصَّيَامُ لِلَّهِ، لَا يَعْلَمُ ثَوَابَهُ إِلَّا اللَّهُ » رواه الطبراني.

“Nhịn chay là của Allah, không ai biết được phần thưởng dành cho nó ngoại trừ một mình Allah” (Attabrani).

Chúng ta hãy biết rằng việc ân phước được nhân thêm cho các việc làm đều có những nguyên nhân, tiêu biểu:

☞ Do sự thiêng liêng của địa điểm chẳng hạn như ở vùng đất Haram (Makkah, Madinah) thì ân phước của việc dâng lễ nguyện tại các Thánh đường Makkah, Madinah đều được nhân thêm. Nabi ﷺ có nói:

« صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيَمَا سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ » رواه مسلم.

“Dâng lễ nguyện Salah tại Masjid này của ta (tức Masjid Nabawi tại Madinah ngày nay) tốt hơn một ngàn lần dâng lễ nguyện tại các Masjid khác trừ Masjid Ka’bah (Al-Haram – Makkah)” (Muslim).

Ông Ibnu Abbas ﷺ thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« مَنْ أَدْرَكَ رَمَضَانَ بِمَكَّةَ فَصَامَ وَقَامَ مِنْهُ مَا تَيَسَّرَ لَهُ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِائَةَ أَلْفِ شَهْرٍ رَمَضَانَ فِيَمَا سِوَاهَا » رواه ابن ماجه بإسناد ضعيف.

“Ai gặp được Ramadan tại Makkah rồi nhịn chay và dâng lễ cầu nguyện hằng đêm trong tháng đó thì Allah sẽ ghi cho người đó một trăm ngàn ân phước của tháng Ramadan ở những nơi khác” (Ibnu Ma-jah với đường dẫn truyền yếu).

☞ Do sự thiêng liêng của thời gian, chẳng hạn như tháng Ramadan, mười ngày đầu của tháng Zhul-Hijjah, về hồng phúc của tháng Ramadan như đã được nói đến trong Hadith Salman đã đề cập phần trên: **“Ai làm một điều gì đó trong những điều tốt đẹp và ân phước trong tháng này thì người đó giống như người đã làm một điều bốn phần, còn ai thực hiện một điều bốn phần thì người đó giống như người đã thực hiện bảy mươi điều bốn phần”**.

Ông Anas bin Malik رضي الله عنه thuật lại rằng có người đã hỏi Nabi việc Sadaqah (bố thí) nào tốt nhất thì Người bảo:

« صَدَقَةٌ فِي رَمَضَانَ » رواه الترمذي.

“Sadaqah trong tháng Ramadan” (Tirmizhi).

Ông Anas bin Malik رضي الله عنه cũng thuật lại rằng Nabi ﷺ có nói:

« عُمْرَةٌ فِي رَمَضَانَ تَعْدِلُ حِجَّةً » أَوْ قَالَ « حَجَّةٌ مَعِيَ » رواه البخاري.

“Làm Umrah trong tháng Ramadan bằng với hành hương Hajj hoặc hành hương Hajj cùng với Ta” (Albukhari).

Ibnu Abu Maryam thuật lại lời của các thầy của ông rằng họ thường dạy: Khi nào Ramadan đến thì các người hãy làm tự thiện thật nhiều, bởi việc từ thiện trong tháng này sẽ được nhân thêm ân phước rất nhiều chẳng hạn như hãy chi dùng cho chính nghĩa của Allah, và một lần tụng niệm trong tháng này tốt hơn một ngàn lần tụng niệm trong tháng khác.

Annakha'i nói: Nhịn chay một ngày trong tháng Ramadan tốt hơn một ngàn ngày nhịn chay, một lần tụng

niệm trong tháng này tốt hơn một ngàn lần tụng niệm, và một Rak'at trong tháng ngày tốt hơn một ngàn Rak'at.

Bởi vì việc nhịn chay, bản thân nó là việc làm được nhân thêm vô số ân phước so với các việc làm khác, và nhịn chay Ramadan lại được nhân thêm ân phước hơn các nhịn chay khác, cho nên Allah đã sắc lệnh nó thành một bổn phận bắt buộc cho bầy tôi của Ngài và Ngài đã qui định cho nó thành một trong các trụ cột nền tảng để thiết lập Islam.

☞ Các ân phước có thể được nhân thêm bởi những lý do khác, chẳng hạn như do sự cao quý của người thực hiện đối với Allah cũng như lòng kính sợ Ngài thật nhiều giống như ân phước của cộng đồng này được nhân thêm nhiều hơn so với phần ân phước của các cộng đồng trước.

Nói về việc nhịn chay không được qui định giới hạn về ân phước thì câu nói tốt nhất chính là những điều được ông Sufyan nói: “Hadith *“Allah, Đấng Tối Cao và Toàn Năng nói: Tất cả mỗi việc làm của con cháu Adam đều có công đức, mỗi công đức được ban cho mười ân phước và được nhân lên bảy trăm lần, riêng việc nhịn chay sẽ là của TA, chính TA sẽ tự định đoạt ân phước cho việc làm đó của y”* là một hadith rõ ràng và quyết định hơn hết so với các Hadith khác. Khi vào Ngày Phán Xét, Allah sẽ thanh toán người bề tôi của Ngài, Ngài sẽ thanh toán mức độ trọn vẹn hay sai sót của tất cả các việc làm ngoại trừ việc nhịn chay, Ngài sẽ xí xóa những sai sót của nó và thu nhận vào Thiên Đàng bởi việc nhịn chay” (*Albayhaqi*).

Dựa trên ý nghĩa này, chúng ta hiểu rằng quả thật việc nhịn chay là việc của Allah, không một ai biết và lấy được ân phước của y từ việc nhịn chay, mà ân phước đó sẽ

được giữ lại nơi Allah, và lúc bấy giờ người ta sẽ nói: quả thật tất cả các việc làm khác có thể sẽ xóa hết tội lỗi của một người cho nên y không còn một ân phước nào nữa bởi có một Hadith đã ghi rằng:

« إِنَّهُ يُوَارِزُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بَيْنَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ، وَيَقْضُ بَعْضَهَا مِنْ بَعْضٍ. فَإِنْ بَقِيَ حَسَنَةٌ دَخَلَ بِهَا صَاحِبُهَا الْجَنَّةَ »

“Vào Ngày Phán Xét, các việc làm xấu và tốt sẽ được mang ra cân, chúng sẽ bù trừ qua lại cho nhau, bởi thế, nếu một điều tốt còn lại thì chủ nhân của nó sẽ được vào Thiên Đàng”.

Hadith này có hàm ý nói về việc nhịn chay rằng phần ân phước của nó sẽ không bị mất đi bởi một điều gì mà chủ nhân của nó sẽ được ban thưởng cho tới khi được vào Thiên Đàng, đó là y được hưởng trọn vẹn phần ân phước mà không cần tính toán.

Còn đối với lời Hadith *“Nó (Nhịn chay) là của TA (Allah)”*: Quả thật, Allah đã đặc biệt gán việc nhịn chay là của Ngài trong khi những việc làm khác không được như vậy, điều này mang nhiều phương diện, hai phương diện tiêu biểu nhất là:

✽ Phương diện thứ nhất: Quả thật, nhịn chay là từ bỏ những ham muốn tự nhiên của bản thân đề hướng về Allah, và điều đó không có trong các việc thờ phượng khác. Bởi thế, nếu bản thân có nhu cầu cần đến điều mà nó yêu thích, nó mong muốn với khả năng có thể thực hiện được nhưng rồi nó tình nguyện từ bỏ điều đó để làm hài lòng Allah, đây là bằng chứng của đức tin trung thực.

Bởi lẽ người nhịn chay nhận thức được rằng Thượng Đế của y đang theo dõi y trong lúc y đang ở một mình, y biết rằng Ngài không cho phép y thỏa mãn nhu cầu mà bản thân đòi hỏi và cần khi ở một mình, y phục tùng Thượng Đế của y trong việc chấp hành mệnh lệnh của Ngài và tránh xa những điều Ngài nghiêm cấm, y sợ sự trừng phạt của Ngài và hy vọng phần ân thưởng từ nơi Ngài. Do đó, Allah tri ân y về điều đó, Ngài đặc biệt dành cho y ân phước của việc làm này hơn tất cả những việc làm thờ phượng khác, cũng chính vì vậy mà Ngài đã nói: ***“bởi vì y đã bỏ dục vọng của bản thân mình, y đã bỏ ăn bỏ uống vì TA”***. Một số vị học giả Salaf nói: Thật phúc thay cho những ai từ bỏ dục vọng hiện thời của bản thân vì một lời hứa vô hình mà y chưa nhìn thấy.

Một khi người có đức tin nhịn chay ý thức được rằng y sẽ làm hài lòng Thượng Đế của y trong việc từ bỏ dục vọng của bản thân thì y sẽ luôn cảm thấy sự ngọt ngào trong việc từ bỏ dục vọng và nhu cầu vì Ngài, đức tin của y luôn khẳng định rằng phần ban thưởng của Ngài, sự trừng phạt của Ngài vĩ đại hơn cái ngon ngọt khi thỏa mãn các nhu cầu của bản thân trong lúc ở một mình.

Bởi lẽ này, đa số người có đức tin, đã không ăn uống và thỏa mãn nhu cầu trong tháng Ramadan một cách không có lý do, vì y biết Allah ghét điều đó trong tháng này. Và đây chính là một trong các dấu hiệu của đức tin Iman rằng người có đức tin ghét những điều mà Allah không yêu thích, ý luôn hướng những điều yêu thích của bản thân tương đồng với sự hài lòng của Ngài cho dù điều đó có đi ngược lại với lòng ham muốn của bản thân y đi chăng nữa.

Và nếu như việc ăn, uống và giao hợp vợ chồng là điều không thể thực hiện trong nhịn chay thì dĩ nhiên những điều bị nghiêm cấm một cách hoàn toàn như Zina (quan hệ nam nữ ngoài hôn nhân), uống rượu, chiếm đoạt tài sản của người, cướp đi mạng sống bị nghiêm cấm, ... sẽ được tuân thủ nghiêm nghị hơn bởi lẽ những điều này bị Allah phẫn nộ và giận dữ dưới mọi hoàn cảnh, mọi lúc và mọi nơi.

✽ Phương diện thứ hai: Nhịn chay là việc làm thầm kín giữa người bề tôi và Thượng Đế của y, bởi nó đi cùng với sự định tâm kín đáo và trung thực trong lòng, chỉ có Allah mới biết và hiểu rõ, cho nên có lời nói rằng quả thật trong nhịn chay không thể tồn tại điều Riya' (sự giả tạo).

Và lời nói của Ngài “*y đã bỏ dục vọng của bản thân mình, y đã bỏ ăn bỏ uống vì TA*” ám chỉ những người nhịn chay đã thể hiện sự ngoan đạo của mình với Allah, họ đã vì Ngài mà từ bỏ thức ăn, thức uống và giao hợp vợ chồng, đây là những ham muốn mãnh liệt nhất của bản thân.

Và trong thể hiện sự ngoan đạo hướng về Allah bằng cách bỏ những ham muốn này của bản thân qua việc nhịn chay mang lại những điều hữu ích, tiêu biểu:

✽ Phá vỡ bản ngã, bởi quả thật cảm giác “no cơm ảm đạm” sẽ đưa bản thân rơi vào sự hưởng lạc và xao lãng.

✽ Giúp tâm hồn biết suy ngẫm và tưởng nhớ, những ham muốn này sẽ làm chai cứng tâm hồn và khiến nó bị mù quáng, tâm hồn thường xuyên suy ngẫm và tưởng nhớ sẽ tránh xa được sự xao lãng, cái bụng trống rỗng thức ăn và đồ uống thì trái tim sẽ tỏa sáng, nó sẽ nhân đức, đạo hạnh và mất đi sự chay cứng, giúp nó luôn suy ngẫm và tưởng nhớ Allah.

✿ Những người giàu sẽ ý thức được mức lượng ân huệ mà Allah đã ban phát cho họ, y sẽ nhận thức được Ngài đã ban phát ân huệ và hồng phúc cho họ nhiều hơn những người nghèo thế nào từ thức ăn, đồ uống và niềm hạnh phúc hôn nhân. Qua sự kiềm hãm bản thân không tận hưởng những điều được Allah ban cho trong một thời gian đặc biệt nào đó làm cho họ trở nên khó khăn thì họ sẽ nhớ tới Đấng có thể lấy mất đi những ân huệ đó của họ bất cứ lúc nào Ngài muốn, điều đó làm cho họ biết tri ân Allah về những hồng phúc và ân huệ mà Ngài đã ban cho họ trong sự giàu có, và cũng chính điều đó sẽ khiến họ có lòng thương cảm những anh em đồng đạo khốn khó của họ mà sẵn sàng sót chia và giúp đỡ họ.

✿ Nhịn chay làm giảm dòng chảy của máu, dòng chảy mà Shaytan đã dùng làm đường xâm nhập vào cơ thể con cháu của Adam, làm cho Shaytan khó mà di chuyển. Do đó, lòng ham muốn và nóng giận của bản thân sẽ được rào lại bởi nhịn chay.

Và hãy biết rằng việc ngoan đạo hướng về Allah không phải chỉ ở việc từ bỏ những ham muốn được phép của bản thân trong nhịn chay mà là phải từ bỏ hết tất cả những điều mà Ngài đã nghiêm cấm trong mọi hoàn cảnh như: nói dối, bất công, gây hận thù, xâm hại đến tính mạng, tài sản và danh dự của người khác. Bởi lẽ này nên Nabi ﷺ đã bảo:

« مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ »

وَشَرَابَهُ « أخرجه البخاري ح (1903).

“Ai không bỏ lời nói sàm bậy và dối trá mà cứ hành động thì quả thật Allah đâu có nhu cầu cần đến việc y bỏ thức ăn và thức uống của y” (Albukhari: Hadith (1903)).

« لَيْسَ الصَّيَامُ مِنَ الْأَكْلِ وَالشَّرْبِ. إِنَّمَا الصَّيَامُ مِنَ اللَّغْوِ وَالرَّفَثِ » رواه ابن
المدني: على شرط مسلم.

“Nhịn chay không phải chỉ nhịn ăn nhịn uống không thôi mà còn là nhịn những lời nói tội lỗi và dâm ô” (Ibnu Al-Madani theo điều kiện của Muslim).

Ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại, Nabi ﷺ nói:

« الصَّيَامُ جُنَّةٌ فَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُثُ وَلَا يَفْسُقُ وَلَا يَجْهَلُ فَإِنْ سَابَهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ إِنِّي امْرُؤٌ صَائِمٌ » رواه البخاري ومسلم.

“Nhịn chay là cái chiêng bảo vệ, bởi thế, khi là ngày nhịn chay của ai đó trong số các người thì ngày đó y chớ đừng có hành động dâm dục và tội lỗi, nếu có ai đó chửi rủa y hoặc gây chiến với y thì y hãy nói rằng quả thật tôi là người đang nhịn chay” (Albukhari, Muslim).

« الصَّيَامُ جُنَّةٌ مَا لَمْ يُخْرِفْهَا » رواه أحمد والنسائي عن أبي عبيدة.

“Nhịn chay là cái chiêng bảo vệ nếu như không có cái gì làm vỡ nó” (Ahmad, Annasa-i ghi lại qua lời thuật của Abu Ubaidah).

« إِنَّ الصَّيَامَ جُنَّةٌ مَا لَمْ يُخْرِفْهَا ، قِيلَ: بِمِ يَخْرِفُهَا؟ قَالَ بِكَذِبٍ أَوْ غَيْبَةٍ » رواه
الطبراني عن أبي هريرة.

“Quả thật, nhịn chay là cái chiêng bảo vệ nếu như không có cái gì làm vỡ nó. Có lời hỏi: Cài gì làm vỡ nó? Người ﷺ nói: Nói dối hoặc nói xấu sau lưng” (Attabra-ni ghi lại qua lời thuật của Abu Huroiroh).

« الصَّائِمُ فِي عِبَادَةٍ مَا لَمْ يَغْتَبْ مُسْلِمًا أَوْ يُؤَدِّهِ » روي عن أبي هريرة مرفوعا.

“Người nhịn chay là người thờ phượng nếu như y không nói xấu hoặc gây tổn thương người Muslim” (Hadit được ghi lại qua lời thuật của Abu Huroiroh).

« مَا صَامَ مَنْ ظَلَّ يَأْكُلُ لِحُومِ النَّاسِ » روي عن أنس.

“Không phải là người nhịn chay đối với ai ăn thịt mọi người (ý ám chỉ việc nói xấu sau lưng người khác)” (Hadith được ghi lại bởi lời thuật của Anas).

Một số vị Salaf nói: Nhẹ nhất của việc nhịn chay là bỏ ăn và bỏ uống.

Jabir nói: Khi nào người nhịn chay thì người hãy nhịn cái nghe của người, cái nhìn của người, chiếc lưỡi của người khỏi sự dối trá và những điều nghiêm cấm, người hãy không gây phiền hà đến người hàng xóm, có như vậy người mới có được cái chiêng bảo vệ, và chớ đừng để ngày nhịn chay của người cũng giống như bao ngày không nhịn chay khác.

Nabi Muhammad ﷺ nói:

« رَبِّ صَائِمٍ حَظُّهُ مِنْ صِيَامِهِ الْجُوعُ وَالْعَطَشُ وَرَبِّ قَائِمٍ حَظُّهُ مِنْ قِيَامِهِ السَّهْرُ » رواه أحمد.

“Có lẽ người nhịn chay chỉ nhận được phần phước nhịn chay của y qua việc đói và khát, và có lẽ người dâng lễ nguyện Salah trong đêm chỉ nhận được phần phước dâng lễ nguyện Salah của y qua việc thức đêm” (Ahmad).

Sự ngoan đạo hướng về Allah qua việc từ bỏ những điều được phép sẽ không được hoàn thiện ngoại trừ phải từ bỏ những điều bị nghiêm cấm. Bởi thế, người nào phạm vào những điều nghiêm cấm rồi sau đó thể hiện sự ngoan đạo hướng về Allah qua việc từ bỏ những điều được phép thì sự việc đó giống như một người từ bỏ những bốn phận mà chỉ thực hiện những điều khuyến khích.

Trong Musnad của Ahmad rằng có hai người phụ nữ nhịn chay vào thời của Thiên sứ của Allah ﷺ suýt chết vì cơn khát. Sự việc được báo lại cho Nabi ﷺ biết, Người đã cho gọi hai người phụ nữ đó đến và cho gọi mang một cái nồi lớn đến, rồi Người bảo cả hai nôn ói vào trong cái nồi đó, hai người đã ói ra toàn là mù, máu và thịt sống. Thế là Nabi ﷺ nói:

« إِنَّ هَاتَيْنِ صَامَتَا عَمَّا أَحَلَّ اللَّهُ وَأَفْطَرَتَا عَلَى مَا حَرَّمَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْهِمَا
جَلَسْتُ إِحْدَاهُمَا إِلَى الْأُخْرَى فَجَعَلْنَا يَأْكُلَانِ لُحُومَ النَّاسِ »

“Quả thật, hai người này đã nhịn những gì được Allah cho phép nhưng lại ăn những gì Allah nghiêm cấm, cả hai người họ đã ngồi lại cùng nhau và đã ăn thịt của mọi người (nói xấu sau lưng mọi người)”.

Nabi Muhammad ﷺ có nói:

« لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ فَرْحَةٌ عِنْدَ فِطْرِهِ وَفَرْحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ » رواه البخاري
ومسلم ولفظ له.

“Người nhịn chay có hai niềm vui: niềm vui khi xả chay và niềm vui khi trình diện Thượng Đế của y” (Albukhari, Muslim và lời là của Muslim).

Niềm vui của người nhịn chay khi xả chay: tinh thần vui sướng và hạnh phúc vì được tận hưởng trở lại thức ăn, thức uống và giao hợp vợ chồng sau khi đã bị nghiêm cấm.

Đương nhiên đây là niềm vui của người nhịn chay không cần phải bàn cãi, tuy nhiên, đó là điều yêu thích đối với Allah. Bởi lẽ mặc dù Allah nghiêm cấm người nhịn chay những nhu cầu này vào ban ngày và Ngài để y được phép trở lại vào ban đêm, không những thế, Ngài còn yêu thích họ mau chóng ăn uống trở lại ngay tức khắc khi đã đến giờ xả chay, như Nabi ﷺ đã nói:

« لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَلُوا الْفِطْرَ » رواه البخاري ومسلم.

“Mọi người vẫn mãi còn được hồng phúc khi họ mau chóng xả chay (khi đã tới giờ)” (Albukhari, Muslim).

« قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَحَبُّ عِبَادِي إِلَيَّ أَعَجَلُهُمْ فِطْرًا » رواه الترمذي عن أبي هريرة.

“Allah, Đấng Tối Cao phán rằng các bề tôi yêu thích nhất đối với TA là những ai mau chóng xả chay nhất trong số họ (mỗi khi đến giờ xả chay)” (Tirmizhi ghi lại qua lời thuật của Abu Huroiroh).

« لَا تَزَالُ أُمَّتِي بِخَيْرٍ مَا عَجَلُوا الْإِفْطَارَ وَأَخَّرُوا السُّحُورَ »
روى أحمد عن أبي ذر.

“Cộng đồng của Ta vẫn mãi còn được hồng phúc khi mà họ còn vội vàng xả chay (khi đã tới giờ) và trì hoãn Suhur (bữa ăn trước khi bắt đầu giờ nhịn chay)” (Ahmad ghi lại qua lời thuật của Abu Zhar).

« مِنْ فَقْهِ الرَّجُلِ تَعَجِيلُ فِطْرِهِ وَتَأْخِيرُ سُحُورِهِ، وَتَسَحُّرُهُ فَإِنَّهُ الْغِدَاءُ الْمُبَارَكُ، وَاللَّهُ وَمَلَائِكَتُهُ يُصَلُّونَ عَلَى الْمُتَسَحِّرِينَ »
روى الحاكم، وابن عساكر عن ابن عمر، وأبي مرفوعًا.

“Một trong các biểu hiện sự thông thái của một người là vội xả chay (khi đã đến giờ) và trì hoãn bữa Suhur; và các người hãy dùng bữa Suhur bởi quả thật nó là bữa ăn ân phúc, và Allah cùng với các vị Thiên thần của Ngài luôn Salawat cho những người dùng bữa Suhur.” (Hakim và Ibnu Asa-kir ghi lại qua lời thuật của Ibnu Umar và Anas).

Do đó, người nhịn chay bỏ các nhu cầu cần thiết của bản thân ở ban ngày vì phục tụng mệnh lệnh của Allah và đêm đến y ăn uống và thực hiện các nhu cầu cần thiết trở lại cũng vì mục đích phục tùng Ngài, y kiềm hãm các nhu cầu hay giải quyết chúng đều vì vâng lệnh Ngài cả, bởi thế, y là người bề tôi ngoan đạo và tuân lệnh Ngài trong cả hai tình huống.

Khi người nhịn chay xả chay, y ăn uống và tán dương ca tụng Ngài và y hy vọng sự tha thứ ở nơi Ngài, điều đó làm cho Ngài hài lòng về y. Nabi ﷺ nói:

« إِنَّ اللَّهَ لَيَرْضَى عَنِ الْعَبْدِ يَأْكُلُ الْأَكْلَةَ أَوْ يَشْرِبُ الشَّرْبَةَ فَيَحْمَدُهُ عَلَيْهَا »
مسند أبي يعلى.

“Quả thật, Allah hài lòng với người bề tôi khi ăn thức ăn thì ca ngợi và tán dương Ngài và khi uống thì cũng ca ngợi và tán dương Ngài.” (Musnad Abu Ya’la).

Và khi xả chay nếu người nhịn chay cầu nguyện thì Allah sẽ đáp lại lời cầu nguyện của y như Nabi ﷺ đã có nói:

« إِنَّ لِلصَّائِمِ عِنْدَ فِطْرِهِ لَدَعْوَةً مَا تُرَدُّ » رواه ابن ماجه.

“Quả thật, người nhịn chay khi cầu nguyện lúc xả chay sẽ được chấp nhận” (Ibnu Ma-jah).

« ثَلَاثَةٌ لَا تُرَدُّ دَعْوَتُهُمُ الْإِمَامُ الْعَادِلُ وَالصَّائِمُ حَتَّى يُفِطَرَ ... » رواه أحمد
والترمذي عن أبي هريرة.

“Ba loại người khi họ cầu nguyện khấn vái (Allah) thì luôn được Ngài chấp nhận: vị Imam công bằng, người nhịn chay đến khi y xả chay ... ” (Ahmad và Tirmizhi ghi lại qua lời thuật của Abu Huroiroh).

« لِكُلِّ عَبْدٍ صَائِمٍ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ عِنْدَ إِفْطَارِهِ، أُعْطِيَهَا فِي الدُّنْيَا أَوْ أُدْخِرَتْ لَهُ فِي الْآخِرَةِ » جامع الأحاديث.

“Mỗi người bề tôi nhịn chay, lời cầu nguyện của họ lúc xả chay đều được chấp nhận, những gì họ cầu xin được ban cho trên thế gian hoặc được giữ lại cho họ ở Đời Sau”
(Jamia Al-Aha-dith: tổng hợp các Hadith).

Ông Anas رضي الله عنه và Ibnu Abbas رضي الله عنه đồng thuật lại rằng mỗi khi Nabi ﷺ xả chay thì Người thường cầu nguyện nói:

«اللَّهُمَّ لَكَ صُمتٌ وَعَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ»
رواه أبو داود.

“Lạy Allah, vì Ngài bẻ tôi nhịn chay và với thiên lộc của Ngài bẻ tôi xả chay, bởi thế, xin Ngài hãy chấp nhận việc làm từ bẻ tôi, quả thật, Ngài là Đấng Hằng Nghe và Hằng Biết” (Abu Dawood).

Ông Ibnu Umar رضي الله عنه thuật lại rằng khi xả chay Nabi ﷺ thường cầu nguyện, nói:

«ذَهَبَ الظَّمَأُ وَابْتَلَّتِ العُرُوقُ وَثَبَتَ الأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللهُ»
رواه أبو داود.

“Cơn khát đã qua, các đường máu đã lưu thông trở lại và phần ân phước đã được khẳng định Insha-Allah.” (Abu Dawood).

Ông Ibnu Umar رضي الله عنه cũng thuật lại rằng khi xả chay thì Nabi ﷺ thường cầu nguyện, nói:

«اللَّهُمَّ يَا وَاسِعَ المَغْفِرَةِ، اغْفِرْ لِي»

“Lạy Allah, ôi Đấng với lòng vị tha bao la, xin Ngài hãy tha thứ tội lỗi cho bẻ tôi!”.

Và khi một người định tâm ăn, uống với mục đích duy trì sức khỏe của cơ thể để có thể thực hiện việc thức khuya dâng lễ nguyện Salah và nhịn chay thì sự ăn uống đó của y là thờ phượng, giống như khi y định tâm ngủ vào ban

đêm hay ban ngày để có đủ sức cho các việc làm thờ phượng thì việc ngủ đó của y là sự thờ phượng. Nabi ﷺ có nói:

« نَوْمُ الصَّائِمِ عِبَادَةٌ وَصُمْتُهُ تَسْبِيحٌ وَعَمَلُهُ مُضَاعَفٌ وَدُعَاؤُهُ مُسْتَجَابٌ وَذَنْبُهُ مَغْفُورٌ » رواه البيهقي.

“Việc ngủ của người nhịn chay là sự thờ phượng, việc nhịn chay của y là tụng niệm, các việc làm ngoan đạo của y sẽ được nhân thêm, lời cầu nguyện của y sẽ được đáp lại và tội lỗi của y sẽ được tha thứ” (Albayhaqi).

Ông Abu Al’Aliyah nói: Người nhịn chay sẽ vẫn ở trong sự thờ phượng nếu như y không nói xấu một ai ngay cả y nằm ngủ trên chiếc giường của y (*Abdul Razzaq ghi lại*).

Như vậy, người nhịn chay khi vào ban ngày hay ban đêm thì đều ở trong sự thờ phượng và lời cầu nguyện của y lúc xả chay sẽ được đáp lại, có nghĩa là vào ban ngày y là người nhịn chay kiên nhẫn và chịu đựng còn ban đêm y là người ăn uống thỏa thích biết tạ ơn. Nabi Muhammad ﷺ nói:

« الطَّاعِمُ الشَّاكِرُ بِمَنْزِلَةِ الصَّائِمِ الصَّابِرِ » رواه الترمذي وغيره.

“Người ăn uống biết tri ân (Allah) có vị trí giống như người nhịn chay kiên nhẫn và chịu đựng” (Tirmizhi và những người khác ghi lại).

Và ai hiểu điều này chắc sẽ hiểu được ý nghĩa: người nhịn chay có niềm vui lúc xả chay. Bởi lẽ xả chay là từ ân huệ và hồng phúc của Allah, Ngài phán:

﴿ قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ ۖ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾ ﴾

[سورة يونس: 58]

﴿**Hãy bảo họ: “Vây hãy để cho họ (những người có đức tin) vui hưởng thiên lộc của Allah và hồng phúc của Ngài như thế. Điều đó tốt hơn tài sản mà họ tích lũy.”**﴾ (Chương 10 – Yunus, câu 58).

Tuy nhiên, người nhịn chay chỉ được xả chay với những gì là Halal (được Allah cho phép), còn nếu như y xả chay với những gì là Haram (bị nghiêm cấm) thì y là người thuộc những người nhịn chay với những gì được Allah cho phép và xả chay với những gì Allah không cho phép, và chắc chắn lời cầu nguyện của y lúc bấy giờ sẽ không được đáp lại.

Còn niềm vui của người nhịn chay lúc trình diện Thượng Đế là niềm vui khi y thấy được phần thưởng to lớn ở nơi Allah mà Ngài đã để dành cho y. Allah, Đấng Tối Cao phán:

﴿ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَأَعْظَمُ أَجْرًا ﴾

[سورة الزمل: 20]

﴿**Và điều thiện nào mà các người gửi đi trước cho bản thân các người thì các người sẽ tìm thấy nó ở nơi Allah, nó sẽ trở thành phần thưởng tốt và vô cùng vĩ đại.**﴾ (Chương 73 – Al-Muzzammil).

Ông Abu Huroiroh thuật lại rằng ông đã nghe Nabi ﷺ có nói:

« وَإِذَا لَقِيَ رَبَّهُ فَبِخَيْرٍ بِصَوْمِهِ » رواه مسلم.

“Và khi người nhịn chay gặp Thượng Đế của y thì y sẽ vui bởi việc nhịn chay của y” (Muslim).

Uqbah bin Amir رضي الله عنه thuật lại, Nabi ﷺ có nói:

« لَيْسَ مِنْ عَمَلِ يَوْمٍ إِلَّا يُحْتَمُّ عَلَيْهِ » المسند.

“Tất cả mọi việc làm hàng ngày đều có kết cuộc tương ứng với nó” (Al-Musnad).

Nabi Ysa عليه السلام có nói: Quả thật ban đêm và ban ngày là hai cái kho chứa, bởi thế, các người hãy xem các người sẽ để cái gì trong hai kho chứa đó, các chuỗi ngày là các kho chứa của nhân loại, chúng sẽ chứa đầy những gì tốt đẹp và xấu xa mà họ đã cất giữ trong chúng. Và vào Ngày Phán Xét, những cái kho chứa này sẽ được mở ra cho chủ nhân của chúng, rồi những người ngoan đạo sẽ nhìn thấy trong các kho chứa của mình toàn là những niềm vui và hạnh phúc, còn những người tội lỗi sẽ thấy trong các kho chứa của mình toàn là những thua thiệt và hối tiếc.

Những người nhịn chay được phân theo hai tầng cấp:

☞ **Tầng cấp thứ nhất:** Những ai bỏ ăn, bỏ uống và bỏ ham muốn tình dục của bản thân vì Allah, Đấng Tối Cao mục đích hy vọng được Ngài đổi lại cho Thiên Đàng. Đây quả thật là một người trao đổi mua bán với Allah, và Allah chắc chắn sẽ không làm mất công lao của một ai đã làm tốt, và Ngài không làm cho bất cứ ai thất vọng trong cách cư xử

của Ngài mà ngược lại Ngài sẽ làm cho họ thêm nhiều lợi nhuận to lớn và nhiều sự thành đạt vĩ đại.

Nabi ﷺ có nói:

«إِنَّكَ لَنْ تَدَعَ شَيْئاً اتَّقَاءَ اللَّهِ جَلَّ وَعَزَّ إِلَّا أَعْطَاكَ اللَّهُ خَيْراً مِنْهُ» رواه أحمد.

“Quả thật không bao giờ có một điều gì người đã bỏ ra vì sự ngoan đạo với Allah, Đấng Tối Cao, mà không được Allah ban cho điều tốt đẹp hơn điều đó” (Ahmad).

Do đó, người nhịn chay sẽ được ban cho những gì trong Thiên Đàng tùy thích theo ý muốn của y từ thức ăn, thức uống và phụ nữ.

Allah, Đấng Tối Cao phán:

﴿كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ ﴿۲۴﴾﴾ [سورة الحاقة: 24]

﴿Và họ được mời gọi: Nào, quý vị hãy ăn và uống cho thỏa thích về những gì mà quý vị đã làm trong những ngày trước đây.﴾ (Chương 69 – Al-Haqqah, câu 24).

Mujahid và những người khác nói rằng câu Kinh này được mặc khải xuống cho những người nhịn chay.

Yacub bin Yusuf nói: Chúng ta được thông điệp cho biết rằng Allah nói với những người bẻ tội ngoan đạo của Ngài vào Ngày Phán Xét: Này hỡi các bẻ tội ngoan đạo của TA, TA đã luôn theo dõi các người trên trần gian, quả thật đôi môi của các người đã cắt đứt quan hệ với các đồ uống, đôi mắt các người đã chịu đựng sự thèm khát, bụng của các người đã thường trống rỗng, thế nên giờ đây các người được đáp trả ân huệ, các người hãy cùng chia vui niềm vui sướng,

các người hãy ăn, hãy uống thật thỏa thích về những gì mà các người đã làm trước đây.

Alhasan nói: Nàng trinh nữ có đôi mắt to trĩu tình nói với người bề tôi ngoan đạo của Allah trong khi y đang ngồi cùng với nàng trên bờ sông mật ong: quả thật, Allah đã quan sát chàng vào những ngày mà chàng ở trên cõi trần, lúc đó chàng đang rất nỗ lực để vượt qua cơn khát và các Thiên thần lấy làm kiêu hãnh về chàng. Và Allah đã phán bảo với các Thiên thần: Các người hãy nhìn xem người bề tôi của TA đi, y bỏ vợ của y, bỏ ham muốn tình dục của y, bỏ thức ăn và đồ uống vì TA, vì muốn hồng phúc nơi TA, các người hãy làm chứng rằng quả thật TA đã tha thứ tội lỗi cho y. Thế là Ngài đã tha thứ cho chàng vào những ngày đó và Ngài đã gả em cho chàng.

Nabi ﷺ nói:

«إِنَّ فِي الْجَنَّةِ بَابًا يُقَالُ لَهُ الرَّيَّانُ، يَدْخُلُ مِنْهُ الصَّائِمُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ» رواه البخاري ومسلم.

“Quả thật, trong Thiên Đàng có một cửa vào được gọi là Arroyyan, vào Ngày Phán xét chỉ có những người nhịn chay được vinh dự đi vào bằng cửa đó, không có bất cứ ai khác ngoài họ được phép vào theo cửa này.” (Albukhari, Muslim).

«لِكُلِّ بَابٍ مِنْ أَبْوَابِ الْبِرِّ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ، وَإِنَّ بَابَ الصَّوْمِ يُدْعَى الرَّيَّانَ» رواه الطبراني عن سهل .

“Mỗi cánh cửa của sự ngoan đạo tương ứng với mỗi cánh cửa của Thiên Đàng, và quả thật cánh cửa của việc nhịn

chay được gọi là Arroyyan” (Attabrani ghi lại qua lời thuật của Sahl).

Ông Abdurrahman bin Samrah رضي الله عنه thuật lại rằng Nabi صلى الله عليه وسلم nói về những gì Người đã nằm mộng thấy:

« **وَرَأَيْتُ رَجُلًا مِنْ أُمَّتِي يَلْهَثُ عَطْشًا، كَلَّمَا دَنَا مِنْ حَوْضِ طُرْدٍ، فَجَاءَهُ صَيَّامٌ رَمَضَانَ فَسَقَاهُ وَأَرَوَاهُ** » رواه الطبراني.

“Và Ta đã thấy một người thuộc cộng đồng tín đồ của Ta khát nước, mỗi khi y tiến gần đến cái hồ Hawdh thì bị đuổi ra xa, nhưng khi nhịn chay Ramadan đến thì y được cho uống.” (Attabrani).

Theo sự ghi nhận của Ibnu Abi Addunya, Nabi صلى الله عليه وسلم đã cử Abu Musa đến cho lời khuyên một đoàn hải quân, có tiếng hô gọi: *“Này hỡi những người trên thuyền, các người hãy dừng lại, ta thông tin cho các người biết về việc Allah sắc lệnh cho chính bản thân Ngài rằng ai làm cho bản thân y khát nước trong một ngày nắng nóng thì Allah phải có trách nhiệm giải cơn khát cho y vào Ngày Phán Xét”*.

Còn theo sự ghi nhận của Albazzar thì lời Hadith: *“... trong một ngày nắng hè, Allah sẽ giải khát cho người đó vào một ngày Khát nước (Ngày Sau)”*.

Ông Ali bin Abu Talib رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah صلى الله عليه وسلم nói:

« **مَنْ مَنَعَهُ الصَّيَّامُ مِنَ الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ، أَطْعَمَهُ اللَّهُ مِنْ ثَمَارِ الْجَنَّةِ، وَسَقَاهُ مِنْ شَرَابِهَا** » رواه البيهقي.

“Ai mà sự nhịn chay đã ngăn cấm y khỏi thức ăn và thức uống thì Allah sẽ cho y ăn từ trái quả của Thiên Đàng và cho y giải khát từ thức uống của Nó” (Albayhaqi).

Ông Anas bin Malik رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« الصَّائِمُونَ يُنْفَخُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ رِيحُ الْمِسْكِ وَتُوضَعُ لَهُمْ مَائِدَةٌ تَحْتَ الْعَرْشِ،
يَأْكُلُونَ مِنْهَا وَالنَّاسُ فِي الْحِسَابِ » رواه ابن أبي الدنيا.

“Những người nhịn chay được ban cho hơi thở có mùi thơm xạ hương và được dọn cho một cái bàn ăn dưới chiếc Ngai Vương, họ sẽ ăn uống trên chiếc bàn đó trong lúc mọi người đang bị tra xét và thanh toán” (Ibnu Abi Addunya).

Ông Anas رضي الله عنه cũng có thuật lại rằng Thiên sứ ﷺ có nói:

« إِنَّ لِلَّهِ مَائِدَةً لَمْ تَرَ مِثْلَهُ عَيْنٌ وَلَمْ يَسْمَعْ أُذُنٌ وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبٍ بَشَرٍ لَا يَقَعْدُ
عَلَيْهَا إِلَّا الصَّائِمُونَ »

“Quả thật, ở nơi Allah có một chiếc bàn ăn mà không có cặp mắt nào từng nhìn thấy, không có đôi tai nào từng nghe qua và cũng không có một trái tim người phàm nào hình dung đến một chiếc bàn giống như vậy, và chiếc bàn ăn đó không ai được ngồi vào ngoài trừ những người nhịn chay”.

Một số vị Salaf đã nói: Chúng tôi được thông tin cho biết rằng những người nhịn chay sẽ được đặt cho một chiếc bàn ăn để họ ăn uống trong lúc mọi người đang bị tra xét và

thanh toán. Những người bị tra xét nói: Thưa Thượng Đế của bầy tôi, bầy tôi bị tra xét trong khi họ được ăn uống ư? Ngài phán: Quả thật, họ đã đói khát trong sự nhịn chay trong khi các người ăn uống thỏa thích, họ đã thức khuya dằng lẽ nguyện Salah trong khi các người đang ngon lành trong giấc ngủ.

Như vậy, người nào vì Allah mà từ bỏ thức ăn, thức uống trong một khoảnh khắc, Allah sẽ đổi lại cho người đó thức ăn, thức uống không bao giờ hết cùng với những người vợ không bao giờ chết.

Trong tháng Ramadan, những người nhịn chay được cưới những nàng trinh nữ mất to trĩu tình. Trong một Hadith, Nabi ﷺ có nói:

« إِنَّ الْجَنَّةَ لَتُرْحَرَفُ وَتُبَخَّرُ مِنَ الْحَوْلِ إِلَى الْحَوْلِ لِقُدُومِ شَهْرِ رَمَضَانَ. فَتَقُولُ الْحَوْرُ: يَا رَبِّ اجْعَلْ لَنَا فِي هَذَا الشَّهْرِ مِنْ عِبَادِكَ أَزْوَاجًا، تَقْرَأُ أَعْيُنُنَا بِهِمْ وَتَقْرَأُ أَعْيُنُهُمْ بِنَا. »

“Quả thật, Thiên Đàng sẽ được trang hoàng từ năm này qua năm khác để đón chào tháng Ramadan. Và khi Ramadan đến, các nàng trinh nữ có mắt to trĩu tình nói: Thưa Thượng Đế, xin Ngài hãy ban cho bầy tôi trong tháng này những người chồng từ trong đám bề tôi của Ngài để bầy tôi hạnh phúc với họ và để họ hạnh phúc với bầy tôi”. (Albayhaqi).

Và trong một Hadith khác:

« إِنَّ الْحُورَ تُنَادِي فِي شَهْرِ رَمَضَانَ: هَلْ مِنْ حَاطِبٍ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ
فَيُرَوِّجُهُ؟ »

“Quả thật, nàng trinh nữ có đôi mắt to trữ tình hô gọi trong tháng Ramadan: Có ai nói chuyện với Allah thì Ngài sẽ gả tôi cho người đó?” (Albayhaqi).

☞ Tầng cấp thứ hai: Những người nhịn chay những điều của trần gian vì Allah, tức những người không màng đến danh lợi cũng như không quá chú trọng đến vật chất của trần gian mà chỉ quan tâm và tha thiết mong muốn cuộc sống ở cõi Đời Sau, họ từ bỏ những thú vui và khoái lạc của cõi trần mà chỉ luôn nghĩ đến cái chết và sự trừng phạt ở cõi Vĩnh hằng.

Đối với những người này thì ngày xả chay của họ chính là ngày trình diện Thượng Đế của họ và niềm vui của họ chính là được nhìn thấy dung nhan và diện mạo Thượng Đế của họ.

Hỡi những người nhịn chay! Quý vị hãy nhịn chay những ham muốn, những khoái lạc và vui thú của cõi trần để được hưởng niềm vui của Ngày Trình Diện Allah, bởi lẽ, thời gian trên cõi đời rất ngắn ngủi, thời khắc chia tay với cõi đời này chẳng còn lại bao lâu nữa, quả thật, những ngày nhịn chay đã ra đi rất nhiều và ngày trình diện Thượng Đế đang rất gần kề...

Lời của ﷺ Nabi:

« وَخَلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ » رواه البخاري.

“Và hơi miệng của người nhịn chay ở nơi Allah có mùi thơm của xạ hương” (Albukhari).

Có nghĩa là hơi mang mùi hôi khó chịu thoát ra từ da dày do không có thức ăn và thức uống bởi sự nhịn chay, đây là mùi hôi gây khó chịu và rất đáng ghét với mọi người trên thế gian, tuy nhiên, ở nơi Allah nó lại là hương thơm của xạ hương do sự tuân lệnh Ngài và muốn được sự hài lòng ở nơi Ngài.

❁ Điều này mang hai ý nghĩa

❁ Ý nghĩa thứ nhất: nhịn chay là một việc làm thầm kín giữa người bề tôi và Thượng Đế của y trên thế gian, cho nên vào Ngày Sau, Allah công khai với các tạo vật của Ngài để họ biết đến những người nhịn chay và để những người nhịn chay hãnh diện với mọi người, một phần thưởng cho điều thầm kín trong việc nhịn chay của họ trên thế gian.

Ông Anas رضي الله عنه thuật lại rằng Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« يَخْرُجُ الصَّائِمُونَ مِنْ قُبُورِهِمْ يُعْرَفُونَ بِرِيحِ أَفْوَاهِهِمْ، رِيحُ أَفْوَاهِهِمْ أَطْيَبُ مِنْ رِيحِ الْمَسْكِ » رواه الأصبهاني واسناده ضعف.

“Những người nhịn chay đi ra khỏi ngôi mộ của họ, họ được nhận biết bằng hơi của miệng của họ, hơi của miệng của họ thơm hơn mùi thơm của xạ hương” (Al-Asbaha-ni ghi lại và đường dẫn truyền yếu kém).

Makhul nói: Những người Thiên Đàng ngửi thấy mùi thơm, họ nói: Thừa Thượng Đế của bày tôi, từ khi được vào Thiên Đàng bày tôi chưa từng ngửi thấy mùi thơm nào

thơm tho và thoải mái như thế này. Ngài bảo: Đây là mùi thơm từ cửa miệng của những người nhịn chay.

Và mùi thơm từ cửa miệng của những người nhịn chay có thể tỏa ra ngay cả trên cõi trần này, và nó được người thấy trước Ngày Sau. Nó có hai dạng, dạng thứ nhất: nó được cảm nhận bằng các giác quan, Abdullah bin Ghalib là một trong những người bê tội siêng năng và chăm chỉ trong lễ nguyện Salah và nhịn chay, lúc ông chết, sau khi chôn ông xuống đất thì phần đất từ mộ của ông toát ra mùi thơm của xạ hương. Rồi có người đã nằm mơ thấy y, y được hỏi về mùi thơm toát ra từ mộ của y thì y trả lời: đây là mùi thơm của việc đọc xướng Qur'an và cơn khát.

Dạng thứ hai là những cảm nhận từ linh hồn và con tim. Những người nhịn chay một cách chân tâm vì Allah luôn được sự yêu mến trong trái tim của những người có đức tin. Một Hadith được Al-Harith Al-As'ary thuật lại, Nabi ﷺ có nói:

« أَنْ زَكْرِيَّا عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ : وَأَمْرُكُمْ بِالصِّيَامِ فَإِنَّ مَثَلَ ذَلِكَ كَمَثَلِ رَجُلٍ فِي عِصَابَةٍ مَعَهُ صُرَّةٌ فِيهَا مِسْكٌ فَكُلُّهُمْ يَعْجَبُ أَوْ يُعْجَبُهُ رِيحُهَا وَإِنَّ رِيحَ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ » رواه الترمذي وغيره.

“Quả thật, Nabi Zakariya ﷺ nói với người dân Israel: Ta ra lệnh cho các người nhịn chay bởi quả thật hình ảnh đó giống như hình ảnh của một người đàn ông đang ở cùng với một tập thể và trên người y có xạ hương, tất cả họ đều thích mùi hương đó, và quả thật mùi hương của người nhịn chay ở nơi Allah còn thơm hơn mùi thơm của xạ hương” (Tirmizhi và những người khác ghi lại).

Và trong một Hadith khác, Nabi ﷺ nói:

« مَا أَسْرَّ عَبْدٌ سَرِيرَةً إِلَّا أَلْبَسَهُ اللَّهُ رِدَاءَهَا عَلَانِيَةً » رواه الطبراني.

“Bất cứ người bề tôi nào biểu hiện thâm kín (sự ngoan đạo của y đối với Allah) thì đều được Allah khoác lên một bộ y phục công khai” (Attabrani).

☞ Ý nghĩa thứ hai: Người thờ phượng Allah và tuân lệnh Ngài, y tìm kiếm sự hài lòng của Ngài trên thế gian qua các việc làm, và các việc làm đó mang lại những tác động không được yêu thích đối với những linh hồn trên thế gian nhưng nó không phải là điều đáng ghét nơi Allah mà là điều yêu thích và tốt lành ở nơi Ngài, bởi vì nó được thực hiện trong sự tuân lệnh Ngài và tìm kiếm sự hài lòng nơi Ngài. Do đó, Ngài cho người đó biết việc làm đó của y trên thế gian rằng nó là điều tốt lành đối với những con tim. Có một Hadith Mursal⁽¹⁾ rằng Nabi ﷺ có nói:

« كُلُّ شَيْءٍ نَاقِصٌ فِي عُرْفِ النَّاسِ فِي الدُّنْيَا، إِذَا انْتَسَبَ إِلَى طَاعَتِهِ وَرِضَاهُ فَهُوَ الْكَامِلُ فِي الْحَقِيقَةِ »

“Tất cả mọi điều đối với cái nhìn truyền thống của nhân loại trên thế gian là điều không được hoàn thiện nhưng khi nó nằm trong việc thờ phượng Allah và được sự hài lòng nơi Ngài thì nó thực sự là điều hoàn thiện”.

Hơi miệng của những người nhịn chay thơm hơn mùi thơm của xạ hương. Tránh xa tội lỗi vì kính sợ Allah tốt

⁽¹⁾ Hadith Mursal là Hadith được ghi lại không có những người dẫn truyền là các vị Sahabah mà chỉ có từ Tabieen trở về sau.

hơn sự tụng niệm, và sự hèn hạ của những người kính sợ Đấng Quyền Lực là Thiên liêng, cơn đói của những người nhịn chay vì Ngài là cái no, cơn khát của họ trong việc tìm kiếm sự hài lòng của Ngài là sự giải khát.

Hỡi những đám mây xao lãng hãy mau phân tán, hỡi những mặt trời của lòng kính sợ và Iman hãy mau mọc lên, hỡi những trang việc làm thiện tốt hãy giơ cao lên, hỡi những trái tim ngoan đạo hãy kính sợ, hỡi những đôi chân chăm chỉ hãy cúi đầu quì lạy phủ phục Thượng Đế, hỡi những cặp mắt siêng năng hãy đừng ngủ và hỡi những người tội lỗi hãy ăn năn sám hối chớ đừng quay lại ...

﴿رَمَضَانَ﴾

Ân Phúc Của Việc Rộng Lượng Trong Ramadan Và Đọc Xương Qur'an

Ông Ibnu Abbas رضي الله عنه thuật lại rằng Thiên sứ của Allah ﷻ là người rộng lượng nhất trong nhân loại, và Người càng rộng lượng hơn vào tháng Ramadan khi Đại Thiên thần Jibril đến gặp Người. Đại Thiên thần Jibril đến để dạy Người Qur'an, Đại Thiên thần Jibril đã đến gặp Người vào mỗi đêm của tháng Ramadan để dạy Người Qur'an. Thiên sứ của Allah mỗi khi gặp Jibril thì Người rộng lượng trong việc làm thiện tốt hơn cả cơn gió được thổi đến. (Ahmad), và trong một lời dẫn khác có nói thêm rằng không có bất cứ ai đến xin Người điều gì mà Người không cho.

Bà A'ishah رضي الله عنها nói: *“Mỗi khi Ramadan đến thì Thiên sứ của Allah thường trả tự do cho tất cả tù binh và đưa hết cho những ai xin Người điều họ đòi hỏi”* (Albayhaqi).

Ông Sa'ad bin Abu Wiqas رضي الله عنه thuật lại, Nabi ﷺ nói:

« إِنَّ اللَّهَ جَوَادٌ يُحِبُّ الْجُودَ كَرِيمٌ يُحِبُّ الْكَرَمَ » رواه الترمذي.

“Quả thật, Allah là Đấng rất mực rộng lượng, Ngài yêu thích sự rộng lượng, và Ngài là Đấng Quảng Đại, Ngài yêu thích sự hào phóng” (Tirmizhi).

Al-Fadhil nói: quả thật, mỗi đêm, Allah, Đấng Tối Cao đều nói: TA là Đấng Rộng Lượng và sự rộng lượng là từ nơi TA, và TA là Đấng Quảng Đại và sự quảng đại là từ nơi TA.

Bởi thế, Allah là Đấng rất mực Rộng Lượng, sự rộng lượng của Ngài vượt trội hơn mọi sự rộng lượng, và sự rộng lượng của Ngài được nhân lên trong các thời điểm đặc biệt, chẳng hạn như tháng Ramadan, tháng mà Ngài đã ban xuống câu Kinh:

﴿ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۗ

فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿٧٦﴾ [سورة البقرة: 186]

﴿Và khi bầy tôi của TA (Allah) hỏi Người (Muhammad) về TA thì Người hãy bảo họ rằng TA ở rất gần. TA sẽ đáp lại lời cầu xin của người nguyện cầu khi nào y cầu xin TA. Do đó, họ hãy đáp lại mệnh lệnh của TA và tin tưởng nơi TA để may ra họ được hưởng dẫn đúng đường.﴾ (Chương 2 – Albaqarah, câu 186).

Và khi Allah đã tạo hóa Nabi ﷺ của Ngài trên một phong thái hoàn hảo và bản chất cao quý như trong Hadith được Abu Huroiroh ﷺ thuật lại rằng Thiên sứ của Allah đã nói: “*Quả thật, Ta được cử phái đến để hoàn thiện các phong thái đạo đức tốt đẹp*” thì Thiên sứ của Allah ﷺ là người rộng lượng nhất trong nhân loại là điều hiển nhiên, điều này cũng giống như rằng Người là người tốt nhất, gan dạ nhất và hoàn hảo nhất trong tất cả mọi phẩm chất tốt đẹp, và sự rộng lượng của Người tổng hợp mọi sự rộng lượng và sự rộng lượng của Người được nhân thêm vào tháng Ramadan.

Thiên sứ của Allah ﷺ đã thường gặp đại Thiên Thần Jibril trong tháng Ramadan, và đây là vị Thiên Thần tốt đẹp và ân phúc nhất trong các vị Thiên Thần. Đại Thiên

Thần truyền đạt Qur'an, Kinh sách mà Allah ra lệnh mang đến cho Người ﷺ, và đây là Kinh sách thiêng liêng và ân phúc nhất trong các Kinh sách, nó kêu gọi và khuyến khích làm điều thiện tốt cũng như kêu gọi đến với những phẩm chất đạo đức tốt đẹp.

Và quả thật, Kinh sách thiêng liêng này chứa đựng phẩm chất đạo đức của Thiên sứ ﷺ, bởi Người hài lòng với những điều Nó hài lòng, Người giận dữ với những điều Nó giận dữ và Người luôn nhanh chân đến với điều mà Nó kêu gọi và thúc giục. Bởi thế, Người ﷺ thường tăng cường sự rộng lượng và ân phúc trong tháng này để được hài hòa với đại Thiên Thần Jibril, để thực hành theo Kinh Qur'an thiêng liêng được ban xuống cho Người ﷺ.

✪ **Sự rộng lượng được nhân thêm của Thiên sứ ﷺ trong tháng Ramadan mang lại nhiều ý nghĩa hữu ích:**

☞ Biết được sự thiêng liêng của tháng này và ân phước của việc làm được nhân thêm trong nó. Ông Anas bin Malik ﷺ thuật lại rằng Thiên sứ của Allah ﷺ đã nói:

« أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ صَدَقَةٌ رَمَازَانَ » رواه الترمذي.

“Sadaqah tốt nhất là Sadaqah trong tháng Ramadan”
(Tirimzhi).

☞ Hỗ trợ và giúp đỡ những người nhịn chay cũng như những người tụng niệm trong việc ngoan đạo của họ, những người giúp đỡ và hỗ trợ sẽ được ban cho ân phước giống như ân phước của người nhịn chay và tụng niệm, điều này giống như người nào chuẩn bị đi chinh chiến thì coi như đã chinh

chiến và người nào ở lại với gia đình bằng những điều tốt đẹp thì cũng được coi đã tham gia chinh chiến.

Zaid bin Khalid رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« مَنْ فَطَرَ صَائِمًا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ غَيْرَ أَنَّهُ لَا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الصَّائِمِ شَيْئًا »
رواه أحمد والترمذي.

“Ai chiêu đãi đồ xả chay cho người nhịn chay thì y sẽ được ban cho ân phước giống như ân phước của người nhịn chay đó, nhưng người nhịn chay đó sẽ không bị mất đi một điều gì từ ân phước của mình” (Ahmad và Tirmizhi).

Trong Hadith được nói ở phần trên qua lời thuật của Salman về ân phúc của tháng Ramadan:

« وَشَهْرُ الْمَوَاسِمِ، وَشَهْرٌ يَزَادُ فِي رِزْقِ الْمُؤْمِنِ، مَنْ فَطَرَ فِيهِ صَائِمًا كَانَ لَهُ مَغْفِرَةٌ لِدُنُوبِهِ، وَعَتَقَ رَقَبَتَهُ مِنَ النَّارِ، وَكَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يُنْقَصَ مِنْ أَجْرِهِ شَيْءٌ » قُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، لَيْسَ كُلُّنَا يَجِدُ مَا يُفْطِرُ الصَّائِمَ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " يُعْطِي اللَّهُ هَذَا الثَّوَابَ مَنْ فَطَرَ صَائِمًا عَلَى مَدَقَّةِ لَبَنٍ أَوْ تَمْرَةٍ أَوْ شَرْبَةٍ مِنْ مَاءٍ، وَمَنْ أَشْبَعَ صَائِمًا سَقَاهُ اللَّهُ مِنْ حَوْضِي شَرْبَةً لَا يَظْمَأُ حَتَّى يَدْخُلَ الْجَنَّةَ، " رواه ابن خزيمة والبيهقي وغيرهما.

“...và nó là tháng của sự bình đẳng, tháng được ban phát thêm thiên lộc, ai tiếp đãi đồ xả chay cho một người nhịn chay thì y sẽ được tha thứ tội lỗi và được giải thoát khỏi Hỏa Ngục và y sẽ được ban ân phước giống như ân phước của người nhịn chay đó, tuy nhiên người nhịn chay đó không bị mất một điều gì từ ân phước của việc nhịn chay”.

Các Sahabah nói: Thừa Thiên sứ của Allah ﷺ! Đâu phải tất cả chúng tôi ai cũng có khả năng tiếp đãi đồ ăn cho nhịn chay. Người ﷺ nói: *“Allah sẽ ban thưởng ân phước cho ai tiếp đãi người nhịn chay một hộp sữa, hoặc một quả chà là khô hoặc một ngụm nước lã.*

Và ai cho người nhịn chay uống thì Allah, Đấng Tối Cao sẽ cho người đó uống nước trong Hawdh (tên của một nước ân phúc ở Ngày Sau) và sau khi uống y sẽ không bao giờ khát nữa cho đến khi y vào Thiên Đàng” (Ibnu Khuzaimah và Albayhaqi).

☞ Quả thật, tháng Ramadan là tháng mà Allah rất mực rộng lượng với các bề tôi của Ngài về sự thương xót, bao dung và sự giải thoát khỏi Hỏa Ngục, đặc biệt là vào đêm định mệnh Qadr.

Và Allah chỉ thương xót và bao dung với những người bề tôi có tâm lòng thương xót như Nabi ﷺ đã nói:

« إِنَّمَا يَرْحَمُ اللَّهُ مِنْ عِبَادِهِ الرَّحِمَاءَ » رواه البخاري.

“Quả thật, Allah chỉ thương xót những người bề tôi có tâm lòng thương xót” (Albukhari).

Do đó, người nào rộng lượng với các bề tôi của Allah thì Allah sẽ rộng lượng với người đó qua sự ban phát, ân phúc và Ngài sẽ ban thưởng cho họ theo các việc làm ngoan đạo của họ.

☞ Kết hợp giữa nhịn chay và Sadaqah, hai việc làm này thuộc những điều chắc chắn được vào Thiên Đàng. Như có một Hadith được ghi lại rằng:

قَالَ النَّبِيُّ -صلى الله عليه وسلم- « إِنَّ فِي الْجَنَّةِ عُرْفًا تَرَى ظُهُورَهَا مِنْ بُطُونِهَا وَبُطُونُهَا مِنْ ظُهُورِهَا ». فَقَامَ أَعْرَابِيٌّ فَقَالَ لِمَنْ هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ؟ قَالَ « لِمَنْ أَطَابَ الْكَلَامَ وَأَطْعَمَ الطَّعَامَ وَأَدَامَ الصِّيَامَ وَصَلَّى لِلَّهِ بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامٌ » رواه الترمذي.

Nabi ﷺ nói: **“Quả thật trong Thiên Đàng có những cái phòng từ bên trong nhìn thấy ở phía ngoài và từ bên ngoài nhìn thấy hết bên trong”**. Thế là một người đàn ông dân sa mạc đứng dậy hỏi: Nó dành cho ai thừa Thiên sứ của Allah? Người ﷺ nói: **“Cho những ai nói lời tốt đẹp, bố thí thức ăn, thường nhịn chay, và dăng lễ nguyện Salah vì Allah trong đêm trong khi mọi người đang ngủ ngon giấc”** (Tirmizhi).

Và tất cả những điều này đều có trong tháng Ramadan. Người có đức tin tập hợp trong tháng này sự nhịn chay, dăng lễ nguyện Salah trong đêm, Sadaqah, lời nói tốt lành: lời nói tốt lành ngăn cản người nhịn chay khỏi những lời nói thô tục và sàm bậy cũng như các hành động dâm ô và bản thiú, còn lễ nguyện Salah, nhịn chay và Sadaqah sẽ đưa chủ nhân của chúng đến với Allah, Đấng Tối Cao.

Một số vị Salaf nói: Lễ nguyện Salah sẽ dẫn chủ nhân của nó đến nửa đường, còn nhịn chay sẽ dẫn y đến cánh cửa của Thượng Đế, và Sadaqah sẽ nắm tay y đi vào gặp Thượng Đế.

Ông Abu Huroiroh ﷺ thuật lại:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- « مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ صَائِمًا ». قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَا. قَالَ « فَمَنْ تَبِعَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ جَنَازَةً ». قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَا. قَالَ « فَمَنْ أَطْعَمَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ مِسْكِينًا ». قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَا. قَالَ « فَمَنْ عَادَ مِنْكُمْ الْيَوْمَ مَرِيضًا ». قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَا. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- « مَا اجْتَمَعَنَ فِي امْرِئٍ إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ » رواه مسلم.

Thiên sứ của Allah ﷺ nói: “Ai trong các người ngày hôm nay nhịn chay?”. Abu Bakr ﷺ nói: Tôi. Người ﷺ hỏi: “Ai trong các người ngày hôm nay tiễn đưa người chết?”. Abu Bakr ﷺ nói: Tôi. Người ﷺ lại hỏi: “Ai trong các người ngày hôm nay đi viếng thăm người bệnh?”. Abu Bakr ﷺ nói: Tôi. Thế là, Thiên sứ của Allah ﷺ nói: “Một người tập hợp những điều này chắc chắn được vào Thiên Đàng” (Muslim).

☞ Sự kết hợp giữa nhịn chay và Sadaqah sẽ bôi xóa các tội lỗi, giải thoát khỏi Hỏa Ngục, đặc biệt nếu cộng thêm sự dâng lễ nguyện Salah trong đêm. Quả thật, Nabi ﷺ có nói:

« الصَّيَامُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ كَجُنَّةِ أَحَدِكُمْ مِنَ الْقِتَالِ » رواه النسائي.

“Nhịn chay là cái chiêng che chắn khỏi Hỏa Ngục giống như cái chiêng của các người dùng để đánh chiến” (Annasa-i).

Ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« الصَّيَامُ جُنَّةٌ وَحَصْنٌ حَصِينٌ مِنَ النَّارِ » رواه أحمد.

“Nhịn chay là cái chông che chắn và là cái thành lũy kiên cố phòng tránh Hỏa Ngục” (Ahmad).

Mu’azd رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« الصَّدَقَةُ تُطْفِئُ الحَطِيئَةَ كَمَا يُطْفِئُ المَاءُ النَّارَ وَصَلَاةٌ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ »
رواه أحمد.

“Sadaqah và dâng lễ nguyện Salah trong đêm khuya sẽ dập tắt tội lỗi giống như nước dập tắt ngọn lửa” (Ahmad).

Nabi ﷺ cũng có nói:

« اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ » رواه البخاري.

“Hãy sợ Hỏa Ngục dù chỉ bằng sự bỏ thối một quả chà là khô” (Albukhari).

Ông Abu Darda’ رضي الله عنه nói: Các người hãy dâng lễ nguyện Salah trong bóng tối của màn đêm hai Rak’at để chuẩn bị cho bóng tối của cõi mộ, các người hãy nhịn chay trong một ngày nắng nóng để chuẩn bị cho cái nóng của Ngày Phục Sinh và Triệu Tập, và các người hãy Sadaqah một cách thâm lặng để giảm nhẹ cho cái Ngày Khó Khăn và Khắt Nghèo.

☞ Quả thật, nhịn chay chắc chắn sẽ không tránh khỏi sự thiếu sót cho nên nó cần phải kèm theo một việc làm để

đảm bảo cho việc nhịn chay được hoàn thiện. Đa số người nhịn chay không thể tập hợp hết những điều nên làm cho sự nhịn chay của họ, bởi lẽ đó, mà một người bị cảm nói rằng: “Tôi đã nhịn chay toàn bộ Ramadan hoặc tôi đã dâng lễ nguyện Salah toàn bộ Ramadan”. Do đó, để bù đắp lại những thiếu sót của Ramadan nên bắt buộc phải xuất Zakah Fitri vào cuối tháng nhằm để thanh lọc và tẩy sạch tội lỗi của những lời nói thô tục, sàm bậy và những hành động dâm ô cho người nhịn chay.

☞ Người nhịn chay bỏ thức ăn và đồ uống của y, bởi thế khi nào y hỗ trợ và phụ cấp thức ăn và thức uống cho những người nhịn chay khác thì y sẽ được ân phước của những ai từ bỏ sự ham muốn và nhu cầu thiết yếu của họ vì Allah. Bởi lẽ đó, giáo lý Islam khuyến khích người nhịn chay nên chiêu đãi đồ xả chay và cùng xả chay với mọi người vì điều đó sẽ tạo ra một không khí yêu thương, đoàn kết giữa những người đồng đạo với nhau và đó cũng là một sự tạ ơn Allah về những ân huệ mà Ngài đã ban cho y.

Một số người am hiểu giáo lý khi được hỏi: Tại sao Islam qui định phải nhịn chay? Họ nói: Vì muốn người giàu ném mùi vị của sự đói khát để họ không quên những anh em đồng đạo nghèo đói, và đây chính là một trong những ý nghĩa và giá trị của việc nhịn chay. Và điều này như đã được nói trong Hadith của Salman được đề cập ở phần trên: “***Đây là tháng của sự bình đẳng***”. Người giàu hay người nghèo, giới thượng lưu, quyền hành hay giới bần hàn khốn khó và lệ thuộc, tất cả đều như nhau, đều phải ném mùi vị cơn đói khát.

Đa số các vị Salaf thường xả chay cùng nhau và cùng chia sẻ thức ăn đồ uống với nhau. Ibnu Umar رضي الله عنه khi nhịn chay thì ông không xả chay ngoại trừ cùng với những người nghèo và túng thiếu, còn nếu như gia đình ông ngăn không cho ông xả chay cùng với họ thì ông sẽ không dùng bữa tối đêm đó, và thường khi người nhà mang thức ăn đến cho ông thì ông lại mang thức ăn đem cho người ăn xin rồi ông trở về nhà ăn những gì còn dư lại sau khi gia đình ông đã ăn xong, có lúc ông trở thành là người nhịn chay trong đêm vì không có gì để ăn.

Có người đến xin Imam Ahmad, ông đã đưa cho người đó hai ổ bánh mì mà ông đã chuẩn bị cho bữa xả chay của mình, rồi nhịn đói. Alhasan thường cho những anh em đồng đạo thức ăn trong khi mình chịu đói và ông thường ngồi quạt cho họ trong lúc họ ăn.

☞ Một số ý nghĩa khác: Imam Shafi'y رضي الله عنه nói: Một người nên rộng lượng hơn nữa trong tháng Ramadan để noi gương theo Thiên sứ của Allah ﷺ và để cải thiện nhu cầu cho mọi người đồng đạo và làm cho họ tích cực hơn trong việc nhịn chay và dâng lễ nguyện Salah.

Tháng Ramadan là tháng để ôn và học Qur'an. Fatimah رضي الله عنها thuật lại rằng Nabi ﷺ đã nói cho bà biết rằng:

« أَنْ جِبْرِيلَ كَانَ يُعَارِضُهُ الْقُرْآنَ فِي كُلِّ عَامٍ مَرَّةً وَأَنَّهُ عَارِضَهُ فِي عَامٍ وَفَاتِهِ مَرَّتَيْنِ » متفق عليه.

“Quả thật, đại Thiên Thần Jibril thường ôn Qur’an cho Người ﷺ mỗi năm một lần và vào năm Người ﷺ qua đời là hai lần” (Hadith được thống nhất về tính xác thực của nó).

Hadith theo lời thuật của Ibnu Abbas ﷺ rằng: Quả thật việc ôn Qur’an giữa Người ﷺ và đại Thiên thần Jibril là vào ban đêm.

Đây là những bằng chứng khuyến khích tích cực đọc xướng Qur’an vào ban đêm của tháng Ramadan, bởi quả thật ban đêm là thời gian cắt đứt mọi sự bận rộn, trái tim được an nhàn và thanh thoi, và chiếc lưỡi sẽ biết nghiền ngẫm, như Allah, Đấng Tối Cao phán:

﴿ إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأًا وَأَقْوَمُ قِيلًا ﴾ [سورة المزمل: 6]

“Quả thật, thức đêm (để dâng lễ nguyện Salah) là một điều nặng nhọc nhưng tư tưởng sáng suốt và lời nói chân chính” (Chương 73 – Al-Muzammil, câu 6).

Tháng Ramadan là tháng đặc biệt của Qur’an, như Allah, Đấng Tối Cao phán:

﴿ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ ﴾ [سورة البقرة: 185].

«Tháng Ramadan là tháng mà Kinh Qur’an được ban xuống làm Chỉ đạo cho nhân loại và mang bằng chứng rõ rệt về sự Chỉ đạo và Tiêu chuẩn phân biệt phúc tội.» (Chương 2 – Albaqarah, câu 183 - 186).

Ibnu Abbas رضي الله عنه nói: Quả thật, toàn bộ Qur'an được ban từ Quyển Kinh Mẹ (Lawhu-Mahfuzh) xuống ngôi đền Al-Izza trong đêm định mệnh Qadr. Và Allah đã xác nhận điều này bởi lời phán của Ngài:

﴿ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ [سورة القدر: 1].

«Quả thật, TA đã ban Nó (Qur'an) xuống vào đêm Qadr (Định mệnh). Và điều gì cho Người (Muhammad) biết đêm Qadr là gì? Đêm Qadr tốt hơn một ngàn tháng bình thường.» (Chương 97 – Al-Qadr, câu 1).

﴿ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبْرَكَةٍ ﴿٣﴾ [سورة الدخان: 3].

«Quả thật, TA ban Nó (Qur'an) xuống vào một đêm đầy ân phúc (của tháng Ramadan).» (Chương 44 – Al-Dukhkhan, câu 3).

Qur'an lần lượt được mặc khải xuống cho Nabi ﷺ, Nó được ban xuống cho Người ﷺ vào Tháng Ramadan. Và quả thật Nabi ﷺ đọc Qur'an rất dài trong lúc dâng lễ nguyện Salah trong đêm Ramadan, dài hơn những đêm thông thường khác.

Và quả thật, Huzhaifah đã dâng lễ nguyện Salah phía sau Người ﷺ trong một đêm của tháng Ramadan, Người ﷺ đã đọc chương Albaqarah, rồi chương Annisa', rồi chương Ali-Imran, và Người hoàn tất hai Rak'at khi Bilal Azan Fajar (theo ghi nhận của Ahmad và Annasa-i). Và trong một ghi nhận khác thì nói rằng suốt đêm Người chỉ dâng lễ nguyện Salah vồn vẹn bốn Rak'at.

Umar رضي الله عنه đã từng ra lệnh cho Ubaiya bin Ka'ab, Tamim Adda-ri dẫn lễ nguyện Salah cho mọi người trong tháng Ramadan, người Imam thường đọc hai trăm câu Kinh trong mỗi một Rak'at, họ đọc dài đến nỗi họ phải cần đến chiếc gậy để dựa vào do đứng quá lâu, và họ thường không rời khỏi chỗ dưng lễ nguyện cho tới khi đã sắp vào giờ Fajr. Có những ghi nhận nói rằng họ thường cột các sợi dây vào những các lùm cây rồi bám vào chúng.

Có ghi nhận nói rằng Umar رضي الله عنه đã tập hợp ba người Qari (đọc xướng), ông bảo người có phong cách đọc nhanh nhất đọc ba mươi, người có phong cách trung bình đọc hai mươi lăm và người có phong cách đọc chậm nhất đọc hai mươi.

Rồi sau đó đến thời của Tabieen, những người làm Imam thường đọc chương Albaqarah trong tám Rak'at, còn nếu như họ đọc nó trong mười hai Rak'at thì họ coi đó là sự giảm nhẹ.

Và khi Imam được hỏi về điều được ghi nhận từ Umar về vấn đề đọc nhanh và chậm thì ông nói: Vấn đề này là điều khó khăn cho mọi người đặc biệt là trong những đêm mà thời gian của nó ngắn lại, như vậy vấn đề là dựa theo khả năng của mọi người và tùy hoàn cảnh thích hợp.

Imam Ahmad nói với một số học trò của ông khi đang dẫn lễ nguyện Salah cho họ trong Ramadan: Họ là nhóm người mềm yếu, hãy đọc năm, sáu, bảy, con tôi đọc mỗi đêm là hai mươi bảy.

Ông Alhasan nói: Điều mà ông Umar bảo người dẫn lễ nguyện Salah cho mọi người là đọc năm, sáu câu Kinh.

Như vậy, lời nói của Imam Ahmad cho thấy ông đặt mục tiêu quan tâm đến tình huống và hoàn cảnh của những người có đức tin, ông không muốn gây khó khăn cho họ, và đây cũng là điều mà những học giả Fiqh (thông thái giáo luật) khác đã nói.

Ông Abu Zdar رضي الله عنه thuật lại rằng Thiên sứ của Allah ﷺ đã dẫn lễ nguyện Salah cho các Sahabah đến một phần ba đêm và có lần đến nửa đêm thì họ nói: Phải chi chúng ta được dâng lễ nguyện Salah trong thời gian còn lại của đêm? Người ﷺ nói:

« إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا صَلَّى مَعَ الْإِمَامِ حَتَّى يَنْصَرِفَ حُسِبَ لَهُ قِيَامٌ لَيْلَةٍ »
داود والنسائي. رواه أبو

“Quả thật, một người đàn ông khi nào y dâng lễ nguyện Salah cùng với Imam cho tới khi vị Imam đó rời đi thì y sẽ được ghi cho ân phước dâng lễ nguyện Salah trọn đêm”
(Abu Dawood, Annasa-i).

Hadith này cho thấy rằng việc đứng dâng lễ nguyện Salah đến một phần ba đêm hay đến nửa đêm thì đều được ghi cho ân phước nguyện đêm, tuy nhiên phải dâng lễ nguyện Salah cùng với Imam. Imam Ahmad đã lấy Hadith này và nói rằng chớ đừng rời đi cho đến khi nào Imam rời đi. Còn một số vị Salaf thì nói: người nào đứng dâng lễ nguyện Salah đến nửa đêm thì xem như đã đứng dâng lễ nguyện Salah nguyện đêm.

Ông Ibnu Umar رضي الله عنه thuật lại rằng Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« مَنْ قَامَ بِعَشْرِ آيَاتٍ لَمْ يُكْتَبْ مِنَ الْعَافِلِينَ وَمَنْ قَامَ بِمِائَةِ آيَةٍ كُتِبَ مِنَ الْقَانِتِينَ وَمَنْ قَامَ بِأَلْفِ آيَةٍ كُتِبَ مِنَ الْمُقْنَطَرِينَ » رواه أبو داود.

“Ai đứng dâng lễ nguyện Salah với mười câu Kinh thì sẽ không bị ghi là người vô tâm (không tưởng nhớ Allah), ai đứng với một trăm câu Kinh thì được ghi là người ngoan đạo, còn ai đứng với một ngàn câu Kinh thì được ghi là người được ban cho ân phước rất to lớn” (Abu Dawood).

Ông Anas رضي الله عنه và Tamim رضي الله عنه thuật lại, Nabi ﷺ nói:

« مَنْ قَرَأَ بِمِائَةِ آيَةٍ كُتِبَ لَهُ قِيَامُ لَيْلَةٍ »

“Ai đọc một trăm câu Kinh thì sẽ được ghi ân phước dâng lễ nguyện Salah trọn đêm” (Hadith yếu).

Ai muốn đọc Qur'an nhiều hơn, lâu hơn thì hãy nên dâng lễ nguyện Salah một mình, khi dâng lễ nguyện Salah một mình thì có thể đứng bao lâu tùy thích, tương tự nếu ai đó dẫn lễ nguyện Salah cho một tập thể mà họ hài lòng lễ nguyện Salah của y thì y có thể đọc bao lâu tùy thích.

Một số vị Salaf thường hoàn tất Qur'an trong lễ nguyện Salah Ramadan trong vòng ba đêm, một số khác thì trong mỗi tuần và một số còn lại thì trong mười ngày.

﴿ رَمَضَانَ ﴾

Salah Tarawih

Salah Tarawih là Sunnah, nó được thực hiện tập thể sẽ tốt hơn, và đây là việc làm của các Sahabah. Abu Bakr Abdul-Aziz thuật lại lời của Ibnu Abbas رضي الله عنه: “***Nabi ﷺ thường dâng lễ nguyện Salah trong Ramadan hai mươi Rak’at***”.

Sheikh Tuqa Addin رحمته الله nói: được phép dâng lễ nguyện Salah hai mươi Rak’at, đây là quan điểm được biết đến nhiều nhất trong trường phái của Ahmad và Ash-Shafi’y; được phép dâng lễ nguyện Salah ba mươi sáu Rak’at như trường phái của Malik; và cũng được phép dâng lễ nguyện Salah mười một Rak’at hoặc mười ba Rak’at, tất cả đều tốt. Bởi thế, việc nhiều Rak’at hay ít Rak’at là tùy theo việc đứng dâng lễ nguyện Salah lâu hay mau.

Khi Umar رضي الله عنه tập hợp mọi người dâng lễ nguyện Salah theo sau Ubaiya رضي الله عنه thì Ubaiya đã dẫn lễ nguyện cho họ mười Rak’at; các vị Sahabah khác, có người làm ít hơn, có người thì nhiều hơn, còn việc giới hạn một mức nào đó thì không có một bằng chứng giáo luật nào chỉ rõ cả .

Nhiều vị Imam trong lễ nguyện Salah Tarawih: họ dâng lễ nguyện Salah một cách vô ý thức, họ chỉ Ruku’ và Sujud nhưng lại không có sự hiện diện của cái tâm, trong khi điều cần có trong lễ nguyện Salah là cái tâm phải luôn hiện diện trước Allah, phải có sự trang trọng và tôn vinh lời phán của Allah khi đọc xướng nó, nhưng điều này sẽ không có được khi lễ nguyện Salah được thực hiện một cách vội vàng và hấp tấp. Cho nên, đọc Qur’an ngắn nhưng lại có được sự kính sợ, nghiêm trang và từ tốn trong Ruku’ và Sujud sẽ tốt

hơn là đọc Qur'an dài nhưng các động tác Ruku' và Sujud lại vội vàng và hấp tấp không được khuyến khích.

Dâng lễ nguyện Salah mười Rak'at với sự kéo dài đọc xướng Qur'an trong sự nghiêm trang, từ tốn tốt hơn dâng lễ nguyện Salah hai mươi Rak'at trong phong cách hối hả và vội vàng, bởi lẽ linh hồn của Salah là hướng con tìm đến Allah, Đấng Tối Cao, cho nên sự ít ỏi có thể sẽ mang lại điều tốt hơn là làm nhiều. Cũng giống như vậy, việc đọc Qur'an một cách ngân nga với phong thái chậm rãi và từ tốn tốt hơn đọc theo phong thái nhanh lẹ được phép (đọc đúng và rõ chữ) bởi lẽ nếu đọc nhanh mà không nghe rõ một số chữ, hay từ nào đó thì cách đọc đó không được phép, bị ngăn cấm.

Quả thật, Allah đã chỉ trích những người đọc Qur'an mà không hiểu ý nghĩa nội dung của Nó. Ngài phán:

﴿ وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانٍ ﴾ [سورة البقرة: 78]

«**Và trong bọn họ có những tên mù chữ không biết Kinh sách là gì ngoại trừ điều mong ước hão huyền.**» (Chương 2 – Albaqarah, câu 78). Tức là đọc mà không hiểu ý nghĩa nội dung, và ý nghĩa của việc Qur'an được ban xuống: hiểu nội dung của Nó, chấp hành theo Nó chứ không phải chỉ có biết đọc là đủ.

Giáo lý Islam khuyến khích đọc Qur'an với chất giọng hay bởi Nabi ﷺ có nói:

« لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَتَعَنَّ بِالْقُرْآنِ » رواه أبو داود وغيره.

“Không phải cộng đồng tín đồ của Ta ai đó không đọc Qur’an một cách ngân nga” (Abu Dawood và những người khác).

Ibnu Abdul Hakim nói: Mỗi khi vào tháng Ramadan thì Imam Malik bỏ qua một bên việc đọc Hadith cũng như việc giảng dạy và nghiên cứu cùng với các học giả mà chỉ chuyên tâm đọc xướng Qur’an từ quyển Kinh Qur’an.

Abdurrazzaq nói: Khi vào tháng Ramadan thì Ath-Thawri bỏ hết mọi việc thờ phượng mà chỉ chuyên tâm đọc xướng Qur’an.

Sufyan nói: Khi Ramadan đến thì Yazid Al-Yami thường mang các quyển Qur’an đến và gọi các học trò đọc xướng nó.

Những vị Salaf thường chỉ chú tâm đến việc đọc xướng Qur’an vào tháng Ramadan, một số thường kết thúc Qur’an trong mỗi tuần, có người thì trong ba ngày, có người đọc hết Nó chỉ vòn vẹn trong hai đêm, và khi vào mười đêm cuối của Ramadan thì một số trong họ thường đọc hết Qur’an vào mỗi đêm.

Còn về việc có một Hadith nghiêm cấm đọc hết Qur’an ít hơn ba ngày là muốn nói thường xuyên làm như vậy là không nên. Riêng đối với những thời điểm ân phúc và thiêng liêng chẳng hạn như tháng Ramadan, đặc biệt là vào các đêm có cơ hội là đêm định mệnh Qadr; hoặc các địa điểm thiêng liêng và ân phúc thì việc đọc Qur’an được khuyến khích đọc càng nhiều càng tốt. Và đây là câu nói của Imam Ahmad và những vị khác.

Nabi Muhammad ﷺ nói:

« اقرءوا القرآنَ فَإِنَّهُ يَأْتِي شَافِعاً لِأَصْحَابِهِ يَوْمَ الْيَوْمِ » رواه أحمد.

“Các người hãy đọc Qur’an bởi quả thật vào Ngày Phục Sinh, Nó sẽ cầu xin ân xá cho những ai đã đọc Nó” (Ahmad).

Ông Ibnu Mas’ud رضي الله عنه thuật lại, Nabi ﷺ nói:

« مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا لَا أَقُولُ الْم حَرْفٌ وَلَكِنْ أَلِفٌ حَرْفٌ وَلَا مٌ حَرْفٌ وَمِمْ حَرْفٌ » رواه الترمذي.

“Ai đọc một chữ từ Kinh sách của Allah (Qur’an) thì sẽ được ghi cho một ân phước và mỗi một ân phước được nhân lên thành mười ân phước tương tự, Ta không nói “م” là một chữ mà “أ” là một chữ, “ل” là một chữ và “م” là một chữ” (Tirmizhi).

Đây là nói chung cho mọi thời điểm, vậy ân phước sẽ được nhân thêm nhiều như thế nào nếu như đó là tháng Ramadan?

Ibnu Umar رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« يُقَالُ لِصَاحِبِ الْقُرْآنِ اقرأ وارْتَقِ وَرَتَّلْ كَمَا كُنْتَ تُرْتَلُّ فِي الدُّنْيَا فَإِنَّ مَزِيدَكَ عِنْدَ آخِرِ آيَةٍ تَقْرُؤُهَا » رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه وأحمد.

“(Vào Ngày Sau) Người đọc Qur’an sẽ được bảo rằng: Quý vị hãy đọc và đi lên, hãy đọc xướng như mà quý vị đã đọc xướng trên cõi trần, bởi quả thật, nơi của vị quý ở trên cao tương ứng theo câu Kinh cuối cùng mà quý vị đọc nó”. (Abu Dawood, Tirmizhi, Ibnu Ma-jah và Ahmad).

Còn trong lời dẫn của Ahmad

«يُقَالُ لِصَاحِبِ الْقُرْآنِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِذَا دَخَلَ الْجَنَّةَ أَقْرَأَ وَأَصْعَدُ. فَيَقْرَأُ وَيَصْعَدُ بِكُلِّ آيَةٍ دَرَجَةً حَتَّى يَقْرَأَ آخِرَ شَيْءٍ مَعَهُ» رواه أحمد.

“Vào Ngày Phục Sinh, khi được vào Thiên Đàng, người đọc Qur'an sẽ được bảo: “Hãy đọc và đi lên!”. Thế là người đó đọc và đi lên, mỗi câu Kinh tương ứng với một nấc đi lên, y cứ đi lên cho tới câu Kinh cuối cùng y đọc” (Ahmad).

Hãy biết rằng trong tháng Ramadan, người có đức tin sẽ phải cùng đối mặt với hai cuộc Jihad (chiến đấu): Jihad với bản thân vào ban ngày trong sự nhịn chay và Jihad với bản thân vào ban đêm trong việc dâng lễ nguyện Salah. Do đó, người nào vượt qua được hai cuộc Jihad này một cách tốt đẹp bằng sự quyết tâm và lòng kiên nhẫn thì sẽ được ban thưởng một cách không tính toán.

Ka'ab nói: Vào Ngày Phục Sinh sẽ có tiếng hô bảo: quả thật, mỗi người trồng trọt (làm các việc làm thiện tốt và ngoan đạo) đều được ban cho trái quả và được nhân thêm, riêng đối với người của Qur'an và nhịn chay thì họ được ban cho phần ân phước vô cùng to lớn không thể tính toán, và hai việc làm đó sẽ cầu xin ân xá cho chủ của nó ở nơi Allah.

Abdullah bin Umar رضي الله عنه thuật lại, Nabi ﷺ nói:

«الصَّيَامُ وَالْقُرْآنُ يَشْفَعَانِ لِلْعَبْدِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَقُولُ الصَّيَامُ أَيْ رَبِّ مَنْعْتُهُ الطَّعَامَ وَالشَّهَوَاتِ بِالنَّهَارِ فَشَفَعْنِي فِيهِ. وَيَقُولُ الْقُرْآنُ مَنْعْتُهُ التَّوَمَّ بِاللَّيْلِ فَشَفَعْنِي فِيهِ. قَالَ فَيُشَفَّعَانِ» رواه أحمد.

“Nhịn chay và Qur’an là hai thứ sẽ cầu xin cho người bề tôi vào Ngày Phán Xét. Nhịn chay sẽ nói: Lạy Thượng Đế, bề tôi đã ngăn y khỏi thức ăn, đồ uống và những ham muốn Haram vào ban ngày, còn Qur’an sẽ nói: bề tôi đã ngăn không cho y ngủ trong đêm. Và cả hai đều nói: xin Ngài hãy ban ân xá cho y” (Ahmad).

Như vậy, nhịn chay sẽ cầu xin ân xá cho người nào tránh xa những điều Haram, nó sẽ cầu xin Allah ân xá cho y vào Ngày Phục Sinh, nó thưa với Allah: Lạy Thượng Đế, bề tôi đã ngăn y khỏi những ham muốn của y xin Ngài hãy ân xá cho y, còn đối với ai không nhịn chay và không ngăn bản thân khỏi những điều Haram thì nhịn chay sẽ nói với y: Allah sẽ không quan tâm đến người giống như người đã không quan tâm đến ta.

Một số vị Salaf nói: Khi người có đức tin lâm chung, Thần chết được bảo: Hãy hôn lên đầu của y. Thần chết bảo: Bề tôi ngửi thấy Qur’an trong đầu của y; khi Thần chết được bảo: Hãy ngửi trái tim của y thì Thần chết nói: Bề tôi ngửi thấy nhịn chay trong trái tim y; rồi khi Thần chết được bảo: Hãy ngửi đôi bàn chân của y thì Thần chết nói: Bề tôi ngửi thấy sự đứng dăng lễ nguyện Salah của y trong đôi bàn chân của y. Rồi có tiếng phán: Y đã giữ gìn bản thân y, Allah sẽ bảo vệ y.

Tương tự, Qur’an cũng như vậy, Nó chỉ cầu xin ân xá cho những ai mà nó ngăn cản khỏi giấc ngủ trong đêm. Quả thật, người nào đọc Qur’an, và đọc Nó trong lễ nguyện Salah hàng đêm thì sẽ được Nó cầu xin Allah ân xá cho y. Quả thật, Nabi ﷺ đã nhắc đến người đó rằng:

« ذَلِكَ لَا يَتَوَسَّدَ الْقُرْآنَ »

“Đó là người không ngủ trên *Qur'an*”, tức không ngủ và bỏ mặc *Qur'an*.

Buraidah رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« إِنَّ الْقُرْآنَ يَلْقَى صَاحِبَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِينَ يَنْشَقُّ عَنْهُ قَبْرُهُ كَالرَّجُلِ الشَّاحِبِ فَيَقُولُ لَهُ هَلْ تَعْرِفُنِي فَيَقُولُ مَا أَعْرِفُكَ. فَيَقُولُ أَنَا صَاحِبُكَ الْقُرْآنَ الَّذِي أَظْمَأْتِكَ فِي الْهَوَاجِرِ وَأَسَهَرْتَ لَيْلَكَ وَإِنَّ كُلَّ تَاجِرٍ مِنْ وَرَاءِ تِجَارَتِهِ فَيُعْطَى الْمُلْكَ بِيَمِينِهِ وَالْخُلْدَ بِشِمَالِهِ وَيُوضَعُ عَلَى رَأْسِهِ تَاجُ الْوَقَارِ. ثُمَّ يُقَالُ لَهُ اقْرَأْ وَاصْعِدْ فِي دَرَجَةِ الْحِجَّةِ وَغَرَفَهَا فَهُوَ فِي صُعُودٍ مَا دَامَ يَقْرَأُ هَذَا كَانَ أَوْ تَرْتِيلاً »
رواه أحمد.

“Quả thật, *Qur'an* sẽ gặp người bạn của nó vào Ngày Phục Sinh khi mà y trở dậy từ cõi mộ giống như một người đàn ông xanh xao. Nó hỏi y: Anh có biết tôi không? Y nói: Không tôi không biết anh. Nó nói: Tôi chính là *Qur'an*, bạn của anh, đã làm cho anh khát nước vào những ngày nắng nóng và làm anh thức khuya trong đêm. Quả thật, mỗi nhà thương buôn ở đằng sau sự thương mại của y, bởi thế, y được ban cho vương quốc bên phía tay phải của y, sự vĩnh hằng bên phía tay trái của y và trên đầu y được đặt chiếc vương miện cao quý. Rồi sau đó, có tiếng phán bảo y: Người hãy đọc và đi lên các tầng của Thiên Đàng. Thế là, y cứ đi lên theo sự đọc xướng *Qur'an* của y” (Ahmad).

Và trong một Hadith dài của Ubadah bin Samit رضي الله عنه:

« إِنَّ الْقُرْآنَ يَأْتِي صَاحِبَهُ فِي الْقَبْرِ فَيَقُولُ لَهُ: أَنَا الَّذِي كُنْتُ أَسْهَرُ لَيْلَكَ، وَأَظْمِئُ نَهَارَكَ، وَأَمْنَعُكَ شَهْوَاتِكَ، وَسَمَعَكَ وَبَصَرَكَ، فَسَتَجِدُنِي مِنَ الْأَخْلَاءِ خَلِيلٍ صِدْقٍ، ثُمَّ يَصْعَدُ، فَيَسْأَلُ لَهُ فِرَاشًا وَذَكَارًا، فَيُؤَمَّرُ لَهُ بِفِرَاشٍ مِنَ الْجَنَّةِ وَيَأْسِمِينَ مِنَ الْجَنَّةِ، ثُمَّ يَدْفَعُ الْقُرْآنُ فِي قِبْلَةِ اللَّحْدِ فَيُوسِعُ عَلَيْهِ مَا شَاءَ اللَّهُ مِنْ ذَلِكَ »

“Quả thật, Qur'an sẽ đến gặp người bạn của Nó trong ngôi mộ và nói với y: Tôi đã làm cho anh thức khuya trong đêm, làm anh khát vào ban ngày, ngăn cấm các nhu cầu của anh, ngăn cái nghe của anh, và ngăn cái nhìn của anh, bởi thế, anh sẽ tìm thấy tôi là một người bạn tốt và trung thực. Rồi sau đó, Nó đi lên, Nó cầu xin cho y một tấm trải và một cái gối, thế là có lệnh truyền mang đến cho y một tấm trải mang hương thơm của loài hoa hồng từ nơi Thiên Đàng. Sau đó, Qur'an làm nở rộng ngôi mộ, thế là nó nở rộng ra theo ý muốn của Allah”.

Ibnu Mas'ud رضي الله عنه nói: Người đọc Qur'an nên để đêm của anh ta được biết đến khi mọi người đang ngủ, để ban ngày của anh ta được biết đến khi mọi người đang bận rộn, hãy im lặng khi mọi khẩu chiến và hãy suy tư khi mọi người đang hân hoan.

Wuhaib nói: Một người đàn ông được bảo là sao anh không ngủ thì y nói: quả thật sự thú vị của Qur'an làm mất đi giấc ngủ của tôi.

Một người đã ở cùng với một người trong suốt hai tháng liền nhưng y không thấy người bạn của mình ngủ. Y hỏi: Sao tôi không thấy anh ngủ? Người bạn của anh ta trả

lời: Sự thú vị của Qur'an đã lấy đi giấc ngủ của tôi, tôi mới rời khỏi sự thú vị này thì tôi lại bắt gặp sự thú vị khác.

Ahmad bin Abu Al-Hawa-ri nói: Quả thật khi tôi đọc Qur'an là tôi cứ suy ngẫm từng câu Kinh từng câu Kinh, tâm trí tôi bối rối, tôi cảm thấy ngạc nhiên với những người thuộc lòng Qur'an rằng sao họ có thể ngủ được hoặc sao họ có thể bận rộn với những thứ của trần gian trong khi họ đọc Kinh Sách của Allah? Còn nếu quả thật họ hiểu những gì họ đọc, nhận thức được cái chân lý của Nó và cảm nhận được sự ngọt ngào của Nó thì chắc chắn giấc ngủ sẽ chạy mất khỏi họ và họ sẽ vui vẻ và hân hoan với những gì mà họ được ban cho.

Riêng đối với ai có Qur'an ở bên cạnh nhưng lại bỏ mặc Nó mà ngủ trong đêm và không thi hành theo Nó vào ban ngày thì vào Ngày Phán Xét Nó sẽ đứng lên chống lại y, Nó sẽ đòi y trả lại trách nhiệm mà y đã không thực hiện đối với Nó.

Trong một Hadith dài do Ahmad ghi lại qua lời thuật của Samurah bin Jundub رضي الله عنه về việc Nabi صلى الله عليه وسلم được các Thiên thần dẫn đi tham quan trong giấc ngủ. Trong chuyến đi đó, Người صلى الله عليه وسلم đã nhìn thấy một người đàn ông nằm ngửa, ngay phía đầu của anh ta có một người đàn ông khác đứng trên tay cầm một tảng đá. Rồi người đàn ông đứng cầm tảng đá ấy buông tảng đá xuống đầu của người đàn ông nằm ngửa, tảng đá lăn đi, người đàn ông đó quay đi nhặt lại nó và khi y trở lại vị trí thì cái đầu của người nằm ngửa đã trở lại nguyên vẹn, cứ như vậy. Người صلى الله عليه وسلم đã hỏi về tình trạng của người đàn ông nằm ngửa đó vì sao bị trừng phạt như thế thì được các Thiên thần cho biết rằng đây là người đàn ông mà Allah

đã ban cho y Qur'an nhưng y lại chỉ biết ngủ bỏ mặc Nó trong đêm và cũng không thi hành theo Nó vào ban ngày, nên y phải bị trừng phạt như vậy cho đến Ngày Phục Sinh.

Trong Hadith của Amru bin Shu'aib رضي الله عنه rằng Nabi ﷺ nói:

«يُمَثَّلُ الْقُرْآنُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلًا فَيُؤْتَى بِالرَّجُلِ قَدْ حَمَلَهُ فَخَالَفَ أَمْرَهُ فَيَتَمَثَّلُ خَصْمًا لَهُ، فَيَقُولُ: يَا رَبِّ حَمَلْتُهُ إِيَّايَ فَشَرُّ حَامِلٍ تَعَدَّى حُدُودِي وَصَيَّعَ فَرَائِضِي، وَرَكِبَ مَعْصِيَتِي، وَتَرَكَ طَاعَتِي، فَمَا يَزَالُ يَقْذِفُ عَلَيْهِ بِالْحُجَجِ حَتَّى يُقَالَ: فَشَأْنُكَ بِهِ فَيَأْخُذُ بِيَدِهِ، فَمَا يُرْسِلُهُ حَتَّى يَكْبَهُ عَلَى صَخْرَةٍ فِي النَّارِ، وَيُؤْتَى بِرَجُلٍ صَالِحٍ قَدْ كَانَ حَمَلَهُ وَحَفِظَ أَمْرَهُ فَيَتَمَثَّلُ خَصْمًا لَهُ دُونَهُ فَيَقُولُ: يَا رَبِّ، حَمَلْتُهُ إِيَّايَ فَخَيْرُ حَامِلٍ، حَفِظَ حُدُودِي، وَعَمِلَ بِفَرَائِضِي، وَاجْتَنَبَ مَعْصِيَتِي، وَاتَّبَعَ طَاعَتِي، فَمَا يَزَالُ يَقْذِفُ لَهُ بِالْحُجَجِ حَتَّى يُقَالَ: شَأْنُكَ بِهِ، فَيَأْخُذُ بِيَدِهِ فَمَا يُرْسِلُهُ حَتَّى يُلْبِسَهُ حُلَّةَ الْأَسْتَرَقِ وَيَعْقِدَ عَلَيْهِ تَاجَ الْمُلْكِ، وَيَسْقِيهِ كَأْسَ الْحُمْرِ» جامع الأحاديث.

“Vào Ngày Phục Sinh, Qur'an sẽ mang hình hài của một người đàn ông. Rồi người ta dẫn đến một người hiểu biết Qur'an nhưng đã làm trái với mệnh lệnh của Nó. Nó đứng ra tố cáo y, nói: Thưa Thượng Đế của bề tôi! Hẳn ta đã mang tôi trên người hẳn một cách xấu xa, hẳn đã vượt giới hạn của bề tôi, hẳn vô trách nhiệm với bề tôi, hẳn làm điều trái lệnh bề tôi và hẳn không tuân thủ theo bề tôi, Nó liên tục đưa ra những lời tố cáo y cho đến khi có tiếng phán bảo: Kết quả của hẳn sẽ theo lời người nói. Thế là người ta lôi y và ném y vào Hỏa Ngục. Và một người khác được

dẫn đến, đó là một người ngoan đạo, y đã mang Qur'an trên mình và giữ gìn những gì mà Nó ra lệnh. Nó đứng lên biện hộ cho y, nói: Thưa Thượng Đế của bề tôi! Y đã mang bề tôi trên người của rất một cách rất tốt và đàng hoàng, y luôn duy trì và giữ đúng phép tắc theo giới hạn của bề tôi, y hoàn thành trách nhiệm đối với bề tôi, y tránh xa những điều nghịch lại bề tôi và y đã nỗ lực tuân thủ theo bề tôi, Nó cứ đưa ra những lời biện hộ tốt đẹp cho y cho đến khi có tiếng phán bảo: Kết quả của y sẽ theo những gì người nói. Thế là y được dẫn đi, y được cho mặc bộ y phục tuyệt đẹp và được cho đội một chiếc vương miện của một vị vua và được thưởng thức một ly rượu.” (Jamia Al-Ahadith).

﴿رَمَضَانَ﴾

Qiyam⁽²⁾ Ramadan

Ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ » متفق عليه

“Ai đứng dâng lễ nguyện Salah hằng đêm của Ramadan với đức tin và niềm hy vọng, y sẽ được tha thứ những tội lỗi đã qua” (Albukhari, Muslim).

Ông Abdurrahman bin Awf رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói về tháng Ramadan:

« إِنَّ رَمَضَانَ شَهْرٌ افْتَرَضَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ صِيَامَهُ وَإِنِّي سَنَنْتُ لِلْمُسْلِمِينَ قِيَامَهُ فَمَنْ صَامَهُ وَقَامَهُ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا خَرَجَ مِنَ الذُّنُوبِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ » رواه النسائي وقال: الصواب عن أبي هريرة.

“Quả thật, Ramadan là tháng mà Allah, Đấng Tối Cao, đã sắc lệnh ban hành việc nhịn chay, và quả thật Ta qui định khuyến khích Qiyam trong nó. Bởi thế, ai nhịn chay và làm Qiyam trong tháng đó bằng cả đức tin và niềm hy vọng (ân phước) thì mọi tội lỗi sẽ được xóa hết giống như ngày y mới lọt lòng mẹ” (Annasa-i và ông nói: Hadith này thật ra là do Abu Huroiroh thuật lại).

Chúng tôi xin đề cập đến một số ân phước của việc đứng dâng lễ nguyện Salah trong đêm.

⁽²⁾ Qiyam có nghĩa là đứng, trong giáo luật nó được dùng để nói về việc dâng lễ nguyện Salah trong đêm.

Allah, Đấng Tối Cao phán:

﴿ تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿١٦﴾ ﴾ [سورة السجدة: 16]

﴿Họ rời giường ngủ để cầu nguyện Thượng Đế của họ vừa lo sợ vừa hy vọng (lòng khoan dung của Ngài) và với tài sản mà TA đã ban phát cho họ thì họ chi dùng (vào việc thiện).﴾ (Chương 32 – Assajdah, câu 16).

Allah đã khen ngợi một nhóm người, Ngài phán:

﴿ كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٨﴾ ﴾ [سورة الذاريات: 17، 18]

﴿Ban đêm họ thường ít ngủ (vì thức để dâng lễ nguyện Salah, tụng niệm). Và họ thường cầu xin tha thứ tội lỗi vào những lúc trước hừng đông.﴾ (Chương 51 – Azd-dariyat, câu 17).

﴿ وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ﴿٦٤﴾ ﴾ [سورة الفرقان: 64]

﴿Và những ai thức đêm quỳ lạy và đứng nghiêm trang trước mặt Thượng Đế của họ.﴾ (Chương 25 – Al-Furqan, câu 64).

Ông Abdullah bin Salam thuật lại, Nabi ﷺ nói:

« يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْفُسُوا السَّلَامَ وَأَطِعُوا الطَّعَامَ وَصَلُّوا الْأَرْحَامَ وَصَلُّوا بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامٌ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ » رواه ابن ماجه.

“Này hỡi người dân, các người hãy chào Salam đến nhau, hãy bỏ thói thức ăn, hãy hàn gắn tình họ hàng, và hãy dâng lễ nguyện Salah trong đêm trong khi mọi người đang ngon giấc thì các người sẽ đi vào Thiên Đàng một cách bằng an” (Ibnu Majah).

Ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« أَفْضَلُ الصَّلَاةِ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ صَلَاةُ اللَّيْلِ » رواه النسائي.

“Lễ nguyện Salah tốt nhất sau lễ nguyện Salah bắt buộc là lễ nguyện Salah ban đêm.” (Annasa-i).

Ông Bilal رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« عَلَيْكُمْ بِقِيَامِ اللَّيْلِ فَإِنَّهُ دَأْبُ الصَّالِحِينَ قَبْلَكُمْ وَإِنَّ قِيَامَ اللَّيْلِ قُرْبَةٌ إِلَى اللَّهِ وَمَنْهَاةٌ عَنِ الْإِثْمِ وَتَكْفِيرٌ لِلْسَيِّئَاتِ وَمَطْرَدَةٌ لِلدَّاءِ عَنِ الْجَسَدِ » رواه الترمذي.

“Các người hãy nên dâng lễ nguyện Salah trong đêm, bởi quả thật, đó là sự kiên nhẫn của những người ngoan đạo trước các người, và quả thật, lễ nguyện Salah trong đêm là điều được đến gần Allah và là điều ngăn cản khỏi tội lỗi, xóa hết mọi điều xấu và đó là một phương thuốc hữu hiệu cho thân thể.” (Tirmizhi).

« وَمِنَ الدَّرَجَاتِ طَيْبُ الْكَلَامِ وَبَدَلُ السَّلَامِ وَإِطْعَامُ الطَّعَامِ وَالصَّلَاةُ بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامٌ » رواه أحمد.

“Và thuộc những nấc cao (của ân phước) là lời nói tốt lành, chào Salam đến nhau, bỏ thí thức ăn, dâng lễ nguyện Salah trong đêm lúc mọi người yên giấc.” (Ahmad).

Ông Abu Darda' رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« تَلَاثَةٌ يُحِبُّهُمُ اللَّهُ وَيُصْحَكُ إِلَيْهِمْ وَيَسْتَبْشِرُ بِهِمْ - فَذَكَرَ مِنْهُمْ - الَّذِي لَهُ
إِمْرَأَةٌ حَسَنَاءٌ وَفِرَاشٌ حَسَنٌ، فَيَقُومُ مِنَ اللَّيْلِ، فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: يَدْرُسُ شَهْوَتَهُ،
فَيَذَكُرُنِي، وَلَوْ شَاءَ لَرَقَدَ » رواه الطبراني.

“Ba loại người mà Allah yêu thương và mỉm cười với họ và báo tin mừng cho họ: ... và người có người vợ xinh đẹp và giường nệm tốt lành nhưng y lại thức dậy trong đêm (để dâng lễ nguyện Salah). Allah phán bảo: Y đã bỏ các nhu cầu cần thiết của y và y tưởng nhớ đến TA, và nếu muốn y có thể nằm ngủ.” (Attabra-ni).

Ông Ibnu Mas'ud رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« عَجِبَ رَبُّنَا عَزَّ وَجَلَّ مِنْ رَجُلَيْنِ : رَجُلٍ نَارَ عَن وِطَائِهِ وَلِحَافِهِ مِنْ بَيْنِ أَهْلِهِ
وَحَبَّيْهِ، إِلَى صَلَاتِهِ رَغْبَةً فِيمَا عِنْدِي. » رواه أحمد.

“Thượng Đế của chúng ta thích thú với hai người đàn ông: Người đàn ông hào hứng bỏ sự buồn phiền cũng như niềm vui với gia đình để đến với lễ nguyện Salah vì muốn những gì ở nơi TA” (Ahmad).

Ông Anas رضي الله عنه thuật lại từ ông Rabi'a bin Wiqas رضي الله عنه rằng Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« تَلَاثَةٌ مَوَاطِنَ لَا تُرَدُّ فِيهَا دَعْوَةٌ : رَجُلٌ يَكُونُ فِي بَرِيَّةٍ حَيْثُ لَا يَرَاهُ أَحَدٌ ،
فَيَقُومُ ، فَيُصَلِّي ، فَيَقُولُ اللَّهُ لِمَلَائِكَتِهِ : لَأَرَى عَبْدِي هَذَا يَعْلَمُ أَنَّ لَهُ رَبًّا
يَغْفِرُ الذُّنُوبَ ، فَانظُرُوا مَا يَطْلُبُ ، قَالَ : فَيَقُولُ الْمَلَائِكَةُ : أَيُّ رَبِّ ، رِضَاكَ
، وَمَغْفِرَتِكَ ، قَالَ : فَيَقُولُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى : اشْهَدُوا أَنِّي قَدْ عَفَرْتُ لَهُ ، وَرَجُلٌ
يَقُومُ مِنَ اللَّيْلِ فَيَقُولُ اللَّهُ : أَلَيْسَ قَدْ جَعَلْتُ اللَّيْلَ سَكَنًا ، وَالنَّوْمَ سُبَاتًا ،
فَقَامَ عَبْدِي هَذَا يُصَلِّي ، وَيَعْلَمُ أَنَّ لَهُ رَبًّا ، قَالَ : فَيَقُولُ اللَّهُ لِمَلَائِكَتِهِ :
انظُرُوا مَا يَطْلُبُ عَبْدِي هَذَا ، قَالَ : فَتَقُولُ الْمَلَائِكَةُ : يَا رَبِّ ، رِضَاكَ ،
وَمَغْفِرَتِكَ ، قَالَ : فَيَقُولُ اللَّهُ ، عَزَّ وَجَلَّ : اشْهَدُوا أَنِّي قَدْ عَفَرْتُ لَهُ »

“Ba nơi mà lời cầu nguyện không bị trả lại (tức được chấp nhận và được đáp lại): Một người ở một nơi hoang vắng không ai nhìn thấy anh ta, anh ta đứng dâng lễ nguyện Salah. Allah phán với các vị Thiên Thần của Ngài: Người bề tôi này của TA nhận thức được y có một Thượng Đế tha thứ tội lỗi, các người hãy nhìn xem y cầu xin điều gì? Các vị Thiên thần nói: Thưa Thượng Đế, y cầu xin sự hài lòng và sự tha thứ của Ngài. Allah phán: Các người hãy làm chứng rằng quả thật TA đã tha thứ cho y và đã hài lòng về y. Và một người đứng dâng lễ nguyện Salah trong đêm, Allah phán: Chẳng phải TA đã làm cho ban đêm yên tĩnh và giấc ngủ như một sự nghỉ ngơi? Nhưng bề tôi này của TA đã thức và đứng dâng lễ nguyện Salah trong đêm, y nhận thức được rằng y có Thượng Đế tha thứ tội lỗi, Allah phán với các Thiên Thần của Ngài: Các người hãy nhìn xem người bề tôi của TA cầu xin điều gì? Các Thiên thần đáp: Thưa Thượng Đế, y cầu xin sự hài lòng và sự tha thứ của Ngài. Thế là, Allah phán: Các người hãy làm chứng

ràng quả thật TA đã tha thứ cho y và TA đã hài lòng về y.”.

Uqbah رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« رَجُلَانِ مِنْ أُمَّتِي يَقُومُ أَحَدُهُمَا مِنَ اللَّيْلِ فَيُعَالِجُ نَفْسَهُ إِلَى الظُّهُورِ وَعَلَيْهِ عَقْدٌ فَيَتَوَضَّأُ فَإِذَا وَضَّأَ يَدَيْهِ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ وَإِذَا مَسَحَ رَأْسَهُ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ وَإِذَا وَضَّأَ وَجْهَهُ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ وَإِذَا مَسَحَ رَأْسَهُ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ وَإِذَا وَضَّأَ رِجْلَيْهِ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ فَيَقُولُ الرَّبُّ عَزَّ وَجَلَّ لِلَّذِينَ وَرَاءَ الْحِجَابِ انظُرُوا إِلَى عَبْدِي هَذَا يُعَالِجُ نَفْسَهُ مَا سَأَلَنِي عَبْدِي هَذَا فَهُوَ لَهُ » رواه أحمد.

“Có hai người đàn ông trong cộng đồng tín đồ của Ta, một trong hai người thức dậy trong đêm để dâng lễ nguyện Salah, y tự thanh lọc bản thân y bởi trên người y có những cái gút thắt (của tội lỗi). Thế là, y lấy nước Wudu’, khi y rửa đôi tay một cái gút thắt được tháo ra, khi y rửa mặt cái gút thắt được tháo ra, khi y vuốt nước trên đầu một cái gút thắt được tháo ra, khi y rửa đôi chân một cái gút thắt được tháo ra. Thượng Đế, Đấng Tối Cao, phán với những ai bên ngoài cái màn chắn (các Thiên thần): Các người hay nhìn người bề tôi này của TA, y đã thanh lọc cho bản thân y, cho nên những gì người bề tôi này của TA cầu xin TA thì đều được ban cho.” (Ahmad).

Hàng đêm, Allah, Đấng Tối Cao đều xuống tầng trời hạ giới, Ngài phán: Có ai sám hối TA sẽ nhận sự sám hối của người đó? Có ai cầu xin TA tha thứ TA sẽ tha thứ cho người đó? Có ai cầu nguyện khẩn xin, TA sẽ đáp lại lời cầu xin của người đó? Ngài xuống tầng trời hạ giới cho đến Fajr.

Có người nói với Ibnu Mas'ud: Chúng tôi không có khả năng đứng dâng lễ nguyện Salah trong đêm. Ông nói: Tội lỗi của các người đã trói chặt các người lại. Một số học giả khi được nói rằng chúng tôi không thể đứng dâng lễ nguyện Salah trong đêm thì họ bảo: bởi tội lỗi của các người đã hạn chế các người. Ông Al-Fadhil nói: Khi anh không có khả năng đứng dâng lễ nguyện Salah trong đêm và nhịn chay ban ngày thì anh hãy biết rằng anh đã bị nghiêm cấm những điều tốt lành, quả thật tội lỗi của anh đã ngăn cản anh.

Hỡi những ai đã hoang phí tuổi đời của mình trong việc không tuân lệnh Allah! Hỡi những ai đã lơ là và hời hợt với tháng ân phúc! Hỡi những ai đã ngoảnh mặt với Qur'an và tháng Ramadan! Làm thế nào các người có thể hy vọng sự ân xá từ Đấng mà các người ngoảnh mặt, làm thế nào có thể hy vọng trong khi tất cả sự dâng lễ nguyện Salah trong đêm không ngăn cản được chủ nhân của nó khỏi điều tội lỗi, tất cả sự nhịn chay cũng chẳng lôi kéo y ra xa khỏi câu nói xâm bậy và hành động sai quấy? Đây hỡi mọi người, đâu là biểu hiện của sự nhịn chay, và đâu là ánh hào quang của sự dâng lễ nguyện Salah trong đêm?

Hỡi những người bề tôi của Allah, đây là tháng Ramadan, là thời gian dành cho những người thờ phượng hưởng thụ sự phước đức; và đây là Kinh sách của Allah dùng để đọc xướng và để lắng nghe; và đây là Qur'an nếu Nó được ban xuống cho quả núi thì chắc chắn các người sẽ thấy nó vỡ tung vì khiếp sợ, ... nhưng tại sao những trái tim không biết sợ, những đôi mắt khóc biết rơi lệ?!

Những con tim không biết sợ bởi vì chúng đã bị hư hỏng, chúng cứ mãi chìm trong tội lỗi bởi chúng mù và điếc, Qur'an vẫn cứ được đọc lên nhưng các con tim cứ như đá vì

Những Công Việc Của Ramadan . . .

chay cứng, tháng Ramadan vẫn cứ đến rồi đi nhưng trái tim con người vẫn vô cảm ...

Hỡi những bề tôi của Allah, chúng ta đang ở đâu sao không chịu trả lời khi nghe thấy lời mời gọi của Ngài, chúng ta vô cảm quá chẵng sao trái tim của chúng ta không run sợ khi lời phán của Ngài được đọc lên?!

﴿رَمَضَانَ﴾

Ân Phúc Của Mười Ngày Giữa Tháng Ramadan

Ông Abu Saeed رضي الله عنه thuật lại rằng Thiên sứ của Allah ﷺ thường Itikaf⁽³⁾ vào mười ngày giữa của tháng Ramadan. Và Hadith này cho thấy rằng Người ﷺ Itikaf vào mười ngày giữa của Ramadan mục đích để tìm đêm định mệnh Qadr.

Và trong một lời ghi nhận khác rằng Người ﷺ Itikaf vào mười ngày đầu, sau đó là mười ngày giữa, rồi Người ﷺ nói:

«إِنِّي اعْتَكَفْتُ الْعَشْرَ الْأَوَّلَ أَلْتَمِسُ هَذِهِ اللَّيْلَةَ ثُمَّ اعْتَكَفْتُ الْعَشْرَ الْأَوْسَطَ ثُمَّ أُتَيْتُ فَقِيلَ لِي إِنَّهَا فِي الْعَشْرِ الْأَوَّخِرِ فَمَنْ أَحَبَّ مِنْكُمْ أَنْ يَعْتَكِفَ فَلْيَعْتَكِفْ» رواه مسلم.

“Quả thật, Ta đã Itikaf mười ngày đầu (của Ramadan), Ta muốn tìm đêm này (đêm Qadr), sau đó Ta Itikaf mười ngày giữa, rồi sau đó Ta được cho biết rằng nó (đêm định mệnh Qadr) nằm trong mười ngày cuối. Bởi thế, ai trong các người thích Itikaf thì cứ Itikaf” (Muslim).

Quả thật, việc tìm đêm định mệnh Qadr trong phân nửa cuối của tháng Ramadan và một số ngày trong mười ngày giữa tháng, đó là ngày mười bảy và ngày mười chín.

Theo sự ghi nhận của Attabrani, ông Abdullah bin Anis thuật lại rằng Nabi ﷺ được hỏi về đêm định mệnh Qadr thì Người nói:

⁽³⁾ Itikaf là việc làm Sunnah trong các Sunnah của Nabi ﷺ, nó là hình thức vào ở trong Masjid vào các ngày của Ramadan.

«رَأَيْتَهَا وَأُنْسِيَّتْهَا، فَتَحَرَّوْهَا فِي الْبَيْتِ الْأَخِيرِ»

“Ta đã nhìn thấy nó nhưng Ta đã bị làm cho quên, bởi thế các người hãy ráng tìm nó trong phân nửa cuối (của tháng)”.

Ông Ibnu Mas’ud رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

«اطْلُبُوهَا لَيْلَةَ سَبْعِ عَشْرَةَ» رواه أبو داود.

“Các ngươi hãy tìm nó trong đêm mười bảy” (Abu Dawood).

Zaid bin Thabit thường không làm sống động các đêm của Ramadan giống như đêm mười bảy, và ông nói: quả thật Allah, Đấng Tối Cao đã phân biệt trong buổi sáng của nó giữa điều chân lý và không chân lý, giữa phúc và tội và cũng trong sáng hôm đó Ngài hạ thấp những người cầm đầu những kẻ vô đức tin.

Ahmad đã nói về người dân của Madinah rằng họ cho rằng đêm định mệnh Qadr là đêm mười bảy.

Và một trong những ghi nhận đúng đắn nhất trong các Hadith nói về đêm định mệnh Qadr: đó là đêm Badr và buổi sáng của nó là ngày Furqan (phân biệt), nó được gọi là ngày Furqan bởi vì Allah, Đấng Tối Cao phân biệt trong ngày hôm đó giữa chân lý và không chân lý và Ngài ban cho những người bên chân lý chiến thắng những người sai quấy, Ngài đưa cao khẩu hiệu của Ngài và sự độc tôn Ngài và Ngài hạ thấp những kẻ thù của Ngài thuộc những người thờ đa thần và những người của Kinh sách.

Ông Talhah bin Abidullah رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« مَا رَأَى الشَّيْطَانُ يَوْمًا هُوَ فِيهِ أَصْعَرُ وَلَا أَحْقَرُ وَلَا أَدْحَرُ وَلَا أَعْيْظُ مِنْ يَوْمِ عَرَفَةَ ، وَذَلِكَ مِمَّا يَرَى مِنْ تَنْزِيلِ الرَّحْمَةِ وَالْعَفْوِ عَنِ الذُّنُوبِ ، إِلَّا مَا رَأَى يَوْمَ بَدْرٍ . قَالُوا : يَا رَسُولَ اللَّهِ : وَمَا رَأَى يَوْمَ بَدْرٍ ؟ قَالَ : أَمَا إِنَّهُ رَأَى جِبْرِيْلَ يَرْحُ الْمَلَائِكَةَ » الموطأ لمالك.

“Không có ngày nào mà Shaytan nhìn thấy bản thân hần nhỏ bé, đáng khinh và rẻ mạt như trong ngày Arafah, bởi vì ngày đó hần nhìn thấy lòng thương xót của Allah được ban xuống và sự khoan dung của Ngài đối với các tội lỗi (của những người bề tôi của Ngài), ngoại trừ những gì y nhìn thấy vào ngày Badr. Các Sahabah nói: Thưa Thiên sứ của Allah, hần thấy gì trong ngày Badr? Ngươi nói: quả thật hần thấy Đại Thiên Thần Jibril chỉnh đốn các đoàn binh Thiên thần” (Muwatta’ của Imam Malik).

Và trong đêm định mệnh Qadr, các Thiên thần có mặt khắp mặt đất, làm cản trở quyền lực của các tên Shaytan, như Allah đã phán:

﴿ تَنْزَلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ۗ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۗ ﴾ [سورة القدر: 4، 5]

Trong đêm đó các Thiên Thần và Đại Thiên Thần (Jibril) đi xuống trần và mang mọi quyết định của Thượng Đế của họ theo phép của Ngài. Sự bằng an, nó

kéo dài cho đến hừng đông.» (Chương 97 – Al-Qadr, câu 4, 5).

Ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« إِنَّ الْمَلَائِكَةَ تَلِكُ اللَّيْلَةَ فِي الْأَرْضِ أَكْثَرَ مِنْ عَدَدِ الْحَصَى » رواه أحمد.

“Quả thật, trong đêm đó (đêm Qadr) các Thiên thần có mặt khắp trên mặt đất nhiều hơn các viên sỏi” (Ahmad).

Ông Jabir رضي الله عنه thuật lại, thiên sứ của Allah ﷺ nói về đêm định mệnh Qadr:

« لَا يَخْرُجُ شَيْطَانُهَا حَتَّى يَخْرُجَ فَجْرُهَا » رواه ابن حبان في صحيحه.

“Đêm hôm đó, Shaytan sẽ không đi ra cho đến hừng đông” (Ibnu Hibban ghi lại trong bộ Sahih của ông).

Ubadah bin Samit رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« وَلَا يَجِلُّ لِكُوكَبٍ أَنْ يُرَى بِهِ فِيهَا حَتَّى تَصْبِحَ ، وَإِنَّ أَمَارَتَهَا أَنَّ الشَّمْسَ صَرِيحَتَهَا تَخْرُجُ مُسْتَوِيَةً لَيْسَ لَهَا شُعَاعٌ مِثْلَ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ وَلَا يَجِلُّ لِلشَّيْطَانِ أَنْ يَخْرُجَ مَعَهَا يَوْمَئِذٍ » رواه أحمد.

“Các ngôi sao không được phép dùng để ném trong đêm đó (đêm Qadr) cho tới khi trời sáng, và quả thật các dấu hiệu của đêm đó là buổi sáng của nó mặt trời xuất hiện rất dịu không có các tia chói lòa giống mặt trăng đêm rằm, và Shaytan không được phép xuất hiện cùng với mặt trời trong ngày hôm đó.” (Ahmad).

Ông Ibnu Abbas رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« إِنَّ الشَّيْطَانَ يَظْلَعُ مَعَ الشَّمْسِ كُلَّ يَوْمٍ إِلَّا لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَذَلِكَ أَنَّهَا تَظْلَعُ لَا شُعَاعَ لَهَا » رواه البيهقي.

“Quả thật, Shaytan xuất hiện cùng với mặt trời mọc mỗi ngày ngoại trừ đêm định mệnh Qadr, cũng vì thế mà đêm đó sáng ra mặt trời mọc không có các tia chói lòa” (Albayhaqi).

Mujahid nói: *“sự bằng an là đêm hôm đó không có một điều hại nào, và Shaytan không có khả năng hoạt động trong đêm đó”*.

Một ghi nhận khác rằng ông cũng nói: *“Đêm định mệnh Qadr là đêm bằng an, không có một tai họa nào xảy ra và Shaytan không thể làm được một điều gì trong đêm đó”*.

Và trong một ghi nhận khác nữa, ông nói: *“Đêm đó bình an, Shaytan không thể hành động bất cứ một điều xấu nào và không có biến cố nào xảy ra trong đêm đó”*.

Ibnu Abbas رضي الله عنه nói: Trong đêm đó, những tên xấu xa của loài Jinn bị nhốt lại, tất cả các cửa trời được mở ra và mọi điều sám hối của người sám hối được đón nhận, và đó là **﴿ Sự bằng an, nó kéo dài cho đến hừng đông. ﴾** (Chương 97 – Al-Qadr, câu 5).

Hỡi những anh em đồng đạo Muslim, hãy báo tin vui cho nhau rằng tám cánh cửa của Thiên Đàng trong tháng này vì các người mà chúng được mở ra, và trái tim của

Những Công Việc Của Ramadan . . .

những người có đức tin sẽ hân hoan; còn tất cả các cánh cửa của Hỏa Ngục đều đóng lại vì các người và những bàn chân của Iblis và con cháu của hắn vì các người mà bị ngăn lại.

﴿رَمَضَانَ﴾

Ân Phúc Mười Ngày Cuối Của Ramadan

Bà A'ishah رضي الله عنها thuật lại rằng:

« كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ الْعَشْرُ شَدَّ مِئْزَرَهُ ، وَأَحْيَا لَيْلَهُ ، وَأَيَّقَظَ أَهْلَهُ » رواه البخاري.

“khi vào mười ngày cuối của tháng Ramadan thì Thiên sứ của Allah ﷺ càng hết sức tích cực, Người ﷺ làm cho đêm của Người sống lại và Người đánh thức các bà vợ của Người dậy” (Albukhari).

🔴 Nabi ﷺ thường tích cực đặc biệt hơn vào mười ngày cuối của Ramadan những việc làm mà Người thường làm trong những tháng khác.

Một Hadith khác, bà A'ishah رضي الله عنها nói:

« كَانَ رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- يَخْلُطُ الْعَشْرِينَ بِصَلَاةٍ وَتَوَمُّمٍ فَإِذَا كَانَ الْعَشْرُ شَمَّرَ وَشَدَّ الْمِئْزَرَ » رواه أحمد.

“Thiên sứ của Allah ﷺ trong hai mươi đêm đầu của tháng Ramadan có sự pha trộn giữa Salah và ngủ, nhưng khi vào mười đêm cuối thì Người tích cực quyết liệt hơn” (Ahmad).

Ông Anas رضي الله عنه thuật lại:

« كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ رَمَضَانَ قَامَ وَنَامَ، فَإِذَا كَانَ لَيْلَةَ أَرْبَعٍ وَعَشْرِينَ لَمْ يَدُقْ عَمَضًا » خرجه أبو نعيم بإسناد فيه ضعف.

“Khi vào Tháng Ramadan, Thiên sứ của Allah ﷺ dâng lễ nguyện Salah và đi ngủ, nhưng khi vào đêm hai mươi bốn (trở đi) thì Người ﷺ không ngủ nữa” (Abu Na’im ghi lại với đường dẫn trong đó có phần yếu kém).

Ý nghĩa “Nabi ﷺ làm cho đêm của Người sống lại” là muốn nói thức rất khuya để dâng lễ nguyện Salah, bởi trong Sahih Muslim có ghi rằng bà A’ishah ﷺ nói: Tôi chưa từng biết rằng Nabi ﷺ đứng dâng lễ nguyện Salah đến sáng. Và một số học giả ghi nhận các hadith nói rằng người nào đứng dâng lễ nguyện Salah đến nửa đêm thì coi như y đã đứng dâng lễ nguyện Salah nguyên đêm.

Có ghi nhận rằng Ibnu Abbas ﷺ nói: Việc làm sống lại các đêm của Ramadan có nghĩa là dâng lễ nguyện Salah Isha’ tập thể cùng với Imam cũng như kiên quyết dâng lễ nguyện Salah Fajr tập thể cùng với Imam.

Imam Shafi’y ﷺ nói: Người nào đã tham gia dâng lễ nguyện Salah Isha’ và Fajr tập thể cùng với Imam trong đêm định mệnh Qadr thì quả thật y đã nhận được phần phúc của đêm đó.

Ông Abu Huroiroh ﷺ thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« مَنْ صَلَّى الْعِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ فِي رَمَضَانَ فَقَدْ أَدْرَكَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ » أخرجه الأصبهاني.

“Ai dâng lễ nguyện Salah Isha’ tập thể cùng với Imam trong tháng Ramadan thì quả thật y đã hưởng được phúc của đêm định mệnh Qadr” (Al-Asbaha-ni).

Ông Abu Ja’far - Muhammad bin Ali thuật lại,
Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« مَنْ أَدْرَكَ رَمَضَانَ صَاحِبًا مُسْلِمًا، فَصَامَ نَهَارَهُ، وَصَلَّى وَرَدًّا مِنْ لَيْلَةٍ، وَعَضَّ بَصْرَهُ، وَحَفِظَ فَرْجَهُ وَلِسَانَهُ وَيَدَهُ وَحَافِظَ عَلَى صَلَاتِهِ فِي الْجَمَاعَةِ وَبَكَرَ إِلَى جَمْعِهِ فَقَدْ صَامَ الشَّهْرَ وَاسْتَكْمَلَ الْأَجْرَ، وَأَدْرَكَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَفَارَزَ بِجَائِزَةِ الرَّبِّ
« رواه ابن أبي الدنيا.

“Ai gặp được Ramadan với trạng thái là người Muslim khỏe mạnh, rồi y nhịn chay ban ngày của nó, dâng lễ nguyện Salah trong đêm của nó, hạ thấp cái nhìn của y xuống, giữ phần kín đáo của cơ thể y, giữ chiếc lưỡi của y, đôi tay của y, duy trì chu đáo lễ nguyện Salah của y với tập thể và luôn có mặt sớm trong Salah tập thể, thì quả thật y đã thực sự nhịn chay tháng đó, đạt được ân phước trọn vẹn và hưởng được ân phúc của đêm định mệnh Qadr và đã giành được phần thưởng của Thượng Đế.” (Ibnu Abi Addunya).

🌀 Vào mười đêm cuối của Ramadan Nabi ﷺ đã đánh thức người nhà của Người dậy để cùng dâng lễ nguyện Salah. Trong một Hadith do Abu Zdar ﷺ thuật lại rằng Nabi ﷺ đã làm Imam dâng lễ nguyện Salah cùng với họ đêm 23, 25, và 27, và riêng đêm 27 thì Người đặc biệt đánh thức và gọi người nhà của Người dậy để cùng dâng lễ nguyện Salah. Và đây chính là bằng chứng cho thấy rằng các đêm lẻ sẽ có

ơ hội cho đêm định mệnh Qadr nhiều hơn, và đó là những đêm để hy vọng gặp được đêm định mệnh Qadr.

Theo ghi nhận của Attabra-ni, ông Ali رضي الله عنه thuật lại rằng Nabi صلى الله عليه وسلم thường đánh thức người nhà của Người trong mười đêm cuối của tháng Ramadan, Người đánh thức tất cả lớn nhỏ tham gia lễ nguyện Salah.

Sufyan Athawri nói: Điều yêu thích đối với tôi là khi vào mười ngày cuối của Ramadan thì người Muslim siêng năng và tích cực hơn trong đêm, y đánh thức vợ con của y dậy để cùng dâng lễ nguyện Salah.

Và trong một ghi nhận khác rằng Nabi صلى الله عليه وسلم đã gõ cửa nhà Fatimah và Ali, Người gọi hai người dậy trong đêm, nói: Hai con thức dậy dâng lễ nguyện Salah! Và Người صلى الله عليه وسلم cũng đánh thức bà A'ishah dậy trong đêm khi Người dâng lễ nguyện Salah.

Trong Muwatta' của Imam Malik رحمته الله, ông Umar رضي الله عنه thường đứng dâng lễ nguyện Salah trong đêm thật lâu, ông dâng lễ đến nửa đêm rồi ông đánh thức người nhà dậy, ông gọi họ nói: Salah, thức dậy Salah! Và ông đọc câu Kinh:

﴿وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا﴾ [سورة طه : 132]

﴿Và hãy bảo ban người nhà của Người dâng lễ nguyện Salah và duy trì một cách kiên nhẫn﴾ (Chương 20 – Taha, câu 132).

☞ Trong mười đêm cuối của Ramadan, Nabi صلى الله عليه وسلم thường bỏ mặc các bà vợ, hầu như Người rời chiếc giường

ngủ hoàn toàn cho đến khi đã xong Ramadan. Như trong Hadith qua lời thuật của Anas bin Malik رضي الله عنه:

« كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ الْعُشْرَ الْأَوَّخِرَ مِنْ رَمَضَانَ طَوَى فِرَاشَهُ وَاعْتَزَلَ النَّسَاءَ » رواه البيهقي.

“Khi vào mười đêm cuối của Ramadan, Nabi ﷺ thường cuộn tấm trải ngủ của Người lại và không gần gũi các bà vợ” (Albayhaqi).

Quả thật, Nabi ﷺ thường Itikaf vào mười ngày cuối của Ramadan. Và theo giáo luật Islam, người làm Itikaf không được phép đến gần vợ.

Một nhóm các vị Salaf nói về câu Kinh:

﴿ قَالَ لَنْ بَدِشْرُوهُنَّ وَأَبْتَعُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ ﴾ [سورة البقرة: 187]

«Bởi thế, bây giờ các người được phép chung chạ với họ (những người vợ), nhưng hãy cố gắng tìm kiếm điều Allah ban cho các người» (Chương 2 – Albaqarah, câu 187). Có nghĩa là các người hãy cố gắng tìm kiếm ân phúc của đêm định mệnh Qadr mà Allah ban cho các người.

Ý nghĩa của câu Kinh trên: Quả thật Allah, Đấng Tối Cao cho phép việc chung chạ vợ chồng trong các đêm của Ramadan, tính từ lúc mặt trời lặn đến sáng hừng đông, nhưng cùng với điều đó, Ngài ra lệnh bảo họ hãy cố gắng tìm kiếm ân phúc của đêm định mệnh Qadr vì sợ rằng những người Muslim vì lo quá bận rộn chuyện vợ chồng trong các đêm Ramadan mà mất đi ân phúc vĩ đại của đêm định mệnh Qadr. Do đó, Ngài khuyên họ hãy cố gắng hành đạo trong

những đêm có nhiều hy vọng cho đêm Qadr. Cũng vì lẽ này mà Nabi ﷺ thường chung chạ với các bà vợ của Người trong hai mươi đêm đầu của Ramadan, rồi sau đó vào mười đêm cuối của nó thì Người ﷺ không chung chạ với họ nữa mục đích để dành toàn bộ thời gian tìm kiếm ân phúc của đêm định mệnh Qadr.

☞ Trong mười ngày cuối của Tháng Ramadan, Nabi ﷺ thường trì hoãn bữa tối đến bữa Suhur (bữa ăn trước khi đi vào nhịn chay). Bà A'ishah và Anas đã thuật lại rằng vào các đêm của mười ngày cuối Ramadan thì Người thường dùng bữa tối ngay thời điểm cho bữa Suhur.

Ông Abu Saeed ﷺ thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« لَا تُوَاصِلُوا ، فَأَيُّكُمْ إِذَا أَرَادَ أَنْ يُوَاصِلَ فَلْيُوَاصِلْ حَتَّى السَّحْرِ »

“Các người chớ dùng nhịn chay mà không dùng bữa tối, nếu ai đó trong các người muốn không dùng bữa tối thì hãy trì hoãn nó đến bữa Suhur”.

Các vị Sahabah nói: Thừa Thiên sứ của Allah, chẳng phải Người cũng đã làm thế mà? Người ﷺ nói:

رواه البخاري. « إِنِّي لَسْتُ كَهَيْئَتِكُمْ ، إِنِّي آيْتُ لِي مُطْعِمٌ يُطْعِمُنِي وَسَاقٍ يَسْقِينِي »

“Quả thật, bản thân Ta không giống như các người, quả thật Ta được Thượng Đế cho ăn và cho uống” (tức Người không cảm thấy đói và khát) (Albukhari).

Điều này muốn ám chỉ rằng Allah đã ban khả năng cho Người ﷺ trong nhịn chay, và sự tụng niệm và tưởng nhớ Allah là nguồn thay thế thức ăn và thức uống.

☞ Trong mười ngày cuối của Ramadan, Nabi ﷺ thường tắm trong khoảng thời gian giữa Maghrib và Isha'. Ibnu Abu Asim thuật lại từ bà A'ishah ﷺ rằng khi vào tháng Ramadan thì Thiên sứ của Allah ﷺ ngủ và thức dâng lễ nguyện Salah trong đêm, nhưng khi vào mười đêm cuối thì Người ﷺ ít ngủ và không chung chạ với các bà vợ nữa và Người thường tắm trong khoảng thời gian giữa Maghrib và Isha'.

Ông Ali thuật lại rằng mỗi đêm của mười đêm cuối Ramadan, Thiên sứ của Allah thường tắm vào khoảng thời gian giữa Maghrib và Isha' (*Hadith yếu kém trong đường dẫn truyền*).

Ông Huzdaifah ﷺ thuật lại rằng ông đã từng dâng lễ nguyện Salah cùng với Thiên sứ ﷺ trong một đêm của Ramadan, Người ﷺ đã tắm và Huzdaifah lấy nước đã dùng của Người và tắm (*Ibnu Abu Asim ghi lại*).

Ibnu Jarir nói: Họ thích tắm vào mỗi đêm trong mười đêm cuối Ramadan, một số người trong họ tắm và xúc dầu thơm trong các đêm hy vọng đêm định mệnh Qadr xuất hiện.

Một ghi nhận nói rằng khi vào đêm 24 thì ông Anas thường tắm và xúc dầu thơm, và mặc bộ y phục đẹp và long trọng, nhưng khi sáng ra thì cởi và đem cất.

Như vậy, vào các đêm được hy vọng là đêm định mệnh Qadr thì khuyến khích người Muslim vệ sinh thân thể, tắm rửa, xức nước hoa, và mặc quần áo đẹp giống như đối với ngày thứ sáu và các ngày lễ Eid. Không những thế, giáo lý Islam cũng kêu gọi người Muslim phải ăn mặc tươm tất và chỉnh tề mỗi khi đi dâng lễ nguyện Salah, bởi Allah đã phán:

﴿حُدُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ﴾ [سورة الأعراف: 31]

﴿Các người hãy ăn mặc chỉnh tề và trang nhã ở mỗi nơi thờ phượng﴾ (Chương 7 – Al’Araf, câu 31).

Ibnu Umar رضي الله عنه nói: ăn mặc trang nhã và chỉnh tề là bổn phận nên làm đối với Allah.

Và hình thức đẹp đẽ và trang nhã ở bề ngoài sẽ không được hoàn thiện trừ phi tâm hồn cũng được trang hoàng bởi sự ăn năn, sám hối cũng như sự thanh lọc khỏi vết nhơ của tội lỗi, còn nếu chỉ có cái đẹp ở bề ngoài và bên trong thì bản thủ bởi tội lỗi và sự nghịch đạo thì chẳng mang lại giá trị nào cả.

Và Allah, Đấng Tối Cao không nhìn vào hình ảnh bên ngoài của các người và Ngài cũng không nhìn vào của cải của các người mà Ngài chỉ nhìn vào trái tim và việc làm của các người. Bởi thế, người nào đứng trình diện trước Allah thì vừa phải trang hoàng hình thức bề ngoài với quần áo sạch sẽ và tươm tất vừa phải trang hoàng bộ y phục Taqwa (lòng kính sợ Allah) cho tâm hồn của y.

Allah, Đấng Tối Cao phán:

﴿يَبْنِيْءَ آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُؤَارِي سَوْءَاتِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسُ
التَّقْوَى ذَٰلِكَ خَيْرٌ﴾ [سورة الأعراف: 26]

﴿Hỡi con cháu của Adam! TA (Allah) đã ban cho các người y phục để các người che kín phần xấu hổ của các người và để chùng diện; tuy nhiên, y phục tốt nhất là Taqwa (lòng kính sợ Allah).﴾ (Chương 7 – Al’Araf, câu 26).

☞ Trong mười ngày cuối của Ramadan, giáo lý khuyến khích người Muslim làm Itikaf. Bà A’ishah رضي الله عنها thuật lại:

« أَنْ النَّبِيِّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - كَانَ يَعْتَكِفُ الْعَشْرَ الْأَوَّخِرَ مِنْ رَمَضَانَ حَتَّى تَوَفَّاهُ اللَّهُ » رواه البخاري ومسلم.

“Quả thật, Nabi ﷺ thường Itikaf vào mười ngày cuối của tháng Ramadan cho tới khi Allah cho Người qua đời” (Albukhari, Muslim).

Và Nabi ﷺ thực sự chỉ Itikaf trong mười ngày này, với mục đích để tìm kiếm đêm định mệnh Qadr. Người ﷺ muốn cắt đứt mọi bận rộn của cuộc sống thế tục, Người ﷺ muốn dành toàn thời gian để tụng niệm, cầu nguyện và tưởng nhớ đến Thượng Đế của Người.

Theo quan điểm của Imam Ahmad: Người làm Itikaf không được khuyến khích hòa chung với mọi người, ngay cả việc không nên truyền dạy kiến thức mà tốt nhất là người đó nên ngồi một mình, tịnh tâm, tụng niệm và cầu nguyện Allah.

Và ý nghĩa của Itikaf thật ra là ngồi tịnh tâm một mình, nhưng chỉ được phép ở trong các Masjid mục đích để không mất các lễ nguyện thứ sáu và lễ nguyện tập thể, còn nếu ngồi tịnh tâm một mình ở những nơi không thể thực hiện lễ nguyện Salah ngày thứ sáu và các lễ nguyện Salah tập thể thì hoàn toàn không được phép.

Ibnu Abbas رضي الله عنه được hỏi về một người đàn ông ban đêm dâng lễ nguyện Salah và ban ngày thì nhịn chay nhưng anh ta không tham gia dâng lễ nguyện Salah ngày thứ sáu cũng như không dâng lễ nguyện Salah tập thể cùng với Imam thì ông nói: Người đó sẽ ở trong Hỏa Ngục.

Do đó, việc ở tịnh tâm một mình là điều được giáo lý Islam qui định và khuyến khích trong cộng đồng này, và đó là Itikaf trong các Masjid, đặc biệt là trong tháng Ramadan, cụ thể là trong mười ngày cuối của Ramadan giống như Nabi صلى الله عليه وسلم đã làm. Người Itikaf sẽ giam cầm bản thân mình trong sự thờ phượng Allah và tưởng nhớ Ngài, cắt đứt mọi bận rộn của cuộc sống trần tục, y toàn tâm hướng về Thượng Đế của y, y bỏ hết tất cả giống như không có việc gì quan trọng ngoại trừ Allah và những điều làm Ngài hài lòng.

Hỡi những ai đã hoang phí tuổi đời của mình trong những điều vô nghĩa, hãy tỉnh ngộ và ráng tìm kiếm đêm định mệnh Qadr cho bản thân mình, bởi nó là toàn bộ tuổi đời. Allah, Đáng Tội Cao phán:

﴿ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۗ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۗ لَيْلَةُ الْقَدْرِ حَيْرٌ ۗ

مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۗ ﴾ [سورة القدر: 1 - 3]

«Quả thật, TA (Allah) đã ban Nó (Qur'an) xuống vào một Đêm định mệnh. Và điều gì cho Người biết Đêm Định mệnh là gì? Đêm Định mệnh tốt hơn cả một ngàn tháng.» (Chương 97 – Al-Qadr, câu 1 - 3).

Malik nói: Tôi được biết rằng Nabi ﷺ đã được cho nhìn thấy các tuổi đời của những người ở thời đại trước, điều đó như thể là tuổi đời của cộng đồng tín đồ của Người ﷺ rất ngắn, và cộng đồng tín đồ của Người sẽ không thể đạt được giống như những người có tuổi đời lâu hơn, vì thế Allah đã ban cho Người đêm định mệnh Qadr tốt hơn cả một ngàn tháng.

Có ghi nhận từ Mujahid rằng Nabi ﷺ đã nhắc đến một người đàn ông thuộc dân tộc Israel đã khoác trên người y phục chinh chiến trong suốt một ngàn năm. Thế là những người Muslim cảm thấy ngạc nhiên về điều đó, cho nên Allah mặc khải xuống chương Kinh trên:

﴿ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴾ [سورة القدر: 3]

«Đêm Định mệnh tốt hơn cả một ngàn tháng.» (Chương 97 – Al-Qadr, 3), một ngàn tháng mà người đàn ông đó đã khoác áo chinh chiến vì con đường chính nghĩa của Allah.

Ông Abu Huroiroh ﷺ thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ » رواه البخاري
ومسلم.

“Ai đứng dâng lễ nguyện Salah trong đêm định mệnh Qadr bằng cả đức tin và niềm hy vọng thì y sẽ được tha thứ mọi tội lỗi trước đây” (Albukhari, Muslim).

Ông Ubadah bin Samit رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷻ nói:

« مَنْ قَامَهَا إِيْتِعَاءَهَا ثُمَّ وَقَعَتْ لَهُ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ » رواه أحمد.

“Ai đứng dâng lễ nguyện Salah trong đêm và mong muốn gặp được đêm định mệnh Qadr và đã gặp được nó thì y sẽ được tha thứ tội lỗi trước đây và những tội lỗi sau này” (Ahmad).

Ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷻ nói về tháng Ramadan:

« فِيهِ لَيْلَةٌ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ مَنْ حُرِمَ خَيْرَهَا فَقَدْ حُرِمَ » رواه أحمد والنسائي.

“Trong đó có một đêm tốt hơn cả một ngàn tháng, người nào không tìm được ân phúc của nó có nghĩa là đã bị ngăn cấm” (Ahmad, Annasa-i).

Juwair nói: Tôi đã nói với Adh-Dhahak: Anh có thấy những người phụ nữ có kinh nguyệt cũng như máu hậu sản, những người đi đường xa và những người ngủ, họ có hưởng được ân phúc của đêm định mệnh Qadr không? Ông nói: Có; tất cả đều được Allah chấp nhận việc làm của họ, Ngài sẽ cho họ phần ân phúc của họ từ đêm định mệnh Qadr.

Vấn đề là ở việc được chấp nhận chứ không phải ở việc nỗ lực, sự việc là dựa vào sự ngoan đạo của con tim và

sự tinh khiết của nó chứ không dựa vào hành động của thể xác. Có thể người đứng dâng lễ nguyện Salah hưởng được phần công đức của việc mệt nhọc và thức khuya, tuy nhiên vẫn có không ít người năng dâng lễ nguyện Salah trong đêm nhưng chẳng được gì còn những người đi ngủ thì lại được ân phước vì y đi ngủ với trái tim luôn tưởng nhớ Allah khác với người thức dâng lễ nguyện Salah với tâm hồn nhuộm đầy vết nhơ của tội lỗi. Mặc dù vậy, người bề tôi luôn được bảo phải năng nỗ tìm kiếm điều thiện tốt và ân phước cũng như phải tránh xa điều tội lỗi. Những người của Thiên Đàng luôn cảm thấy thoải mái khi làm những việc làm thiện tốt và ngoan đạo còn những người của Hỏa Ngục luôn dễ dàng tìm kiếm những điều tội lỗi.

Bởi thế, hãy nắm bắt cơ hội khi tháng Ramadan vẫn còn cho chúng ta cơ hội!

﴿رَمَضَانَ﴾

Trong Bảy Ngày Cuối Của Ramadan

Ông Ibnu Umar رضي الله عنه thuật lại: quả thật, những người trong số các vị bạn đạo của Nabi ﷺ đã nhìn thấy trong giấc ngủ đêm định mệnh Qadr xảy ra trong bảy đêm cuối của Ramadan, thế là Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« أَرَى رُؤْيَاكُمْ قَدْ تَوَاطَّاتُ فِي السَّبْعِ الْأَوَاخِرِ ، فَمَنْ كَانَ مُتَحَرِّبَهَا فَلْيَتَحَرَّهَا فِي السَّبْعِ الْأَوَاخِرِ » رواه البخاري ومسلم.

“Ta thấy giấc mơ của các người chắc chắn sẽ thuận với một ngày trong bảy ngày cuối, bởi thế, ai muốn săn đón đêm (định mệnh Qadr) đó thì hãy săn đón nó trong bảy ngày cuối.” (Albukhari, Muslim).

Nabi ﷺ nói:

« التَّمِسُّوْهَا فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ فَإِنْ ضَعُفَ أَحَدُكُمْ أَوْ عَجَزَ فَلَا يُغْلَبَنَّ عَلَى السَّبْعِ الْبَوَاقِي » رواه مسلم.

“Các người hãy tìm kiếm nó (đêm định mệnh Qadr) trong mười đêm cuối, nhưng các người hãy cố gắng trong bảy đêm cuối.” (Muslim).

Và quả thật, Nabi ﷺ đã bảo các vị Sahabah của Người tìm kiếm đêm định mệnh Qadr trong các đêm lẻ của mười ngày cuối Ramadan.

Một Hadith Sahih khác, Nabi ﷺ có nói:

« التَّمِسُّوْهَا فِي الْعَشْرِ الْأَوَّخِرِ مِنْ رَمَضَانَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ فِي تَاسِعَةٍ تَبْقَى ، فِي سَابِعَةٍ تَبْقَى ، فِي خَامِسَةٍ تَبْقَى » رواه البخاري.

“Các người hãy tìm kiếm nó (đêm định mệnh Qadr) vào mười đêm cuối của Ramadan: đêm định mệnh Qadr sẽ ở trong đêm 29, đêm 27 và đêm 25” (Albukhari).

Còn trong một lời dẫn khác:

« هِيَ فِي الْعَشْرِ ، هِيَ فِي تِسْعِ يَمُضِينَ أَوْ فِي سَبْعِ يَبْقَيْنَ » رواه البخاري.

“Nó (đêm định mệnh Qadr) nằm trong mười ngày cuối, đêm 29 hoặc đêm 27” (Albukhari).

Abu Bakrah nói: Quả thật tôi nghe Thiên sứ của Allah ﷺ nói về mười đêm cuối của Ramadan:

« التَّمِسُّوْهَا فِي تِسْعِ يَبْقَيْنَ أَوْ فِي سَبْعِ يَبْقَيْنَ أَوْ فِي خَمْسِ يَبْقَيْنَ أَوْ فِي ثَلَاثٍ أَوْ آخِرِ لَيْلَةٍ » رواه الترمذي.

“Các người hãy tìm kiếm nó (đêm định mệnh Qadr) trong đêm 29, hoặc đêm 27, hoặc đêm 25 hoặc đêm 23 hoặc đêm cuối cùng” (Tirmizhi).

Abu Zdar رضي الله عنه thuật lại:

أَنَا كُنْتُ أَسْأَلُ النَّاسَ عَنْهَا. قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخْبِرْنِي عَنْ لَيْلَةِ الْقَدْرِ فِي رَمَضَانَ هِيَ أَوْ فِي غَيْرِهِ قَالَ « بَلْ هِيَ فِي رَمَضَانَ ». قَالَ قُلْتُ تَكُونُ مَعَ الْأَنْبِيَاءِ مَا كَانُوا فَإِذَا قُبِضُوا رُفِعَتْ أُمَّ هِيَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ قَالَ « بَلْ هِيَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ». قَالَ قُلْتُ فِي أَيِّ رَمَضَانَ هِيَ قَالَ « التَّمِسُّوْهَا فِي الْعَشْرِ الْأَوَّلِ أَوْ

العَشْرِ الْأَوَّخِرِ». ثُمَّ حَدَّثَ رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- وَحَدَّثَتْ نَمَّ اهْتَبَلْتُ وَعَقَلْتُهُ فُلْتُ فِي أَيِّ الْعِشْرِينَ هِيَ قَالَ « ابْتَعُوهَا فِي الْعَشْرِ الْأَوَّخِرِ لَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا » ، ثُمَّ حَدَّثَ رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- وَحَدَّثَتْ نَمَّ اهْتَبَلْتُ وَعَقَلْتُهُ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَقَسَمْتَ عَلَيْكَ بِحَقِّي عَلَيْكَ لَمَّا أَخْبَرْتَنِي فِي أَيِّ الْعَشْرِ هِيَ قَالَ فَغَضِبَ عَلَيَّ غَضَبًا لَمْ يَغْضَبْ مِثْلَهُ مُنْذُ صَحِبْتُهُ أَوْ صَاحَبْتُهُ كَلِمَةً نَحْوَهَا قَالَ « التَّمِسُوهَا فِي السَّبْعِ الْأَوَّخِرِ لَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا » رواه أحمد.

Tôi đã thường hỏi mọi người về đêm định mệnh Qadr. Rồi có lần tôi đã hỏi Nabi ﷺ: Thưa Thiên sứ của Allah, xin Người hãy cho tôi biết về đêm định mệnh Qadr, nó ở trong Ramadan hay ở trong tháng khác? Người ﷺ nói: “Không, nó ở trong tháng Ramadan”. Tôi nói: Nó ở cùng với các vị Nabi, vậy khi nào họ qua đời nó sẽ biến mất hay là nó vẫn còn mãi cho tới Ngày Phục Sinh? Người ﷺ nói: “Không, nó vẫn còn cho đến Ngày Phục Sinh”. Tôi nói: Vậy nó nằm trong thời gian nào của Ramadan? Người ﷺ nói: “Các người hãy tìm kiếm nó trong mười đêm đầu và mười đêm cuối”. Sau đó, Người ﷺ nói chuyện rồi tôi lại quên, thế là tôi lại hỏi nó nằm trong ‘hai mươi’ nào thì Người ﷺ nói: “Các người hãy tìm kiếm nó trong mười đêm cuối và người đừng hỏi Ta một điều gì sau điều này nữa”. Sau đó, Người ﷺ lại nói chuyện, tôi lại hỏi: Thưa Thiên sứ của Allah, Tôi thề bởi Allah, Người chưa nói cho tôi biết nó nằm trong mười đêm nào? Thế là Người nổi giận, Người ﷺ nói: “Các người hãy tìm kiếm nó trong mười đêm cuối

và chớ đừng hỏi Ta một điều gì sau điều này nữa”.
(Ahmad).

Còn trong một lời dẫn khác thì Người ﷺ đã nói với Abu Zdar رضي الله عنه:

« أَلَمْ أَنْهَاكَ أَنْ تَسْأَلَنِي عَنْهَا؟ إِنَّ اللَّهَ لَوْ أَدَانَ لِي أَنْ أُخْبِرُكُمْ بِهَا لَأَخْبَرْتُكُمْ، لَا أَمَنْ أَنْ تَكُونَ فِي السَّبْعِ الْأَوَاخِرِ » رواه ابن حبان والحاكم.

“**Chẳng phải Ta đã cấm người hỏi Ta về nó (đêm định mệnh Qadr) đó sao? Quả thật, nếu Allah cho phép Ta nói cho các người biết về nó là chắc chắn Ta đã nói cho các người biết rồi, Ta không bảo đảm là nó hoàn toàn trong bảy ngày cuối**” (Ibnu Hibban và Hakim).

Ông Abdullah bin Anis رضي الله عنه thuật lại rằng ông đã hỏi Nabi ﷺ: Thừa Thiên sứ của Allah, quả thật tôi ở trong một vùng quê sa mạc, tôi làm Imam dẫn lễ nguyện Salah cho họ, có một đêm trong tháng này (Ramadan) tôi dâng lễ nguyện Salah trong Masjid, không biết có phải là đêm định mệnh Qadr không. Người nói:

« أَنْزَلَ فِي لَيْلَةٍ ثَلَاثٍ وَعِشْرِينَ » رواه مسلم وأبو داود واللفظ له.

“**Đêm đó xảy ra trong đêm hai mươi ba**” (Muslim, và Abu Dawood và lời dẫn là lời của Abu Dawood).

Có một nhóm người năng nổ tìm kiếm đêm định mệnh Qadr trong đêm 24. Một ghi nhận từ Al-Hasan rằng ông nói: Tôi đã theo dõi và quan sát mặt trời trong hai mươi năm, tôi thấy đêm 24 mặt trời mọc không có các tia chói lòa.

Ông Ayyub Assukhitiyani thường tắm vào đêm 23 và xúc dầu thơm vào đêm 24 và ông nói: đêm 23 là đêm của dân Madinah còn đêm 24 là đêm của người dân Basrah chúng tôi.

Và quả thật, mọi người bắt đồng quan điểm với nhau về đêm định mệnh Qadr. Phần đông thì cho rằng nó rơi vào trong mười đêm cuối của Ramadan dựa trên các nguồn Hadith xác thực. Những người này lại bắt đồng quan điểm nhau về việc xác định chính xác đêm nào trong mười đêm này là đêm có hy vọng gặp đêm Qadr nhiều nhất.

Ông Al-Hasan và Malik cho rằng nó được yêu cầu trong tất cả mười đêm, còn phần đông thì cho rằng các đêm lẻ sẽ là những đêm có hy vọng gặp đêm Qadr nhiều hơn những đêm chẵn, tuy nhiên không có nguồn di huấn nào từ Nabi ﷺ chỉ rõ cụ thể đêm nào.

Và ý nghĩa không cho biết chính xác đêm cụ thể nào đó là để người có đức tin nỗ lực và tích cực trong các đêm thiêng liêng và ân phúc, để người có đức tin luôn nói vào mỗi đêm: đêm nay là đêm Qadr, mình sẽ cố gắng tìm kiếm ân phúc để rồi y nỗ lực trong cả mười đêm.

Allah là Đấng biết rõ hơn hết!

رَمَضَانَ

Đêm Hy Vọng Nhiều Nhất Cho Đêm Định Mệnh Qadr

Đêm được cho là có hy vọng nhiều nhất cho đêm định mệnh Qadr là đêm 27 bởi ông Ubaiya bin Ka'ab رضي الله عنه nói:

« وَاللَّهِ إِنِّي أَعْلَمُ أَيَّ لَيْلَةٍ هِيَ، هِيَ اللَّيْلَةُ الَّتِي أَمَرَنَا رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- بِقِيَامِهَا، وَهِيَ لَيْلَةُ سَبْعٍ وَعِشْرِينَ » رواه مسلم.

“Thề bởi Allah, quả thật tôi biết đêm đó rơi vào đêm nào, đó là cái đêm mà Thiên sứ của Allah ﷺ đã bảo chúng tôi dâng lễ nguyện Salah, nó chính là đêm hai mươi bảy” (Muslim).

Và trong một lời dẫn khác, ông đã thề về điều đó, ông nói: dấu hiệu mà Thiên sứ của Allah đã cho chúng tôi biết về đêm đó chính là mặt trời mọc vào buổi sáng của nó không chói lòa mà rất dịu.

Ông Ibnu Abbas رضي الله عنه thuật lại rằng có một người đàn ông nói: Thừa Thiên sứ của Allah, quả thật tôi là một người già yếu rất khó đứng dâng lễ nguyện Salah hằng đêm, xin Người hãy chỉ cho tôi đêm mà Allah sẽ qui định là đêm định mệnh Qadr. Thế là, Người ﷺ nói:

« عَلَيَّكَ بِالسَّابِعَةِ » رواه أحمد وإسناده على شرط البخاري.

“Ông phải bám lấy đêm thứ bảy (của mười đêm cuối tức đêm 27)” (Ahmad, và đường dẫn truyền theo tiêu chuẩn của Albukhari).

Ibnu Umar رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah nói:

« مَنْ كَانَ مُتَحَرِّبَهَا فَلْيَتَحَرَّهَا لَيْلَةَ سَبْعٍ وَعِشْرِينَ » رواه أحمد.

“Ai sẵn đón nó (đêm định mệnh Qadr) thì sẵn đón nó vào đêm hai mươi bảy” (Ahmad).

Ông Mu’awiyah رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةُ سَبْعٍ وَعِشْرِينَ » رواه أبو داود.

“Đêm định mệnh Qadr là đêm hai mươi bảy” (Abu Dawood).

Ông Abu Zdar رضي الله عنه nói về việc Nabi ﷺ đã làm Imam dẫn lễ nguyện Salah cho họ vào các đêm lẻ của bảy đêm cuối: Người làm Imam dẫn lễ nguyện Salah cho họ vào đêm 23 cho tới một phần ba đêm, vào đêm 25 cho tới nửa đêm và vào đêm 27 cho tới cuối đêm.

Và một trong các dấu hiệu cho thấy đó là đêm định mệnh Qadr rằng buổi sáng của đêm hôm đó mặt trời mọc không có các tia chói lòa như đã được biết trong Hadith Ubaiya ở trên; và một số vị Salaf đi Tawaf quanh ngôi đền Ka’bah vào đêm 27 thì họ nhìn thấy trên không trung hai nhóm Thiên Thần ở phía bên trên đầu của mọi người.

Bộ trưởng Abu Al-Muzhfir kể rằng ông đã nhìn thấy trong đêm 27 – vào cái đêm thứ Sáu – một cánh cửa trời được mở ra ở hướng Sham (Palestine) của Ka’bah, ông cư tưởng đó là hình ảnh ảo từ nội phòng của Nabi, và hiện tượng này diễn ra cho đến khi mặt trời mọc.

Tóm lại, các đêm lẻ của mười đêm cuối sẽ là cơ hội của đêm định mệnh Qadr, trong đó, nếu đêm lẻ rơi vào đêm thứ Sáu thì niềm hy vọng sẽ càng nhiều hơn.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ رَمَضَانَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Các Việc Làm Trong Đêm Định Mệnh Qadr

Nabi Muhammad ﷺ nói:

« مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ » رواه البخاري
ومسلم.

“Ai đứng dâng lễ nguyện Salah trong đêm định mệnh Qadr bằng cả đức tin và niềm hy vọng thì y sẽ được tha thứ mọi tội lỗi trước đây” (Albukhari, Muslim).

« مَنْ قَامَهَا ابْتِغَاءَهَا ثُمَّ وَقَعَتْ لَهُ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ » رواه
أحمد.

“Ai đứng dâng lễ nguyện Salah trong đêm và mong muốn gặp được đêm định mệnh Qadr và đã gặp được nó thì y sẽ được tha thứ tội lỗi trước đây và những tội lỗi sau này” (Ahmad).

Ngoài việc dâng lễ nguyện Salah thì người Muslim nên Du-a (cầu xin) Allah cho thật nhiều, bởi quả thật Nabi ﷺ đã bảo bà A'ishah رضي الله عنها Du-a trong đêm đó.

Sufyan nói: Du-a trong đêm đó đôi với tôi yêu thích hơn cả dâng lễ nguyện Salah.

Như vậy, trong đêm định mệnh phải nên dâng lễ nguyện Salah, đọc Qur'an và Du-a, hãy cầu xin những gì chúng ta cần và những gì chúng ta muốn, mong rằng Allah sẽ đáp lại lời nguyện cầu của chúng ta.

Quả thật, Nabi ﷺ thường rất tích cực trong các đêm Ramadan, Người thường đọc xướng Qur'an một cách ngâm

nga, mỗi khi đọc đến những câu Kinh nào có nói đến sự thương xót và lòng khoan dung của Allah thì Người thường dừng lại cầu xin Ngài, và mỗi khi đọc đến những câu Kinh nào có nói đến sự trừng phạt thì Người cầu xin Ngài che chở và cứu rỗi.

Cho nên việc dâng lễ nguyện Salah, đọc xướng, Du-a và suy ngẫm, là những việc làm tốt nhất trong mười đêm cuối cũng như các đêm khác của Ramadan.

Ash-Sha'bi nói về đêm định mệnh Qadr: Ban đêm của nó cũng giống như ban ngày của nó. Ash-Shafi'y nói: Tôi tích cực và chăm hơn trong ban ngày và cả ban đêm.

Bà A'ishah رضي الله عنها nói: Thừa Thiên sứ của Allah, nếu tôi gặp được đêm định mệnh Qadr thì em nên nói gì? Người رضي الله عنه nói:

« فُولِي اللّٰهَمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ العَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي » رواه أحمد.

“Nàng hãy nói: Olo-humma innaka afu-wun tuhibbul afwa fa'fu'anni (Lạy Allah, quả thật Ngài là Đấng Khoan Dung, Ngài yêu thích sự khoan dung, xin Ngài hãy tha thứ tội lỗi cho bề tôi)” (Ahmad).

Ông Ibnu Abbas رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah صلوات الله عليه nói:

« إِنَّ اللّٰهَ يَنْظُرُ لَيْلَةَ القَدْرِ إِلَى الْمُؤْمِنِينَ مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَيَعْفُو عَنْهُمْ وَيَرْحَمُهُمْ إِلَّا أَرْبَعَةً: مُدْمِنٌ حَمْرٍ، وَعَاقٍ وَمُشَاجِنٌ وَقَاطِعٌ رَحِمٍ ».

“Quả thật, vào đêm định mệnh Qadr, Allah nhìn những người có đức tin thuộc cộng đồng tín đồ của Muhammad,

Ngài tha thứ cho họ và thương xót tất cả họ ngoại trừ bốn loại người: người nghiện rượu, người bất tuân, kẻ gây thù oán và người cắt đứt quan hệ tình máu mủ thân tình”.

Một khi những người có ý thức đã biết được sự tối cao và quyền lực của Allah, khi những người tội lỗi đã biết được sự khoan dung của Ngài như thế nào thì trong đêm định mệnh Qadr, họ sẽ cầu xin Ngài sự khoan dung sau khi đã cố gắng, đã nỗ lực làm việc ngoan đạo trong các đêm của Ramadan và đặc biệt là mười đêm cuối.

Cho nên, một người tội lỗi đã nhận thức được cái sai của mình thì y sẽ nói: Lạy Allah, xin Ngài hãy hài lòng về bề tôi, nếu Ngài không hài lòng bề tôi thì xin Ngài hãy khoan dung mà tha thứ tội lỗi cho bề tôi.

﴿رَمَضَانَ﴾

Chia Tay Ramadan

Nabi Muhammad ﷺ nói:

« مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ » رواه البخاري
ومسلم

“Ai nhịn chay Ramadan với cả đức tin và niềm hy vọng, y sẽ được tha thứ những tội lỗi đã qua” (Albukhari, Muslim).

« مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ » رواه البخاري
ومسلم.

“Ai đứng dâng lễ nguyện Salah trong đêm định mệnh Qadr bằng cả đức tin và niềm hy vọng thì y sẽ được tha thứ mọi tội lỗi trước đây” (Albukhari, Muslim).

« مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ » متفق عليه
«Ai đứng dâng lễ nguyện Salah hằng đêm của Ramadan với đức tin và niềm hy vọng, y sẽ được tha thứ những tội lỗi đã qua” (Albukhari, Muslim).

« مَنْ قَامَهَا ابْتِغَاءَهَا ثُمَّ وَقَعَتْ لَهُ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ » رواه
أحمد.

“Ai đứng dâng lễ nguyện Salah trong đêm và mong muốn gặp được đêm định mệnh Qadr và đã gặp được nó thì y sẽ được tha thứ tội lỗi trước đây và những tội lỗi sau này” (Ahmad).

Ông Abu Saeed رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« مَنْ صَامَ رَمَضَانَ وَعَرَفَ حُدُودَهُ وَحَفِظَ مِمَّا يَنْبَغِي لَهُ أَنْ يَتَحَفَّظَ مِنْهُ كَفَّرَ مَا قَبْلَهُ » رواه ابن حبان والبيهقي.

“Ai nhịn chay Ramadan và ý thức được giới hạn của nó cũng như luôn biết giữ những gì y nên giữ thì sẽ được thì sẽ được xóa hết tội lỗi đã qua” (Ibnu Hibban và Albayhaqi).

Ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« شَهْرُ رَمَضَانَ يُكَفِّرُ مَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِلَى شَهْرِ رَمَضَانَ الْمُقْبِلِ » رواه ابن أبي الدنيا.

“Tháng Ramadan bôi xóa những tội lỗi từ nó đến tháng Ramadan kế tiếp” (Ibnu Abi Addunya).

Và sự bôi xóa phải đi kèm điều kiện: giữ những điều phải giữ trong giới hạn của Ramadan. Đa số học giả Islam cho rằng sự bôi xóa này chỉ đối với các tội lỗi nhỏ mà thôi bởi dựa theo Hadith được Muslim ghi lại rằng Nabi ﷺ nói:

« الصَّلَاةُ الْحَمْسُ وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ مُكَفِّرَاتٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ مَا اجْتُنِبَتِ الْكِبَائِرُ » رواه مسلم.

“Năm lễ nguyện Salah, lễ nguyện Salah Jumu’ah (thứ sáu) đến lễ nguyện Salah Jumu’ah kế tiếp, và Ramadan đến Ramadan kế tiếp là những việc làm bôi xóa tội lỗi

trong thời gian giữa chúng nếu như đã có sự tránh xa những đại trọng tội.” (Muslim).

Qua Hadith này có hai điểm cần lưu ý:

⊗ **Điểm thứ nhất:** Việc được bồi xóa tội lỗi nhỏ phải đi kèm với việc tránh xa những đại trọng tội.

⊗ **Điểm thứ hai:** Hadith muốn nói rằng những việc làm bất buộc này chỉ bồi xóa các tội lỗi nhỏ mà thôi.

Ông Ibnu Al-Munzdir nói về đêm định mệnh Qadr: hy vọng với nó Allah sẽ tha thứ hết tội lỗi bao gồm các tội lỗi nhỏ và các đại trọng tội. Và ông cùng với những người khác cũng nói: Tương tự như vậy đối với nhịn chay.

Tuy nhiên, đại đa số học giả lại cho rằng quả thật các đại trọng tội chỉ được tha thứ khi nào đã có sự ăn năn và sám hối thành tâm.

Có lời nói rằng những người nhịn chay được tha thứ tội lỗi vào đêm cuối của tháng Ramadan. Bằng chứng cho điều này là Hadith do Ahmad ghi lại qua lời thuật của Abu Huroiroh رضي الله عنه rằng Nabi صلى الله عليه وسلم nói:

« وَيُغْفَرُ لَهُمْ فِي آخِرِ لَيْلَةٍ ». قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَهِيَ لَيْلَةُ الْقَدْرِ قَالَ « لَا وَلَكِنَّ الْعَامِلَ إِنَّمَا يَوْفَى أَجْرَهُ إِذَا قَضَى عَمَلَهُ » رواه أحمد.

“Và họ được tha thứ vào đêm cuối”. Có người hỏi: Thưa Thiên sứ của Allah, đó có phải là đêm định mệnh Qadr không? Người صلى الله عليه وسلم nói: “Không, mà người làm sẽ được tha thứ khi nào đã hoàn thành việc làm của mình”.

Và trong một lời dẫn khác, Nabi صلى الله عليه وسلم nói:

« أَنَّ الصَّائِمِينَ يُرْجَعُونَ يَوْمَ الْفِطْرِ مَغْفُورًا لَهُمْ وَأَنَّ يَوْمَ الْفِطْرِ يُسَمَّى يَوْمَ الْجَوَائِزِ »

“Quả thật, những người nhịn chay sẽ được đáp lại sự tha thứ vào ngày xả chay (ngày Eid) và ngày xả chay được gọi là ngày ân thưởng”.

Ông Al-Bazzar رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« مَنْ صَامَ رَمَضَانَ وَصَلَّى الصَّلَوَاتِ الْخُمْسَ وَحَجَّ الْبَيْتَ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَغْفِرَ لَهُ » رواه البزار.

“Ai nhịn chay Ramadan, dâng năm lễ nguyện Salah bắt buộc và đi hành hương tại ngôi đền Ka’bah thì người đó đáng phải được Allah tha thứ tội lỗi” (Al-Bazzar).

Azzahri nói: Vào ngày xả chay (ngày Eid), mọi người đi ra dâng lễ nguyện Salah thì Allah xuất hiện trước họ và phán: Này hỡi các bầy tôi của TA, các người đã nhịn chay vì TA, đã thức khuya dâng lễ nguyện vì TA, các người hãy quay về TA sẽ tha thứ cho các người.

Muwarriq nói: Ngày hôm nay một nhóm người sẽ trở lại y như ngày mới chào đời.

Ibnu Abbas رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« إِذَا كَانَ يَوْمُ الْفِطْرِ هَيَّطَتِ الْمَلَائِكَةُ إِلَى الْأَرْضِ فَيَقْفُونَ عَلَى أَفْوَاهِ السَّكَّكِ، يُنَادُونَ بِصَوْتٍ يَسْمَعُهُ مَنْ خَلَقَ اللَّهُ إِلَّا الْحِجْنَ وَالْإِنْسَ، يَقُولُونَ يَا أُمَّةَ مُحَمَّدٍ، أَخْرِجُوا إِلَى رَبِّ كَرِيمٍ، يُعْطِي الْجَزِيلَ، وَيَغْفِرُ الذَّنْبَ الْعَظِيمَ. فَإِذَا بَرَزُوا إِلَى

مُصَلَّاهُمْ يَقُولُ اللَّهُ لِمَلَائِكَتِهِ: مَا جَزَاءُ الْأَجِيرِ إِذَا عَمَلَ عَمَلَهُ؟ فَيَقُولُونَ: إِلَهْنَا وَسَيِّدُنَا أَنْ يُوقَىٰ أَجْرُهُ. فَيَقُولُ: إِنِّي أَشْهَدُكُمْ أَنِّي جَعَلْتُ تَوَابَهُمْ مِنْ صِيَامِهِمْ وَقِيَامِهِمْ رِضَائِي وَمَغْفِرَتِي، إِرْجِعُوا مَغْفُورًا لَكُمْ « خرجہ سلمة بن شیب.

“Vào ngày lễ xả chay (ngày Eid), các vị Thiên thần đi xuống trái đất, họ đứng trên các cửa của những con đường, họ hô gọi với tiếng gọi thật to làm tất cả các tạo vật của Allah đều nghe thấy ngoại trừ loài Jinn và con người, họ nói: Hỡi cộng đồng tín đồ của Muhammad! Các ngươi hãy đi ra đến với Thượng Đế Quảng đại của cửa các ngươi, Đấng ban phát điều tốt đẹp, Đấng tha thứ các đại trọng tội. Và khi mọi người đi ra đến chỗ dâng lễ nguyện Salah thì Allah, Đấng Tối Cao phán với các Thiên Thần: Phần thưởng dành cho người làm công là gì khi y đã làm việc làm của y? Họ đáp: Thượng Đế của bầy tôi, Đấng Chủ Nhân của bầy tôi sẽ ban thưởng cho y. Thế là Ngài phán: Quả thật, TA bắt các ngươi làm chứng rằng phần thưởng mà TA ban thưởng cho việc nhịn chay của họ và dâng lễ nguyện Salah của họ là sự hài lòng của TA và sự tha thứ của TA, các ngươi hãy trở về và TA sẽ tha thứ cho các ngươi” (Salimah bin Shubaib).

Albayhaqi có phần bổ sung:

« يَا عِبَادِي سَلُونِي ، فَوَعَزَّتِي وَجَلَالِي لَا تَسْأَلُونِي الْيَوْمَ شَيْئًا مِنْ مَجْمَعِكُمْ هَذَا لِأَخْرَجْتِكُمْ إِلَّا أَعْطَيْتُكُمْ ، وَلَا لِدُنْيَاكُمْ إِلَّا نَظَرْتُ لَكُمْ ، وَعَزَّتِي لِأَسْتُرَنَّ عَلَيْكُمْ عَوْرَاتِكُمْ مَا رَاقَبْتُمُونِي ، وَعَزَّتِي لَا أُخْرِجُكُمْ وَلَا أَفْضَحُكُمْ بَيْنَ

يَدِّي أَصْحَابِ الْحُدُودِ ، فَأَنْصِرُوا مَعْذُورًا لَكُمْ ، قَدْ أَرْضَيْتُمُونِي وَرَضَيْتَ
عَنْكُمْ فَتَفَرَّحَ الْمَلَائِكَةُ وَبَسَّطُوا بِمَا يُعْطِيهِ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ هَذِهِ الْأُمَّةَ
إِذَا أَفْطَرُوا مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ»

“Này hồi bày tôi của TA, hãy cầu xin TA, với sự Tồi Cao Và Oai Nghiêm của TA, không có điều gì mà các người cầu xin TA trong việc các người tập hợp lại để chuẩn bị cho Ngày Sau của các người mà TA không ban cho, và cũng không có một điều gì cho cuộc sống trần tục của các người mà TA không xem xét cho các người; sự Oai Nghiêm của TA sẽ bao trùm lấy các người, sự Oai Nghiêm của TA sẽ không hạ nhục các người, các người hãy đi và TA sẽ tha thứ cho các người, quả thật, các người sẽ hài lòng về TA và TA đã hài lòng với các người. Thế là, các Thiên Thần hân hoan và vui mừng, và họ loan báo tin vui về những gì mà Allah ban cho cộng đồng tín đồ này khi nào họ xả chay từ tháng Ramadan.”.

Nhịn chay và tất cả các việc làm còn lại khác: ai thực hiện nó một cách chu đáo thì y là một trong những người bề tôi được lựa chọn của Allah, còn ai tìm cách gian lận thì thật khốn nạn thay cho những kẻ gian lận, những kẻ gian lận về những điều trong đời sống trần tục sẽ phải gặp khốn khổ huống chi đối với những ai gian lận những điều trong tôn giáo?!

Những người Salaf ngoan đạo thường hết sức nỗ lực để hoàn thành các việc làm hành đạo, họ thường luôn hoàn thiện chúng thật tốt rồi sau đó họ mới hy vọng chúng được chấp nhận, họ lo sợ bị từ chối, họ thực sự là những người đã chấp hành những điều được lệnh và trái tim của họ lo sợ. Có

một ghi nhận rằng ông Ali رضي الله عنه có nói: Các người hãy hy vọng việc làm của mình được chấp nhận hơn là quan tâm đến việc làm, chẳng lẽ các người không nghe lời phán của Allah đã phán:

﴿ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴾ [سورة المائدة: 27]

﴿**Quả thật, Allah chỉ chấp nhận từ những ai ngay chính sợ Allah.**﴾ (Chương 5 – Al-Ma-idah, câu 27).

Fadhalah nói: Quả thật, nếu Allah chấp nhận từ tôi một điều gì đó dù nhỏ chỉ bằng một hạt cải, nhưng điều đó đối với tôi còn tốt hơn cả thế gian bởi Allah đã phán rằng:

﴿ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴾ [سورة المائدة: 27]

﴿**Quả thật, Allah chỉ chấp nhận từ những ai ngay chính sợ Allah.**﴾ (Chương 5 – Al-Ma-idah, câu 27).

Malik bin Dinar nói: Nỗi lo sợ việc làm không được chấp nhận nặng hơn việc làm. Và ông Ata' Assalmi nói: thật trọng và cảnh giác trên các việc làm ngoan đạo sợ rằng nó không hoàn toàn hướng về Allah hết sức nặng nề.

Abdul-Aziz bin Abi Rauwad nói: Tôi nhận thức được rằng họ nỗ lực và tích cực trong các việc làm ngoan đạo, bởi thế, khi họ làm thì nỗi lo luôn hiện diện trong lòng họ: không biết việc làm của họ có được chấp nhận hay không?

Một số vị Salaf nói: Trong suốt sáu tháng họ cầu xin Allah cho họ gặp được Ramadan, rồi trong suốt sáu tháng sau đó họ lại cầu xin Ngài chấp nhận những việc làm của họ.

Một số vị Salaf thường biểu hiện sự buồn bã vào ngày lễ Eid xả chay. Họ được bảo “quả thật đây là ngày vui tươi và hạnh phúc kia mà!” thì họ nói: các người nói đúng, tuy nhiên, tôi là người bẽ tôi, chủ nhân của tôi sai tôi làm việc cho ngài, tôi đang lo sợ không biết ngài có chấp nhận việc làm đó của tôi hay không?

Wuhaib nhìn thấy một nhóm người nhảy múa reo vui vào ngày Eid thì ông nói: Nếu những người này được Allah chấp nhận việc nhịn chay của họ thì đây không phải là hành động của sự tạ ơn còn nếu như họ không được chấp nhận thì đây cũng chẳng phải là hành động của những người biết kính sợ Allah.

Ông Alhasan nói: Quả thật, Allah đã lấy Ramadan làm một cuộc chạy đua cho các bẽ tôi của Ngài, họ dùng sự tuân lệnh Ngài trong cuộc chạy đua tìm kiếm sự hài lòng của Ngài, nhóm người nào đến đích trước sẽ thắng cuộc và giành được phần thưởng to lớn còn nhóm người nào ở lùi phía sau thì sẽ thua cuộc và phải chịu thiệt thòi. Bởi thế, thật là kỳ lạ cho những người vui đùa cười tươi trong ngày mà những người ngoan đạo giành thắng lợi còn những người sai quấy bị thua thiệt và thất bại thảm hại.

Có ghi nhận rằng ông Ali رضي الله عنه thường hay hô to vào đêm cuối của Ramadan: Ôi, ước gì tôi biết ai được chấp nhận thì tôi sẽ chúc mừng y và ai đã bị ngăn cấm thì tôi sẽ an ủi y! Ngày hôm người được chấp nhận, xin chúc mừng bạn; ngày hôm người bị từ chối, Allah sẽ bắt bạn phải chịu sự bất hạnh.

Tháng Ramadan có rất nhiều nguyên nhân để được tha thứ và khoan dung, những nguyên nhân đó chính là: nhịn

chay, dâng lễ nguyện Salah trong đêm, dâng lễ nguyện Salah trong đêm định mệnh Qadr, tiếp đãi đồ xả chay cho những người nhịn chay, để đãi với những kẻ dưới quyền.

Và một trong những nguyên nhân khiến người Muslim được Allah tha thứ trong tháng Ramadan là Zikr (tụng niệm) Ngài như trong một Hadith Nabi ﷺ có nói:

« ذَاكِرُ اللَّهِ فِيهِ مَغْفُورٌ لَهُ وَسَائِلُ اللَّهِ فِيهِ لَا يُجِيبُ »

“Người tụng niệm Allah trong nó (Ramadan) sẽ được Ngài tha thứ và người cầu xin Allah trong nó sẽ không bị từ chối”.

Và trong Ramadan, sự cầu xin tha thứ cũng như lời Du-a (nguyện cầu) của người nhịn chay sẽ được chấp nhận trong thời gian nhịn chay của y và lúc y xả chay. Trong một Hadith qua lời của Abu Huroiroh ﷺ: Mọi người sẽ được tha thứ trong nó (Ramadan) trừ những ai từ chối. Mọi người hỏi: Ai là kẻ từ chối vậy Abu Huroiroh? Ông nói: Đó là kẻ từ chối cầu xin Allah tha thứ.

Trong tháng Ramadan, những người nhịn chay sẽ được các vị Thiên Thần cầu xin Allah tha thứ cho họ từ lúc nhịn chay cho đến khi xả chay.

Như vậy, trong Ramadan có rất nhiều điều khiến một người được tha thứ tội lỗi, cho nên nếu ai không được tha thứ trong Ramadan thì người đó thực sự là kẻ bị ngăn cấm điều phúc lành.

Nabi ﷺ lên bục giảng nói: “Amin, Amin, Amin”, có lời hỏi thì Người nói:

« أَتَانِي جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ ، فَقَالَ : يَا مُحَمَّدُ مَنْ أَدْرَكَ شَهْرَ رَمَضَانَ ، فَلَمْ يُعْقِرْ لَهُ ، فَمَاتَ ، فَأَدْخَلَ النَّارَ ، فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ ، قُلْ آمِينَ ، فَقُلْتُ : آمِينَ » رواه ابن حبان.

“Đại Thiên Thần Jibril ﷺ đến nói với Ta: Này Muhammad! Người nào gặp được tháng Ramadan mà không được tha thứ tội lỗi, rồi y chết và bị đày vào Hỏa ngục, đó là kẻ ở cách Allah thật xa. Người hãy nói Amin, thế là Ta nói: Amin”. (Ibnu Hibban).

Qatadah nói: Người nào không được tha thứ trong tháng Ramadan thì sẽ không bao giờ được tha thứ trong những thời gian khác. Và trong một Hadith có nói:

« مَنْ لَمْ يُعْقِرْ لَهُ فِي رَمَضَانَ فَمَتَى يُعْقِرْ لَهُ؟ »

“Ai không được tha thứ trong Ramadan thì bao giờ mới được tha thứ?”.

Bao giờ mới được tha thứ đối với ai không được tha thứ trong tháng này? Bao giờ mới được chấp nhận đối với ai đã bị từ chối trong đêm định mệnh Qadr? Bao giờ mới cải thiện đối với ai không cải thiện trong Ramadan? Và bao giờ mới cải thiện đối với ai cứ dừng dừng với việc tìm kiếm sự hài lòng của Allah?!

Tháng Ramadan: phần đầu của nó là lòng thương xót, phần giữa của nó là sự tha thứ tội lỗi và phần cuối của nó là sự cứu rỗi khỏi Hỏa ngục.

Trong Hadith Sahih, Nabi ﷺ nói:

« إِذَا كَانَ رَمَضَانُ فَتَحَتْ أَبْوَابَ الرَّحْمَةِ وَعُلِقَتْ أَبْوَابُ جَهَنَّمَ وَسُلِسِلَتِ الشَّيَاطِينُ » رواه مسلم.

“Khi vào tháng Ramadan, các cánh cửa của Nhân từ được mở ra, các cánh cửa của Hỏa ngục được đóng lại và những tên Shaytan bị trói chặt lại” (Muslim).

« وَلِلَّهِ عُتَقَاءُ مِنَ النَّارِ وَذَلِكَ كُلُّ لَيْلَةٍ » رواه الترمذي.

“Và Allah giải thoát những người trong Hỏa ngục và điều đó xảy ra vào mỗi đêm” (Tirmizhi).

Ibnu Abbas رضي الله عنه thuật lại, Nabi ﷺ nói:

« إِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ عِنْدَ الْإِفْطَارِ أَلْفَ أَلْفِ عَتِيقٍ مِنَ النَّارِ، فَإِذَا كَانَ لَيْلَةُ الْجُمُعَةِ أَعْتَقَ فِي كُلِّ سَاعَةٍ مِنْهَا أَلْفَ أَلْفِ عَتِيقٍ مِنَ النَّارِ، كُلُّهُمْ قَدْ اسْتَوْجَبُوا الْعَدَابَ . فَإِذَا كَانَ آخِرُ يَوْمٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَعْتَقَ لِكَ الْيَوْمِ بَعْدَ مَا أَعْتَقَ مِنْ أَوَّلِ الشَّهْرِ إِلَى آخِرِهِ؟ اللَّهُ تَعَالَى فِي ذِ » أخرجه سلمة بن شبيب وغيره.

“Quả thật, vào mỗi đêm của tháng Ramadan, Allah – Đấng Tối Cao giải thoát một triệu người khỏi Hỏa ngục; khi vào đêm thứ sáu cứ mỗi một giờ Ngài giải thoát một triệu người khỏi Hỏa ngục, tất cả họ đều là những người đáng bị trừng phạt; và khi vào ngày cuối cùng của tháng Ramadan, Allah – Đấng Tối Cao giải thoát khỏi Hỏa ngục một số lượng người bằng với số lượng mà Ngài đã giải thoát từ đầu đến cuối tháng” (Salimah bin Shubaib ghi lại cùng với những người khác).

Một lời dẫn khác được ghi lại bởi Albazzar qua lời thuật của Abu Saeed رضي الله عنه rằng Nabi ﷺ nói:

« إِنَّ لِلَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عُنُقَاءَ كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ، يَعْنِي فِي رَمَضَانَ، وَإِنَّ لِكُلِّ مُسْلِمٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ دَعْوَةً مُسْتَجَابَةٌ. »

“Quả thật, hằng ngày và hằng đêm của tháng Ramadan, Allah – Đấng Tối Cao đều giải thoát những người tội lỗi khỏi Hỏa ngục, và quả thật mỗi người Muslim vào mỗi ngày và mỗi đêm của Ramadan khi Du-a đều được đáp lại”.

Quả thật, ngày xá chay khi hoàn thành Ramadan là ngày đại lễ Eid của tất cả cộng đồng tín đồ Muslim bởi vì đó là ngày mà những người phạm đại trọng tội thuộc những người nhịn chay được cứu rỗi khỏi Hỏa ngục, là ngày mà những người tội lỗi được cùng với những người ngoan đạo, cũng giống như ngày giết tế là ngày đại lễ Eid bởi vì trước nó có một ngày được gọi là ngày Arafah, ngày mà không có một ngày nào khác trên thế gian có số lượng người được cứu rỗi khỏi Hỏa ngục nhiều hơn nó. Bởi thế, người nào được cứu rỗi trong hai ngày đại lễ này thì người đó mới thực sự có niềm vui đích thực của ngày đại lễ còn người nào mất đi sự cứu rỗi trong hai ngày đại lễ này thì người đó sẽ là người phải chịu sự trừng phạt của một ngày đã được hứa.

Vì sự được tha thứ tội lỗi và được cứu rỗi đều được thông qua sự nhịn chay Ramadan và dâng lễ nguyện trong nó nên Allah đã ra lệnh bảo các bề tôi phải Takbir và tạ ơn Ngài khi đã hoàn tất số ngày của nó, Ngài phán:

﴿ وَإِذْ كَمَلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْتُكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾ ﴾
[سورة البقرة: 185].

﴿ và Ngài muốn cho các người hoàn tất số ngày nhịn chay theo ấn định và Ngài muốn cho các người tán dương Ngài về việc Ngài hướng dẫn các người và để cho các người có dịp tạ ơn Ngài. ﴾ (Chương 2 – Albaqarah, câu 185).

Tạ ơn Ngài vì những ân huệ mà Ngài đã ban cho các bề tôi của Ngài: tạ ơn Ngài vì Ngài đã cho họ hoàn thành cuộc nhịn chay, dâng lễ nguyện Salah trong đêm; tạ ơn Ngài vì Ngài đã tha thứ cho họ và cứu rỗi họ khỏi Hỏa ngục.

Hỡi những ai đã được Allah cứu rỗi khỏi Hỏa ngục, quý vị hãy coi chừng đừng để bản thân quay trở lại với điều tội lỗi. Chẳng phải Allah đã lấy quý vị đi xa khỏi Hỏa ngục trong khi quý vị đang ở gần sát nó? Chẳng phải quý vị đã ở trong Hỏa ngục nhưng Ngài đã cứu quý vị ra khỏi nó? Do đó, hãy thương chính bản thân quý vị, chớ đừng bất công với nó, hãy hy vọng và khao khát lòng thương xót của Ngài.

Allah, Đấng Tội Cao phán:

﴿ قُلْ يَاعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾ ﴾ [سورة الزمر: 53]

﴿Hãy bảo họ: “Hỡi các bề tôi của TA! Những ai đã làm cho tâm hồn mình vướng tội thì chớ nên tuyệt vọng về Đức Khoan dung của Allah. Chắc chắn Allah sẽ tha thứ mọi tội lỗi. Quả thật, Ngài là Đấng Hằng tha thứ, rất mực Khoan dung. ﴾ (Chương 39 – Azzumar, câu 53).

Hồi những người làm điều tội lỗi, tất cả chúng ta đều phạm lỗi, nhưng chúng ta chớ đừng tuyệt vọng về lòng thương xót và đức khoan dung của Allah, chúng ta hãy nên hy vọng và khao khát được Ngài cứu rỗi khỏi Hỏa ngục trong tháng Ramadan qua các nguyên nhân được Ngài cứu rỗi khỏi Hỏa ngục. Ông Abu Qula-bah đã trả tự do cho một người nữ nô lệ vào cuối tháng Ramadan với hy vọng rằng Allah sẽ giải thoát ông khỏi Hỏa ngục.

Như trong Hadith từ lời thuật của Salman đã được nói ở phần trên:

«... مَنْ فَطَرَ فِيهِ صَائِمًا كَانَ لَهُ مَغْفِرَةٌ لِدُنُوبِهِ، وَعَتَقَ رَقَبَتَهُ مِنَ النَّارِ
فَاسْتَكْبَرُوا فِيهِ مِنْ أَرْبَعِ خِصَالٍ ، خَصَلْتَيْنِ تُرْضُونَ بِهِمَا رَبَّكُمْ ، وَخَصَلْتَيْنِ لَا غِنَى بِكُمْ عَنْهُمَا ، فَأَمَّا الْخِصَلَتَانِ اللَّتَانِ تُرْضُونَ بِهِمَا رَبَّكُمْ ، فَشَهَادَةٌ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَتَسْتَغْفِرُونَ لَهُ ، وَأَمَّا اللَّتَانِ لَا غِنَى بِكُمْ عَنْهُمَا ، فَتَسْأَلُونَ اللَّهَ الْجَنَّةَ وَتَعُودُونَ بِهِ مِنَ النَّارِ » رواه ابن خزيمة والبيهقي وغيرهما.

“...ai tiếp đãi đồ xả chay cho một người nhịn chay thì y sẽ được tha thứ tội lỗi và được giải thoát khỏi Hỏa Ngục.

Bởi thế, các người hãy làm thật nhiều bốn điều: hai điều mà Thượng Đế của các người hài lòng và hai điều mà các người không thể không cần đến chúng. Hai điều mà Thượng Đế của các người hài lòng chính là lời chứng nhận “ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ” và cầu xin Ngài tha thứ tội lỗi; còn hai điều mà các người không thể không cần đến chúng chính là việc các người cầu xin Ngài ban cho Thiên Đàng và cầu xin Ngài che chở cứu rỗi khỏi Hỏa Ngục.” (Ibnu Khuzaimah, Albayhaqi và những người khác).

Lời Tawhid “لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ” sẽ hủy và xóa hết các tội lỗi, người nào nói nó bốn lần vào lúc sáng và lúc chiều thì Allah sẽ giải thoát y khỏi Hỏa ngục, và ai nói nó với tấm lòng trung thực và thành tâm thì Allah sẽ nghiêm cấm Hỏa ngục chạm đến y.

Còn sự cầu xin tha thứ tội lỗi là một trong nguyên nhân to lớn nhất khiến được tha thứ bởi sự cầu xin của người nhịn chay sẽ được đáp lại trong lúc nhịn chay và lúc xả chay.

Al-Hasan nói: Các người hãy cầu xin tha thứ thật nhiều, bởi quả thật, các người không biết khi nào lòng thương xót và đức khoan dung được ban xuống. Luqman nói với đứa con của mình: Này con yêu, con hãy làm cho chiếc lưỡi của con quen với lời cầu xin tha thứ, bởi ở nơi Allah có những thời khắc mà người cầu xin không bị khước từ. Và trong các lời của Sahabah có nói rằng: quả thật, Iblis nói: Ta hủy hoại loài người bằng các tội lỗi và họ hủy hoại ta bằng lời Tawhid “لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ” và lời cầu xin tha thứ.

Sự cầu xin tha thứ là việc làm cuối cùng của tất cả các việc làm ngoan đạo, dâng lễ nguyện Salah, đi hành hương Hajj, đứng dâng lễ nguyện Salah trong đêm đều được kết thúc bằng sự cầu xin tha thứ, cho nên việc nhịn chay Ramadan cũng phải được kết thúc bằng sự cầu xin tha thứ. Umar bin Abdul-Aziz đã viết một bức thư gửi đến các nơi bảo họ phải kết thúc Ramadan bằng sự cầu xin tha thứ, bố thí, bố thí Fitri, bởi sự bố thí Fitri sẽ thanh lọc người nhịn chay khỏi những điều sàm bậy và tội lỗi còn sự cầu xin tha thứ sẽ làm cho sự nhịn chay được tinh khiết.

Umar bin Abdul-Aziz nói trong bức thư của ông: Các người hãy nói giống như người cha của các người, Adam عليه السلام đã nói:

﴿ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾ ﴾

[سورة الأعراف: 23]

«Lạy Thượng Đế của chúng con, quả thật chúng con đã tự bắt công với chính bản thân chúng con, nếu không được Ngài tha thứ và đoái thương chúng con thì chắc chắn chúng con đã trở thành những kẻ thua thiệt.» (Chương 7 – Al-‘Araf, câu 23).

Và các người hãy nói giống như Nabi Nuh عليه السلام đã nói:

﴿ وَالْأَلَا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمِي أَكُنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٤٧﴾ ﴾ [سورة هود: 47]

«Nếu Ngài (Allah) không tha thứ cho bề tôi, không thương xót bề tôi thì bề tôi sẽ trở thành một trong đám người thua thiệt.» (Chương 11 – Hud, câu 47).

Và các người hãy nói giống như Nabi Musa عليه السلام đã nói:

﴿ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٦﴾ ﴾

[سورة القصص: 16]

«Lạy Thượng Đế của bề tôi! Bề tôi đã tự hại bản thân mình, xin Ngài hãy tha thứ cho bề tôi.» (Chương 28 – Al-Qisas, câu 16).

Và các người hãy nói giống như Zdu Annun (Jonah)⁽⁴⁾ đã nói:

﴿لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ [سورة الأنبياء:

[87

﴿**Không có Thượng Đế đích thực ngoài Ngài, Quang vinh thay Ngài! Quả thật, bề tôi là một kẻ sai quấy.**﴾ (Chương 21 – Al-Ambiya', câu 87).

Nhịn chay là cái chiêng che chắn khỏi lửa của Hỏa ngục nếu như nó chưa bị vỡ, lời nói xấu và sàm bậy làm vỡ cái chiêng và sự cầu xin Allah tha thứ ngăn những điều làm vỡ nó.

Nabi ﷺ đã bảo bà A'ishah ﷺ cầu xin sự khoan dung và tha thứ vào đêm định mệnh Qadr. Quả thật người có đức tin tích cực nhịn chay, cố gắng thức đêm để dâng lễ nguyện Salah trong tháng Ramadan, bởi thế, khi gần kết thúc và may mắn gặp được đêm định mệnh Qadr nhưng lại không biết cầu xin Allah tha thứ và khoan dung thì y giống như kẻ làm điều xấu lại không biết khẩn cầu sự thương xót.

Yahya bin Mu'azd: Không phải là người hiểu biết đối với ai không có mục tiêu hy vọng lòng khoan dung và sự tha thứ của Allah. Ai cầu xin tha thứ bằng chiếc lưỡi của y trong khi trái tim của y vẫn luôn đi trên điều tội lỗi, y quyết

⁽⁴⁾ Zhan Nun (Jonah) tức Nabi Yunus عليه السلام, một vị Nabi bị Allah trừng phạt bằng một khổ nạn là cho một con cá to nuốt chửng Người vào bụng, nhưng sau đó, Người ăn năn sám hối cầu xin Ngài, và Ngài đã tha thứ cho Người và cứu Người thoát nạn.

định sẽ quay lại điều tội lỗi sau tháng Ramadan thì nhịn chay của y sẽ bị trả lại và cánh cửa đón nhận sẽ bị đóng lại.

Ka'ab nói: Người nào nhịn chay Ramadan và tự nói với chính mình khi nào xong Ramadan, sẽ trở lại làm điều trái lệnh Thượng Đế của y thì sự nhịn chay của y sẽ bị khước từ; còn người nào nhịn chay Ramadan và tự nói với chính mình khi nào xong Ramadan, sẽ không làm điều trái lệnh Allah nữa thì y sẽ được vào Thiên Đàng một cách không bị thanh toán.

Riêng việc cầu xin Allah ban cho Thiên Đàng và cứu rỗi khỏi Hỏa Ngục là điều quan trọng nhất trong Du-a. Nabi ﷺ nói:

« حَوْهَا نُدْنِدِينَ » رواه أبو داود.

“Hãy tích cực trong việc cầu xin Allah Thiên Đàng và sự cứu rỗi khỏi Hỏa ngục” (Abu Dawood).

Người nhịn chay hy vọng Allah đáp lại lời nguyện cầu, bởi thế, y hãy nên cầu nguyện Ngài với những điều quan trọng nhất.

Và trong một Hadith, Nabi ﷺ có nói:

« وَتَعَرَّضُوا لِتَفَحَاتِ رَحْمَةِ اللَّهِ ، فَإِنَّ لِلَّهِ تَفَحَاتٍ مِنْ رَحْمَتِهِ يُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ » رواه الطبراني.

“Hãy tìm kiếm những món quà nhân từ ở nơi Allah, bởi quả thật những món quà nhân từ của Ngài sẽ đến với ai mong muốn trong số các bề tôi của Ngài” (Attabrani).

Và người nào gặp được phúc lành này thì sẽ không bao giờ bị bất hạnh nữa.

Một trong những món quà vĩ đại nhất đó là thời khắc được đáp lại lời cầu nguyện. Trong thời khắc này, nếu người nào cầu xin Thiên Đàng và sự cứu rỗi khỏi Hỏa Ngục thì lời cầu nguyện sẽ được đáp lại, y sẽ giành thắng lợi và hạnh phúc mãi mãi. Allah, Đấng Tối Cao:

﴿فَمَنْ زُحِرَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ﴾ (سورة آل عمران : 185)

«**Bởi thế, ai được bốc đi xa khỏi Hỏa ngục và được thu nhận vào Thiên đàng thì người đó chắc chắn được thành công.**» (Chương 3 – Ali ‘Imaran, câu 185).

Hạnh phúc không phải là niềm vui của thế gian, mà hạnh phúc đích thực chính là được cứu rỗi khỏi Hỏa Ngục ở Đời Sau.

Hỡi những người bê tôi của Allah! Tháng Ramadan thực sự đã đi qua, thời gian của nó chẳng còn lại bao nhiêu nữa, bởi thế, ai trong quý vị đã làm tốt thì hãy cố gắng hoàn tất phần còn lại, ai trong quý vị có sự hời hợt và dửng dưng thì hãy cố gắng trong thời gian cuối của nó, quý vị hãy nắm bắt những gì còn lại, hãy chia tay nó bằng sự bằng an và lời chào tinh khiết.

Những trái tim ngoan đạo sẽ mãi lưu luyến đến tháng này, sự chia tay nó khiến họ đau lòng đến rơi lệ, nếu đây là tâm trạng của những người gặt hái được điều lợi thì sẽ như thế nào đối với ai bị thua thiệt và thất bại trong các ngày và những đêm của nó? Tiếng khóc của những người xao lãng sẽ mang lại điều gì? Tiếng khóc của họ chỉ là sự nuối tiếc về những điều đã vượt mắt ..

Biết bao nhiêu người được khuyên nhủ nhưng họ không màng đón nhận lời khuyên, biết bao nhiêu người được mời gọi đến với điều tốt đẹp nhưng họ vẫn cứ từ chối?!..

Tháng Ramadan là tháng để các trái tim có khát vọng Thiên Đàng của Allah, để những đôi mắt rơi lệ vì ăn năn sám hối mong được Ngài tha thứ, cho nên những người khôn ngoan và kính sợ Allah hãy biết nắm bắt mà tìm sự thương xót và lòng khoan dung nơi Ngài, may ra được sẽ được hạnh phúc trường tồn và tránh xa được sự bất hạnh đời đời kiếp kiếp ở cõi Đời Sau.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
رَمَضَانَ

Nhịn Chay Sáu Ngày Tháng Shawwal

Ông Abu Ayyub رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ثُمَّ أَتْبَعَهُ سِتًّا مِنْ شَوَّالٍ كَانَ كَصِيَامِ الدَّهْرِ » رواه مسلم.

“Ai nhịn chay Ramadan rồi nhịn thêm sáu ngày của tháng Shawwal thì coi như y đã nhịn chay nguyên năm” (Muslim).

Ông Thawban thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« مَنْ صَامَ رَمَضَانَ فَشَهْرٌ بَعَثَهُ بِعَشْرَةِ أَشْهُرٍ وَصِيَامُ سِتَّةِ أَيَّامٍ بَعْدَ الْفِطْرِ فَذَلِكَ تَمَامُ صِيَامِ السَّنَةِ » رواه أحمد والنسائي.

“Ai nhịn chay Ramadan thì một tháng tương đương với mười tháng và nhịn chay sáu ngày sau ngày đại lễ xả chay thì đó là sự hoàn tất một năm nhịn chay” (Ahmad, Annasa-i).

Ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« مَنْ صَامَ رَمَضَانَ وَأَتْبَعَهُ بِسِتِّ مِنْ شَوَّالٍ فَكَأَنَّمَا صَامَ الدَّهْرَ » رواه البزار وغيره.

“Ai nhịn chay Ramadan và nhịn thêm sáu ngày của tháng Shawwal thì giống như y đã nhịn chay nguyên năm” (Al-Bazzar cùng những vị khác).

Ibnu Umar رضي الله عنه thuật lại, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

« مَنْ صَامَ رَمَضَانَ وَأَتْبَعَهُ سِتًّا مِنْ شَوَّالٍ خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ »
رواه الطبراني.

“Ai nhịn chay Ramadan và nhịn thêm sáu ngày của tháng Shawwal thì y sẽ vô tội giống như y vừa mới lọt lòng mẹ”
(Attabra-ni).

Cuối lời, xin nói:

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.

Mọi lời ca ngợi và tán dương kính dâng lên Allah, Thượng Đế của vũ trụ và muôn loài, và cầu xin Allah ban bằng an và phúc lành cho Muhammad, gia quyến của Người cùng tất các bạn đạo của Người.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ رَمَضَانَ بِبِسْمِ اللَّهِ

